
**LUONTOSELVITYS – TÖYSÄN
RANTAOSAYLEISKAAVA, OSA-ALUE 2**

TYÖNUMERO: 20602369

ALAVUDEN KAUPUNKI

KUVA © SWECO YMPÄRISTÖ OY, 2019

4.11.2019

SWECO YMPÄRISTÖ OY

Karttakuvat:

Maanmittauslaitos (MML)

Suomen Ympäristökeskus (SYKE)

ELY-keskukset

BirdLife

Valokuvat:

SWECO Ympäristö Oy

SISÄLTÖ

KUVAT	7
YHTEYSTIEDOT	9
1 JOHDANTO.....	10
2 AINEISTO JA MENETELMÄT	12
2.1 Lähtöaineisto ja maastokäynnit.....	12
2.2 Linnusto	13
2.2.1 Menetelmät ja aineisto	13
2.2.2 Keskeiset tulokset	14
2.3 Kasvillisuus ja luontotyytit.....	16
2.3.1 Menetelmät ja aineisto	16
2.3.1 Keskeiset tulokset	16
2.4 Liito-orava	17
2.4.1 Johdanto	17
2.4.2 Menetelmät ja aineisto	17
2.4.1 Keskeiset tulokset	18
2.5 Viitasammakko.....	18
2.5.1 Johdanto	18
2.5.2 Menetelmät ja aineisto	19
2.5.1 Keskeiset tulokset	20
2.6 Lepakot.....	20
2.6.1 Johdanto	20
2.6.2 Menetelmät ja aineisto	21
2.6.1 Keskeiset tulokset	22
2.7 Muut eläimet.....	22
2.7.1 Menetelmät ja aineisto	22
2.7.1 Keskeiset tulokset	22
2.8 Natura- ja luonnonsuojelualueet ja muut suojelullisesti huomionarvoiset alueet.....	23
2.8.1 Menetelmät ja aineisto	23
2.8.1 Keskeiset tulokset	23
3 LUONTOSELVITYSALUEEN JÄRVET JA LAMMET	26
3.1 Alinen Jouttilampi.....	26
3.1.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	26
3.1.2 Pesimälinnusto.....	27
3.1.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	28

3.2 Haukilampi	29
3.2.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	29
3.2.2 Pesimälinnusto.....	30
3.2.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	31
3.3 Hautamäen Hoikka.....	32
3.3.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	32
3.3.2 Pesimälinnusto.....	33
3.3.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	34
3.4 Heikkilän Hoikka	35
3.4.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	36
3.4.2 Pesimälinnusto.....	37
3.4.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	37
3.5 Hiironen (osa).....	40
3.5.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	41
3.5.2 Pesimälinnusto.....	41
3.5.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	42
3.6 Imurinlampi	43
3.6.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	43
3.6.2 Pesimälinnusto.....	44
3.6.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	44
3.7 Iso Ristijärvi	46
3.7.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	47
3.7.2 Pesimälinnusto.....	48
3.7.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	48
3.8 Iso-Sikanen	49
3.8.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	49
3.8.2 Pesimälinnusto.....	50
3.8.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	50
3.9 Katiska.....	51
3.9.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	51
3.9.2 Pesimälinnusto.....	52
3.9.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	53
3.10 Keskinen Jouttilampi.....	55
3.10.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	55
3.10.2 Pesimälinnusto.....	56
3.10.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	57
3.11 Kosolanjärvi	58
3.11.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	58
3.11.2 Pesimälinnusto.....	60
3.11.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	60

3.12 Kourajärvi	61
3.12.1Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	61
3.12.2Pesimälinnusto.....	62
3.12.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	62
3.13 Kylkiäinen I	63
3.13.1Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	63
3.13.2Pesimälinnusto.....	64
3.13.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	64
3.14 Liesjärvi	65
3.14.1Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	66
3.14.2Pesimälinnusto.....	67
3.14.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	67
3.15 Murhijärvi	70
3.15.1Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	71
3.15.2Pesimälinnusto.....	72
3.15.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	72
3.16 Mustalampi	74
3.16.1Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	74
3.16.2Pesimälinnusto.....	75
3.16.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	75
3.17 Mutkanjärvi	76
3.17.1Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	77
3.17.2Pesimälinnusto.....	77
3.17.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	78
3.18 Myllyjärvi	79
3.18.1Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	80
3.18.2Pesimälinnusto.....	81
3.18.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	82
3.19 Pieni Ristijärvi	83
3.19.1Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	84
3.19.2Pesimälinnusto.....	84
3.19.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	85
3.20 Pitkäjärvi	86
3.20.1Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	87
3.20.2Pesimälinnusto.....	88
3.20.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	89
3.21 Pyörähäinen	94
3.21.1Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus	94
3.21.2Pesimälinnusto.....	95
3.21.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	96

3.22 Rajalampi	97
3.22.1Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus	97
3.22.2Pesimälinnusto.....	98
3.22.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	98
3.23 Suojärvi	99
3.23.1Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus	99
3.23.2Pesimälinnusto.....	101
3.23.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	101
3.24 Syväjärvi	102
3.24.1Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus	102
3.24.2Pesimälinnusto.....	103
3.24.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	103
3.25 Valkeinen (osa)	104
3.25.1Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus	104
3.25.2Pesimälinnusto.....	105
3.25.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	106
3.26 Valkiainen	107
3.26.1Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus	107
3.26.2Pesimälinnusto.....	108
3.26.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	109
3.27 Vähä-Mantila	111
3.27.1Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus	111
3.27.2Pesimälinnusto.....	112
3.27.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	113
3.28 Vähä-Sikanen	114
3.28.1Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus	114
3.28.2Pesimälinnusto.....	115
3.28.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	115
3.29 Yli-Mutkanjärvi	116
3.29.1Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus	117
3.29.2Pesimälinnusto.....	118
3.29.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	119
3.30 Ylinen Jouttilampi	120
3.30.1Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus	120
3.30.2Pesimälinnusto.....	121
3.30.3Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö	122
4 YHTEENVETO	123
5 LÄHTEET	125

KUVAT

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti.	10
Kuva 2. Selvitysalueen rajausta sekä järvien ja lampien sijainti.	11
Kuva 3. Viitasammakon levinneisyys Suomessa. Kartta on suuntaa antava, ja sitä tulee tulkita siten, että se kuvaa missä laji ainakin esiintyy (Nieminen & Ahola, 2017).	19
Kuva 4. Natura-, luonnonsuojelu- ja luonnonsuojeluohjelma-alueet, tärkeät lintualueet, valtakunnallisesti arvokkaat geologiset muodostumat sekä pohjavesialueet.	24
Kuva 5 Alisen Jouttilammen pohjoisosaa itärannalta kuvattuna.	27
Kuva 6. Haukilampi kaakkoisrannalta pohjoiseen kuvattuna.	30
Kuva 7. Hautamäen Hoikan eteläosaa. Kuvassa laulujoutsenpari.	33
Kuva 8. Heikkilän Hoikan keskiosan nebareunainen kapeikkokohta länsirannalta pohjoiseen kuvattuna.	36
Kuva 9. Heikkilän Hoikan länsirannan viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat lähikartalla.	38
Kuva 10. Heikkilän-Hoikan länsirannan eteläisempi viitasammakon lisääntymispaikka.	39
Kuva 11. Heikkilän-Hoikan länsirannan pohjoisempi viitasammakon lisääntymispaikka.	39
Kuva 12. Hiironen eteläpään lahdenpohjukassa kasvaa järviruokoa.	41
Kuva 13. Imurilampi. Kuva pohjoisrannalta itäkaakkoon.	44
Kuva 14. Kuvassa keskellä Imurilammen koillisrannalla sijaitseva rantaviivan kohta, jolla viitasammakot soidinpulputtivat 11.5.2019.	45
Kuva 15. Iso-Ristijärven keskiosaa. Kuvaussuunta etelään.	47
Kuva 16. Iso-Sikanen. Kuva otettu kaakkoisrannan keskivaiheilta luoteeseen päin.	50
Kuva 17. Katiska. Kuvassa kurkipari lammen pohjoisrannan nevalle.	52
Kuva 18. Katiska-lammen eteläisen lahdenpohjukan etelä- ja länsirannalla kasvillisuus on ruopattu (kuvan oikeassa reunassa), joten se kohta lampea ei sovellu lammella Eliölajitietokannan mukaan havaitun lummelampikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi.	53
Kuva 19. Rannan nebareunasta Keskisen Jouttilammen luoteisnurkassa.	56
Kuva 20. Kosolanjärvi on pieni, melko runsasravinteinen järvi. Kuva pohjoispäästä etelään päin.	59
Kuva 21. Kourajärvi. Kuva järven eteläosan itärannalta.	62
Kuva 22. Kyliäinen. Kuva järven pohjoisrannalta.	64
Kuva 23. Liesjärvi. Kuva eteläisen altaan luoteisosasta. Kuvan pienessä saarella on laulujoutsenen pesä.	66
Kuva 24. Liesjärven eteläosan koillisrannalla sijaitseva liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka ja kohteella havaitut papanapuut.	68
Kuva 25. Liito-oravan lisääntymispaikka Liesjärven eteläosan koillisrannalla ulottuu aivan kesämökkien pihapiirin laiduille. Kuva kohteen läntisen osion keskeltä, kuvaussuunta itään. Kuvan kuusen juurella oli noin 250 papanaa.	69
Kuva 26. Murhijärven länsirantaa.	71
Kuva 27. Noin 90 metriä Murhijärven eteläpuolella sijaitseva luonnontilaisen kaltainen, nebareunainen lampi (n. 0,13 ha).	72
Kuva 28. Majavan pesä Murhijärven itärannalla.	73

Kuva 29. Lähikuva majavan pesästä.....	73
Kuva 30. Mustalampi.....	75
Kuva 31. Mutkanjärven eteläosaa.	77
Kuva 32. Myllyjärven pohjoisrannan nevinen niemi on mm. kurjen pesimäaluetta.	80
Kuva 33. Myllyjärven länsirannan pajuluhtaisessa lahdessa Raivionjoen suulla on viitasammakon lisääntymispaikka.	82
Kuva 34. Laulujoutsen Pienellä Ristijärvellä.	84
Kuva 35. Pitkäjärven kaakkoispään nevaa sekä sara- ja ruoholuhtaa.....	87
Kuva 36. Pitkäjärven kaakkoispään rantasuolla pesii kurki.	89
Kuva 37. Pitkäjärven kaakkoisosan koillisrannalla sijaitseva liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka ja kohteella havaitut papanapuut.	90
Kuva 38. Pitkäjärven rannan liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikka ulottuu kuvassa oikealla näkyvästä järeästä kuusikosta kuvan keskellä olevaan kapeaan haapa- ja kuusivaltaista sekametsää kasvavaan avohakkuun ja järvenrannan avosuon väliseen metsäkaistaleeseen. Kuva on otettu kohteen eteläpuolelta, kuvaussuunta pohjoiseen.	91
Kuva 39. Viitasammakkohavaintopaikat ja kuuntelupaikat Pitkäjärvellä ja Valkiaisella vuoden 2014 selvityksessä (Aalto, 2014).	93
Kuva 40. Pyörähäinen. Kuva on otettu itärannalta länteen päin.....	95
Kuva 41. Rajalampi on pieni neva- ja rämerantainen lampi Alavuden ja Ähtärin rajalla.	98
Kuva 42. Suojärvi lounaisrannalta kuvattuna.	100
Kuva 43. Luonnontilaisen kaltaiset metsälammet Suojärven eteläpuolella ovat metsä- ja vesilakikohteita.	101
Kuva 44. Syväjärvi. Kuva järven etelärannalta pohjoiseen päin.	103
Kuva 45. Valkeinen luoteispäästä kaakkoon kuvattuna.	105
Kuva 46. Valkiainen. Kuvassa järven eteläosan kaakkoisrantaa.	108
Kuva 47. Viitasammakkohavaintopaikat ja kuuntelupaikat Valkiaisella ja Pitkäjärvellä vuoden 2014 selvityksessä (Aalto, 2014).	110
Kuva 48. Vähä-Sikanen lounaispäästä koilliseen kuvattuna.	115
Kuva 49. Yli-Mutkanjärven pohjoisosassa on rehevä, ruovikkorantainen lahti.	117
Kuva 50. Lähde Yli-Mutkanjärven länsirannan hakatussa rinteessä ei ole luonnontilainen eikä luonnontilaisen kaltainen.....	118
Kuva 51. Ylisen Jouttilammen itärannalla on yksi kesämökkitontti. Kuva järven pohjoisrannalta kaakkoon päin.....	121
Kuva 52. Ylisen Jouttilammen pohjoispäässä on viitasammakon lisääntymispaikka.....	122

YHTEYSTIEDOT

Luontoselvityskonsultti
Sweco Ympäristö Oy

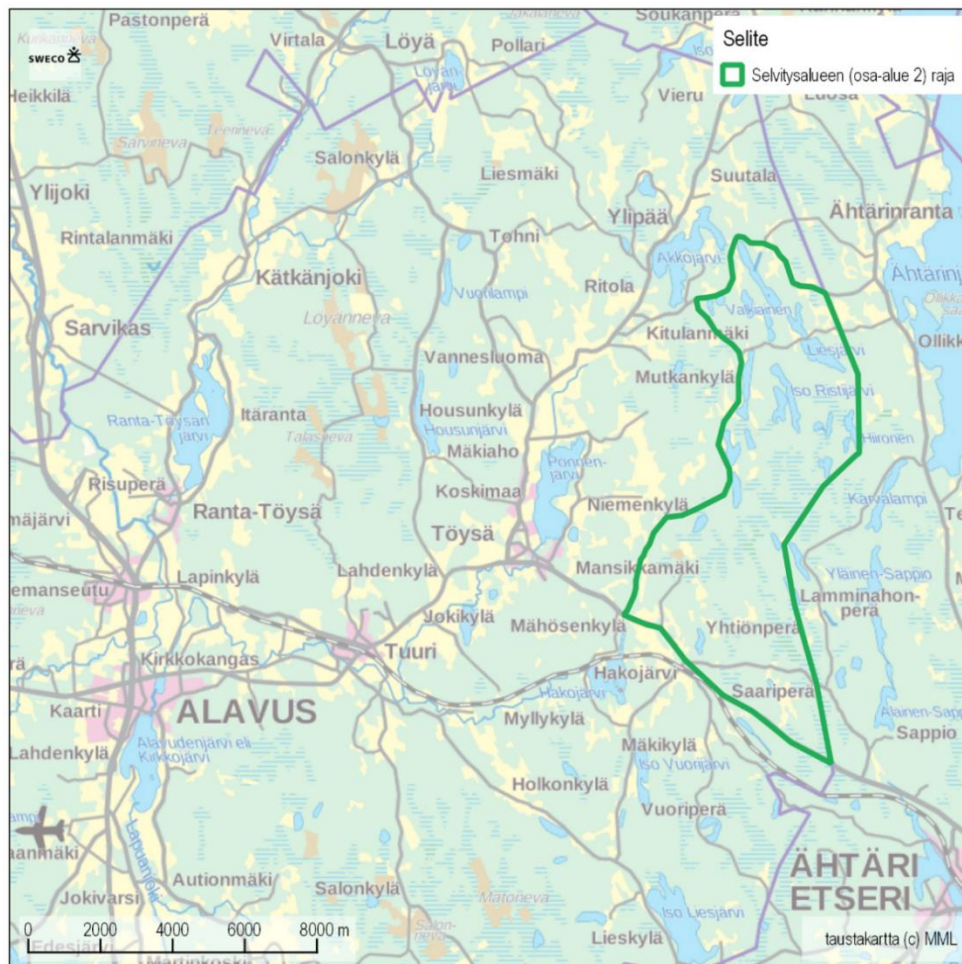
Yhteyshenkilöt:

Biologi Tarja Ojala
Ilmalanportti 2
02400 HELSINKI
Puh. 040 673 9637
tarja.ojala@sweco.fi

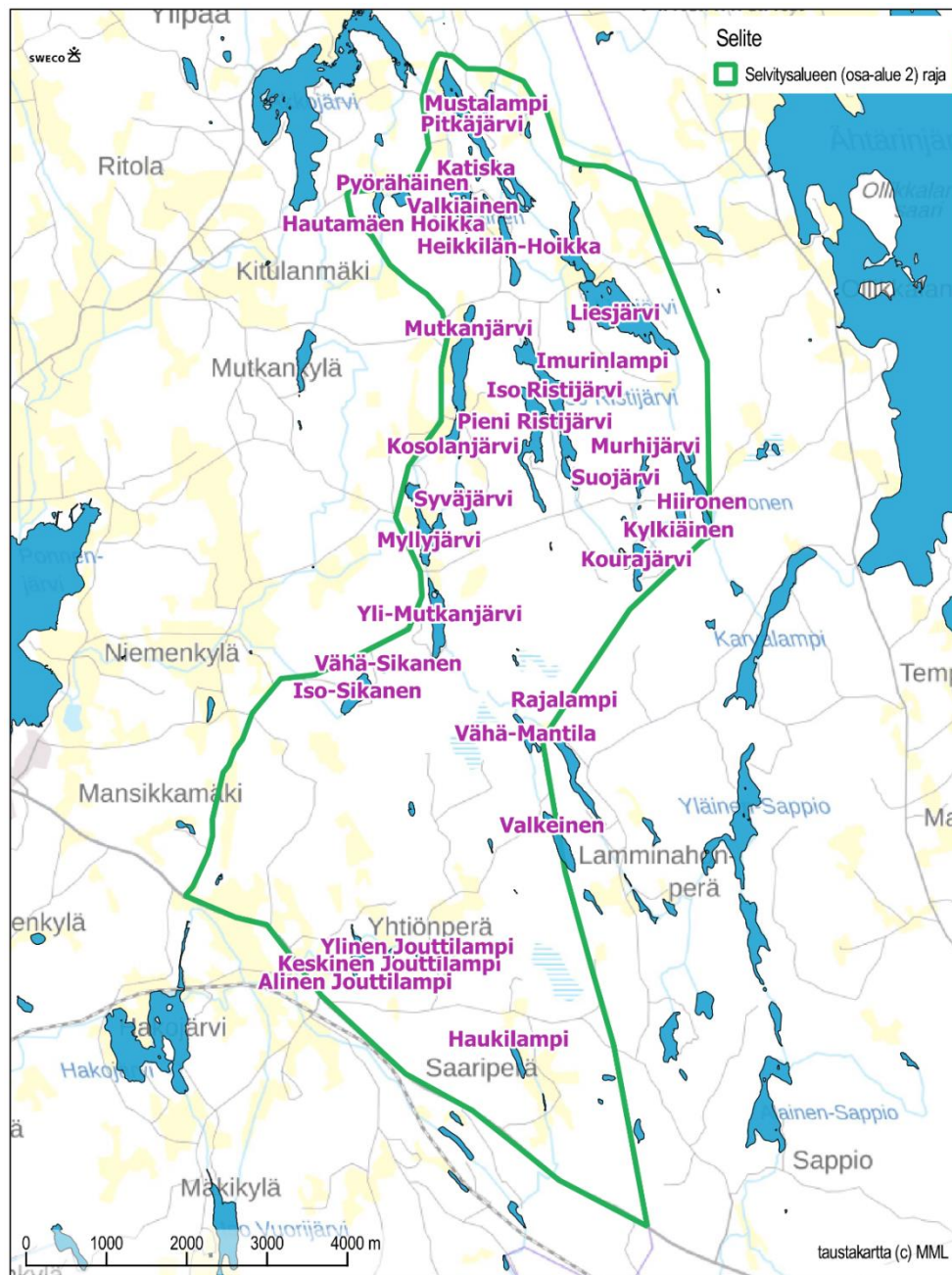
Biologi Pinja Mäkinen
Uudenmaankatu 19 A
20700 TURKU
Puh. 050 356 7563
pinja.makinen@sweco.fi

1 JOHDANTO

Tämä luontoselvitys liittyy oikeusvaikutteisten rantaosayleiskaavojen laadintaan. Kaavoitus on tarkoitus toteuttaa osissa. Luontoselvitys on tehty Töysän alueen järvien ja lampien osa-alueen 2 rantavyöhykkeille. Rantavyöhykkeiden leveys vaihtelee 100–200 metrin välillä riippuen maasto-olosuhteista. Selvitys kohdistettiin niille järville ja lammille, joiden pinta-ala Tilaajan toimittamien tietojen mukaan on vähintään 1 ha. Kuitenkin alle yhden hehtaarin kokoisetkin lammet inventoitiin mahdollisina luontotyyppinsä perusteella huomionarvoisina kohteina, mikäli ne sijaitsivat vähintään 1 ha kokoisten järvien tai lampien rantavyöhykkeillä. Selvitysalue sijaitsee Alavuden kaupungin itärajan tuntumassa (Kuva 1) ja se käsittää 30 vähintään yhden hehtaarin suuruista järveä tai lampea. Selvitysalueen rajaus sekä järvien ja lampien sijainti on esitetty seuraavassa kuvassa (Kuva 2). Selvityksen ovat tehneet Sweco Ympäristö Oy:n FM biologit Pinja Mäkinen (maastotyöt ja raportointi) ja Tarja Ojala (projektipäällikkö ja laadunvarmistus).

Kuva 1. Selvitysalueen sijainti.

Kuva 2. Selvitysalueen rajaus sekä järvien ja lampien sijainti.

2 AINEISTO JA MENETELMÄT

2.1 Lähtöaineisto ja maastokäynnit

Luontoselvityksessä keskityttiin pääosin lakisääteisesti suojeltuihin ja/tai uhanalaisiin lajeihin ja luontotyypppeihin. Maastotöissä kiinnitettiin erityistä huomiota uhanalaisten luontotyyppien, luonnonsuojelu-, metsä- ja vesilakikohteiden esiintymiseen, sekä valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä lakisääteisesti suojeltujen kasvilajien esiintymiseen.

Luontoselvityksiin sisältyi maastossa tehtävinä selvityksinä luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys, pesimälinnustonselvitys, liito-oravaselvitys ja viitasammakkonselvitys. Selvitysten maastotyöt tehtiin kullekin järvelle ja lammelle kahtena eri maastotyöjaksona toukokuun 2019 aikana. Maastokäyntien 1. kierros tehtiin 7.–11.5. ja 13.5.2019 ja maastokäyntien toinen kierros 20.–23.5. ja 27.5.2019. Maastotyöt tehtiin pääpiirteittäin selvitysalueella etelästä pohjoiseen edeten ja kummallakin kierroksella suunnilleen samassa järjestyksessä, jolloin yksittäisillä järvillä maastotyökierrosten väliksi muodostui noin 2 viikkoa.

Ensimmäisellä maastokäynnillä tehtiin ensimmäinen vesilintulaskenta, viitasammakkonselvitys, liito-oravaselvitys ja havainnoitiin alustavasti kasvillisuutta ja luontotyypppejä. Toisella maastokäynnillä tehtiin toinen vesilintulaskenta, kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys ja täydennettiin liito-oravaselvitystä rajaamalla ensimmäisellä maastokäynnillä havaitut liito-oravakohteet.

Selvitysalueen sopivuutta lepakoille ja muille direktiivilajeille elinympäristöksi ja erityisesti lakisääteisesti suojelluksi lisääntymis- ja levähdyspaikaksi tarkasteltiin lähtötietojen sekä karttatarkastelun ja maastossa tehtyjen luontotyyppihavaintojen perusteella asiantuntija-arviona. Lähtötietojen perusteella selvitettiin Natura-alueiden, luonnonsuojelu- ja luonnonsuojeluohjelma-alueiden sekä kansainvälisesti, Suomen ja maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden sijainti.

Lähtöaineistona käytettiin peruskarttaa, ilmakuvia, alueella aikaisemmin tehtyjä selvityksiä sekä Eliölajit-tietojärjestelmän tietoja uhanalaisten eliölajien esiintymisestä alueella. Eliölajit-tietojärjestelmän tiedot pyydettiin selvitysalueelta ja vähintään kahden kilometrin laajuudelta sen ympäriltä ja ne on saatu Suomen Ympäristökeskukselta 23.4.2019. Lähtötietoina käytettiin myös Natura-alueita, luonnonsuojelu- ja luonnonsuojeluohjelma-alueita sekä kansainvälisesti, Suomen ja maakunnallisesti tärkeitä lintualueita koskevia avoimia kartta- ja paikkatietoaineistoja.

Alueella on aiemmin tehty linnusto- ja viitasammakkonselvitys osa-alueen 2 pohjoisosassa sijaitsevalla Pitkäjärvellä vuonna 2014 (Aalto, 2014). Samassa yhteydessä selvitettiin viitasammakkojen esiintymistä myös läheisen Valkiaisen pohjoisosassa.

Maastotyöt kohdistettiin esitietojen ja karttatarkastelun perusteella tarkasteltavien luontoarvojen kannalta potentiaalisille kohteille. Vesilintulaskennassa tarkasteltiin kaikkia pinta-alaltaan vähintään 1 ha kokoisia lampia ja järviä.

Seuraavissa luvuissa (luvut 2.2–2.8) on kuvattu eri eliöryhmien ja muiden luontoarvojen selvittämisessä käytettäviä menetelmiä tarkemmin. Raportissa kerrotaan aluksi kunkin

eliöryhmän/luontoarvon selvityksessä käytetty aineisto ja menetelmät sekä päätelmät yleisesti, minkä jälkeen raportissa kuvataan järvi- ja lampikohtaiset tiedot aakkosjärjestyksessä. Järvikohtaisesti esitetään lyhyt yleiskuvaus lammen/järven rantavyöhykkeen kasvillisuudesta ja luontotyypeistä sekä kasvillisuudeltaan ja luontotyypiltään tai eläimistöltään huomionarvoiset kohteet karttarajauksin ja lyhyin tekstikuvauksin. Luonoltaan arvokkaat kohteet on luokiteltu Södermanin (2003) ohjeita noudattaen luokkiin kansainväliset, kansalliset, maakunnalliset, paikalliset ja muut.

2.2 Linnusto

2.2.1 Menetelmät ja aineisto

Pesimälinnustoselvitys tehtiin kahden kerran vesilintujen pistelaskentana linnustonseurannan havainnointiohjetta (Koskimies & Väisänen 1988) soveltaen. Lisäksi ranta- ja maalinustoa selvitettiin kartoitusmenetelmällä vesilintulaskentakäyntien yhteydessä lähtötietojen ja karttatarkastelun perusteella potentiaalisimmilla kohteilla järvien ja lampien rannoilla. Pesimälinnustoselvityksessä keskityttiin huomionarvoisiin lajeihin (uhanalaiset, vastuulajit, direktiivilajit), paitsi vesi- ja rantalinnuston osalta, josta kirjattiin kaikki havaitut lajit. Vesilintujen pistelaskentapaikat valittiin niin, että kutakin vesistöä voitiin tarkkailla mahdollisimman kattavasti, mutta toisaalta ei lasketa samoja lintuja useaan kertaan. Näkymien mennessä päällekkäin järvi jaettiin kultakin pisteeltä laskettaviin ei-päällekkäisiin alueisiin. Vesilintulaskentaa tehtiin kullakin tarkkailtavalla lammella/järvellä kaksi kierrosta. Vesilintulaskennan ensimmäinen kierros tehtiin 7.–11.5. ja 13.5.2019 ja toinen kierros 20.–23.5. ja 27.5.2019. Pesimälinnustoselvityksen maastotyöt tehtiin lintujen aktiivisuuden ja havaitavuuden kannalta suotuisissa sääoloissa. Laskentakäynnit ajoitettiin rantaosayleiskaavan kannalta keskeisen vesilintulaskennan kannalta suositeltuihin päivämääriin ja vuorokaudenaikaan eli klo 6–13 välille. Laskentakäyntien kesto ja sää (pilvisuus, tuuli, keskimääräinen lämpötila ja sade) sekä huomautuksia mahdollisesti laskentatuloksiin vaikuttavista tekijöistä kirjattiin ylös ja ne on esitetty seuraavassa taulukossa (Taulukko 1). Havaitut linnut muutettiin parimääriseksi linnustonseurannan havainnointiohjeen laskentatapaa noudattaen. Raportissa esitetään vesi- ja rantalintujen osalta parimääräarvio järvittäin taulukkona. Lisäksi esitetään muiden lintujen osalta huomionarvoisten lajien (uhanalaiset, vastuulajit, direktiivilajit) järvien rantavyöhykkeellä havaitut parit. Maastoselvityksen ja lähtötietojen perusteella arvioitiin asiantuntija-arvioina, onko järvellä linnustollisesti arvokkaita kohteita. Laskentapisteen sijainti esitetään luontoselvitysraportissa järvikohtaisilla kartoilla.

Taulukko 1. Linnustoselvityksen ajankohdat ja säätilat.

PVM	Selvitysajan- kohta (klo)	Aurin- gon nousu n. klo	Lämpö- tila (°C)	Pilvisyys	Tuuli- suus	Muuta
7.5.2019	6.10–12.30	4.50	+5–12	Täyspilvi- nen	3–4 m/s	Poutaa
8.5.2019	6.10–12.10	4.48	+1–7	6/8	3–4 m/s	Lopetettiin, kun tuuli yltyi yli 4 m/s. Poutaa.
9.5.2019	6.00–13.00	4.45	+2–13	Pilvetön	2–4 m/s	Poutaa
10.5.2019	6.10–12.45	4.42	+5–13	Pilvetön- täyspilvi- nen	1–4 m/s	Poutaa
11.5.2019	7.25–13.00	4.39	+8–12	Täyspilvi- nen – 1/8	1–3 m/s	Poutaa
13.5.2019	6.00–13.00	4.33	+5–13	1/8– täys- pilvinen	2–4 m/s	Poutaa
20.5.2019	8.50–13.00	4.14	+15–21	Täyspilvi- nen – 6/8	3 m/s	Poutaa. En- nen selvi- tystä satoi.
21.5.2019	6.00–13.00	4.11	+13–25	7/8–3/8	1–2 m/s	Poutaa
22.5.2019	6.00–13.00	4.08	+11–22	2/8	1–2 m/s	Poutaa
23.5.2019	6.00–10.30	4.06	+10–9	Täyspilvi- nen	4 m/s	Linnusto lo- petettiin 10.30, kun alkoi tihku- sade.
27.5.2019	6.00–12.15	3.56	+8–14	Täyspilvi- nen – 4/8	2 m/s	Poutaa

2.2.2 Keskeiset tulokset

Pesimälinnustoselvityksen maastokäynneillä havaittiin yhteensä 27 huomionarvoista lintulajia. Seuraavassa taulukossa (Taulukko 2) on lueteltu pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit, ja lisäksi vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki muutkin lajit. Linnustoselvityksen tulokset on esitetty järviakohtaisesti luvussa 3. Monilla pienillä, karuilla metsäjärvillä ja lammilla pesii vain niukasti tai jopa ei lainkaan vesi- ja rantalintuja. Rehevämmillä ja suuremmilla järvillä ja etenkin niiden rauhallisilla, luhtarantaisilla lahdilla linnusto on tätä runsaampaa ja monipuolisempaa. Linnustoselvityksen perusteella selvitysalueella ei kuitenkaan ole erityisiä linnustollisesti huomionarvoisia kohteita.

Taulukko 2. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. IUCN= Uhanalaisuusluokka; Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji. Mikään havaituista lajeista ei ole erityisesti suojeltava.

Laji	IUCN	Dir.	Va	RT
Haapana	VU		X	
Jouhisorsa	VU			
Kalalokki	LC			
Kalatiira	LC	X	X	
Kuikka	LC	X		
Kurki	LC	X		
Laulujoutsen	LC	X	X	
Liro	NT	X	X	X
Metsäviklo	LC			
Naurulokki	VU			
Pikkulokki	LC	X	X	
Rantasipi	LC		X	
Ruokokerttunen	NT			
Sinisorsa	LC			
Taivaanvuohi	NT			
Tavi	LC		X	
Telkkä	LC		X	
Uivelo	LC	X	X	
Valkoviklo	NT		X	
Haarapääsky	VU			
Harakka	NT			
Huuhkaja	EN	X	X	
Hömötiainen	EN			
Kuovi	NT		X	
Närhi	NT			
Punavarpunen	NT			
Räystäspääsky	EN			
Pyy	VU	X		
Teeri	LC	X	X	
Varpushaukka	LC			
Västäräkki	NT			

2.3 Kasvillisuus ja luontotyypit

2.3.1 Menetelmät ja aineisto

Lähtöaineistona käytettiin peruskarttaa, ilmakuvia ja Eliölajit-tietojärjestelmän tietoja uhanalaisten kasvilajien esiintymisestä alueella. Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys tehtiin rantaosayleiskaavataarkkuudella. Maastotöissä kiinnitettiin erityistä huomiota uhanalaisten luontotyyppien, luonnonsuojelu-, metsä- ja vesilakikohteiden esiintymiseen, sekä valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä lakisääteisesti suojeltujen kasvilajien esiintymiseen.

2.3.1 Keskeiset tulokset

Selvitysalue sijoittuu pohjoisen havumetsäalueen keskiboreaaliseen metsäkasvillisuusvyöhykkeelle. Soiden aluejaossa hanke sijoittuu Viettokeitaiden eli *Sphagnum fuscum* -keitaiden vyöhykkeelle ja siellä alajaon mukaan Sisä-Suomen vietto- ja rahkakeitaiden vyöhykkeelle.

Kaikki selvitysalueen järvet ovat pieniä, sillä pinta-alaltaan alle 5 km² olevat järvet määritellään pieniksi (SYKE, 2019). Järvet ovat suurelta osin niukkaravinteisia ja usein matalia humusjärviä, joita reunustavat tyypillisesti metsätalouskäytössä olevat kangasmetsät ja ojitetut rämeet ja korvet. Pieniä metsäjärviä reunustaa tyypillisesti muutaman metrin levyinen nebareunus. Etenkin selvitysalueen länsiosassa on peltoalueita ja myös karjatiljoja. Maatalouden vaikutuksesta osa järvistä on keski- tai jopa runsasravinteisia. Ravinteisuuden myötä näillä järvillä on myös etenkin suojaisissa lahdissa ruovikkoisia sekä avo- ja paju-luhtaisia rantoja.

Luontoselvityksessä ei havaittu selvitysalueella luonnonsuojelulain 29 §:n luontotyyppisiä. Selvityksessä havaittiin kaksi metsälain 10 §:n ja vesilain 2. luvun 11 §:n mukaista luontotyyppikohdetta. Kyseessä ovat pienet luonnontilaisen kaltaiset metsälammet Murhijärven eteläpuolella sekä Suojärven eteläpuolella. Vesilain mukaan enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Kyseisten kohteiden rajaukset ja kuvaukset on esitetty järvi-kohteissa luvuissa 3.15.1 ja 3.23.1. Selvitysalueella, etenkin sen etelä- itä ja keskiosissa sijaitsevilla metsärantaisilla pienillä ja keskisuurilla järvillä on hyvin tyypillisesti nebareunus. Näillä nebareunuksilla esiintyy myös uhanalaisia luontotyyppisiä, kuten lyhytkorsinevoja, saranevoja ja luhtanevoja. Nämä edellä mainitut luontotyypit ovat Etelä-Suomessa vaarantuneita (VU) ja koko maassa silmällä pidettäviä (NT) (Kontula & Raunio, 2018). Selvitysalueella ja yleisemmin Pohjanmaalla nämä luontotyypit ovat kuitenkin suhteellisen yleisiä. Nevarannoille ei muutenkaan ole tarkoituksen mukaista osoittaa kaavassa rakentamista. Näin ollen suoluontotyyppikohteita ei katsottu tarpeelliseksi selvityksen tarkoitus ja luonne huomioiden rajata huomionarvoisiksi luontokohteiksi.

Luontoselvityksen maastotöissä ei havaittu valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisia tai lakisääteisesti suojeltuja kasvilajeja. Myöskään Eliölajit-tietojärjestelmän mukaan selvitysalueella ei sijaitse tiedossa olevia uhanalaisten, silmälläpidettävien tai direktiivikasvilajien kasvupaikkoja.

2.4 Liito-orava

2.4.1 Johdanto

Liito-orava (*Pteromys volans*) on luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) laji. Luonnon-suojelulain 49 §:n mukaan ”luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty.” Liito-orava on luokiteltu Suomessa vaarantuneeksi (VU) (Hyvärinen ym., 2019).

Liito-orava elää kuusivaltaisissa sekametsissä, joissa on lehtipuustoa (haapa, koivu, leppä) ja kolopuustoa (Hanski ym., 2001). Liito-oravat suosivat vanhoja metsiä. Liito-oravan levinneisyys Suomessa ulottuu etelärannikolta linjalle Oulu-Kuusamo (Hanski ym., 2001). Paras ajankohta liito-oravainventointiin on keväällä lumien sulettua, ja maastotyöt tulee suosituksen mukaan tehdä toukokuun loppuun mennessä (Sierla ym., 2004).

2.4.2 Menetelmät ja aineisto

Liito-orava on yöaktiivinen laji, minkä vuoksi paras tapa sen kartoittamiseksi on ulostepapanoiden, virtsajälkien sekä ruokailualueiksi soveltuvien nuorten lehtipuumetsien ja risupesien/kolopuiden etsiminen lajille soveltuvasta elinympäristöstä. Toukokuussa 2019 tehdyissä maastotöissä etsittiin liito-oravan ulostepapanoita järeiden lehtipuiden ja kuusten tyviltä lajille sopivissa elinympäristöissä, joita ovat etenkin rauduskoivua, haapaa ja kuusta kasvavat, kasvupaikkatyypiltään lehtomaista kangasta tai lehtoa olevat sekametsät. Papanapuut pyrittiin määrittämään pesä- tai ruokailupuiksi. Kaikkein selvimmin pesän olemassaoloon viittaavat virtsajäljet. Papanapuiden sijainti määritettiin GPS-laitteella ja lisäksi tarkastettiin mahdolliset Eliölajit-tietokannan vanhat havaintopaikat. Pesäpuiden sijainnin ja ympäristön luontotyyppikuviorajojen perusteella arvioitiin asiantuntija-arviona liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen sijainti. Lisääntymis- ja levähdyspaikan välittömässä läheisyydessä olevat mahdolliset liito-oravan tärkeät ruokailualueet rajattiin asiantuntija-arviona luontotyyppinsä, puulajikoostumuksensa ja sijaintinsa perusteella.

Liito-oravaselvityksessä löytyneet puut määritettiin pesäpuuksi, mahdolliseksi pesäpuuksi, ruokailupuuksi tai muuksi papanapuuksi seuraavin perustein:

Pesäpuu

- Kololliset, pöntölliset tai risupesälliset puut, joiden alla oli vähintään 50 papanaa.

Mahdollinen pesäpuu

- Puut, joiden juurella oli alle 50 papanaa, jos 1) puussa havaittiin koloja, risupesää tai liito-oravalle sopiva pönttö, tai jos 2) puun latvukseen ei ollut esteetöntä näkyvyyttä pesien toteamiseksi.
- Kolohaavat ja muut koloiset lehtipuut, joiden alla oli papanoita alle 50 kpl.
- Puut, joiden alla oli vähintään 50 liito-oravan papanaa, mutta joissa ei havaittu koloja, pönttöjä tai risupesää (mutta puun latvukseen ei ollut esteetöntä näkyvyyttä).

Ruokailupuu

- Haavat ja muut lehtipuut, 1) joiden alla oli papanoita, mutta alle 50 kpl eikä puussa havaittu koloja tai risupesä, tai 2) joiden alla oli papanoita vähintään 50 kpl, mutta puun latvukseen oli esteetön näkyvyys, eikä puussa ollut pesäkoloja tai risupesä.

Muu papanapuu

- Havupuut, joiden juurella oli liito-oravan papanoita, mutta joissa ei havaittu risu- tai kolopesää ja joiden latvukseen oli esteetön näkyvyys.

Ekologinen yhteys ei ole paikkaan sidottu ja tämän vuoksi liito-oravalle tärkeitä kulkuyhteyksiä tunnettujen esiintymisalueiden (sekä maastotöissä havaittujen että mahdollisesti lähtötiedoista saatujen) välillä tunnistettiin sekä kartta- ja ilmakuvatarkastelun avulla että maastokäynnin yhteydessä. Tarkoituksena oli löytää mahdollisuuksien mukaan useita reittejä alueiden välille, jotta maankäyttö ja metsänhoitotoimenpiteet ovat alueella edelleen mahdollisia. Liito-orava liittää vaivatta 20-50 m leveän aukion yli, jos aukion reunalla on varttunutta puustoa. Aukion maksimileveys kulkuyhteydellä riippuu aukion reunapuuston korkeudesta. Puuston korkeutta arvioitiin maastokäynnin ja puustonikäkartan perusteella.

2.4.1 Keskeiset tulokset

Eliolajit-tietokannassa ei ole liito-oravahavaintoja selvitysalueelta. Lähin tunnettu liito-oravan elinalue sijaitsee noin 400 metriä selvitysalueen ulkopuolelta alueen kaakkoispuolella.

Luontoselvityksen maastokäynneillä toukokuussa 2019 havaittiin kaksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa. Toinen näistä sijaitsee Liesjärven eteläosan koillisrannalla pienen Ranta-ahon pellon itä-, etelä ja länsireunoilla ja viereisten kesämökkien ympäristössä. Toinen liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka sijaitsee Pitkäjärven kaakkoisosan koillisrannalla. Näiden liito-oravakohteiden tarkempi kuvaus ja paikkarakaukset on esitetty luvuissa 0 ja 3.20.3.

Yleisesti ottaen selvitysalueella on alueen kokoon nähden hyvin niukasta liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi soveltuvia metsiä, etenkin sellaisia järeitä kuusi-lehtipuu-sekametsiä, joissa kasvaa liito-oravan erityisesti suosimaa haapaa.

2.5 Viitasammakko

2.5.1 Johdanto

Viitasammakko (*Rana arvalis*) on luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen IV (a) laji. Luonnonsuojelulain 49 §:n mukaan ”luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty”. Uhanalaisluokitukseltaan viitasammakko on elinvoimainen (LC) (Hyvärinen ym., 2019). Suomessa viitasammakon levinneisyys painottuu maan etelä- ja keskiosiin, mutta havaintoja on koko maasta tunturialueita lukuun ottamatta (Nieminen & Ahola, 2017).

Kuva 3. Viitasammakon levinneisyys Suomessa. Kartta on suuntaa antava, ja sitä tulee tulkita siten, että se kuvaa missä laji ainakin esiintyy (Nieminen & Ahola, 2017).

Suomessa viitasammakko vaikuttaa olevan runsaimmillaan luonnontilaisessa elinympäristössä, mm. soilla, ja harvalukuisimmillaan kaupunkiympäristöissä. Lajin levinneisyyden ja runsauden arviointia vaikeuttaa vaikea tunnistettavuus, varsinkin kutuajan ulkopuolella. Viitasammakko voidaan varmasti määrittää äänen perusteella: soidinääni on lajityypillistä haukuntaa tai pulputusta. Matala ääni hukkuu helposti taustameluun ja kuuluu hyvälläkin säällä vain noin 100 metrin päähän (Nieminen & Ahola, 2017).

Lajin esiintymispaikoilla lisääntymispaikaksi voidaan tulkita ne vesialueen osat, joissa koirilla on lisääntymisreviirit, joissa pariutuminen ja kutu tapahtuvat ja joissa nuijapäät elävät. Soidintaminen riittää osoittamaan lisääntymispaikan olemassaolon. Levähdyspaikkaan kuuluvat päivälepopaikat esim. kasvillisuuden suojissa ja talvehtimispaikat sekä maa- että vesiympäristössä. Kutualueilla olevia talvehtimispaikkoja lukuun ottamatta levähdyspaikat eivät kuitenkaan ole yksiselitteisesti määriteltävissä (Nieminen & Ahola, 2017).

2.5.2 Menetelmät ja aineisto

Viitasammakoiden kutu alkaa Etelä-Suomessa yleensä noin 20. huhtikuuta ja pohjoiseen mentäessä myöhemmin. Koiraat ovat hyvin äänessä tavallisesti kahden-kolmen viikon ajan (Sierla ym., 2004). Vuonna 2019 huhtikuun loppupuoli oli ajankohtaan nähden lämmin. Lämpimän alkukevään jälkeen sää viileni selvästi toukokuussa. Jäät lähtivät Töysässä pääosin 24.–30.4.2019 välisenä aikana. Suomen lajitietokeskuksen interaktiivisessa ja jatkuvasti päivittyvässä Laji.fi-tietoportaalissa (Suomen lajitietokeskus, 2019) oli huhtikuun viimeisellä viikolla yksittäisiä havaintoja soidintavista viitasammakoista Oulun seutua myöten, vaikkakin tuolloin havainnot olivat vielä vähäisiä ja keskittyivät Etelä-Suomeen. Viitasammakkoselvitys tehtiin 7.–11.5. ja 13.5.2019 ja sitä täydennettiin ensimmäisen

havainnointijakson alussa selvitettyjen pienten järvien ja lampien osalta vielä maastokäyntijakson 20.–23.5.2019 alussa. Maastokäyntien säätila on esitetty luvussa 2.2.1 (Taulukko 1). Viitasammakkoselvitys aloitettiin aamuisin noin klo 6 eli samaan aikaan kuin vesilintujen pistelaskenta, mutta sitä jatkettiin tarvittaessa (10.–11.5. sekä 13.5.) tietyn järven selvityksen ollessa kesken vielä kello 13 jälkeen pisimmillään klo 14.30 asti.

Viitasammakkoselvitys kohdistettiin karttatarkastelun ja vesilintujen pistelaskennan yhteydessä tehdyn kiikaroinnin perusteella viitasammakkojen lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi potentiaalisille rannoille, joilla oli rehevä ilmaversoainen vesi- ja rantakasvillisuus. Selvityksessä käveltiin hiljaista vauhtia mahdollisimman vähän häiriötä aiheuttaen. Kävellessä pyrittiin kävelemään mahdollisimman vähän kahinaa aiheuttavilla alustoilla noin 10–30 metrin etäisyydellä rantaviivasta. Selvityksessä pysähdyttiin viitasammakon lisääntymispaikaksi potentiaalisilla rannoilla säännöllisin väliajoin, noin 50–100 metrin välein 1–2 minuutin ajaksi kuuntelemaan, kuuluuko viitasammakoiden soidinpulputusta. Vesilintujen pistelaskentapisteissä pysähdykset olivat tätä pidempiä, noin 4–10 minuuttia.

2.5.1 Keskeiset tulokset

Eliölajit-tietokannassa ei ole viitasammakkohavaintoja selvitysalueelta tai kahden kilometrin säteeltä sen ympäristöstä.

Luontoselvityksen maastotöissä havaittiin viisi viitasammakon lisääntymispaikkaa. Nämä sijaitsevat Ylisen Jouttilammen pohjoisosassa, Myllyjärven länsiosassa Raivionjoen niskan pienessä lahdessa, Imurilammen luoteis- ja länsiosassa sekä Heikkilän Hoikan pohjoisemman osan länsirannalla kahdessa kohdin. Lähtötietoina käytetyn, vuonna 2014 tehdyn luontoselvityksen (Aalto, 2014) mukaan myös Pitkäljärven kaakkoisosassa ja Valkiaisien pohjoisosassa sijaitsee viitasammakon lisääntymispaikka. Viitasammakkokohteiden tarkempi kuvaus ja paikka-rajaukset on esitetty järvi-kohtaisissa luvuissa.

2.6 Lepakot

2.6.1 Johdanto

Suomessa esiintyy 13 lepakkolajia (Suomen lepakkotieteellinen yhdistys, 2018), jotka kaikki ovat luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja. Siten niiden lisääntymis- ja levähdyspaikojen heikentäminen ja hävittäminen on kielletty. Lepakoiden lisääntymispaikka on yleensä rakennuksessa, puun kolossa, lepakonpöntössä, linnun pöntössä tai etenkin vesisiipillä kivisiltojen ja rantakallioiden koloissa. Kesällä naaraat kokoontuvat yhdyskuntiin synnyttämään. Levähdyspaikkoja ovat kesällä lepakoiden päiväpiilot. Ne sijaitsevat samanlaisissa paikoissa kuin lisääntymisyhdyskunnatkin. Lepakoiden levähdyspaikkoja talvella ovat niiden talvehtimispaikat. Lepakot vaipuvat talveksi horrokseen. Lepakoita on tavattu horrostamasta mm. luolista, kellareista, kallion halkeamista, rakennuksista, puunkoloista sekä piirunpelloista.

Suomen lepakkotieteellisen yhdistyksen (2012) ohjeessa lepakoille tärkeät alueet on luokiteltu kolmeportaisen luokittelun mukaisesti:

- **Luokka I:** Lisääntymis- tai levähdyspaikka – Ehdottomasti säilytettävä, hävittäminen tai heikentäminen luonnonsuojelulaissa kielletty.
- **Luokka II:** Tärkeä ruokailualue tai siirtymäreitti – Alueen arvo lepakoille huomioitava maankäytössä (EUROBATS-sopimuksen mukaisesti).
- Vahva suositus, jolle ei kuitenkaan ole suoraan luonnonsuojelulain suo-
jaa
- Tärkeä saalistusalue voi olla sellainen, jolla saalistaa monta laji ja/tai
alueella saalistaa merkittävä määrä yksilöitä.
- Aluetta käytävä laji on harvinainen tai harvalukuinen.
- Alue on todettu tai todennäköinen siirtymäreitti päiväpiilon ja saalistusalu-
een välillä.
- **Luokka III:** Muu lepakoiden käyttämä alue – Maankäytössä mahdolti-
suuksien mukaan huomioitava alueen arvo lepakoille.
- Alue on lepakoiden käyttämä, mutta laji- ja/tai yksilömäärä on pienehkö.
- Ei mainittu luonnonsuojelulaissa.
- • Ei suosituksia EUROBATS-sopimuksessa.

2.6.2 Menetelmät ja aineisto

Selvityksessä keskityttiin arvioimaan selvitysalueen potentiaalia lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen esiintymisen kannalta. Suunnitelman eli rantaosayleiskaavan luonne huomioiden arvioitiin, että suunnitelma ei aiheuta merkittävää kielteistä vaikutusta lepakoiden ruokailualueisiin tai siirtymäreitteihin, vaikka niitä selvitysalueella esiintyisikin.

Selvitysalueen sopivuutta lepakoille elinympäristöksi ja erityisesti lakisääteisesti suojelluksi lisääntymis- ja levähdyspaikaksi tarkasteltiin lähtötietojen sekä karttatarkastelun ja maas-
tossa tehtyjen luontotyypinhavaintojen perusteella asiantuntija-arviona. Selvityksessä ei käytetty ultraäänidetektoria. Ultraäänidetektorin avulla voidaan selvittää lepakoiden lisääntymis- tai levähdyspaikkojen sijaintia luotettavasti käytännössä vain jättämällä passiiviseu-
rantadetektorin kunkin mahdollisen lisääntymis- tai levähdyspaikan luokse jopa usean viikon jaksoksi tai vähintään yhdeksi yöksi. Selvitysalueen laajuus ja mahdollisten lisääntymis- tai levähdyspaikkojen, kuten olemassa olevien rakennusten määrä huomioiden tällainen pas-
siividetektoriseuranta ei ollut käytännössä toteutettavissa. Aktiividetektorin avulla selvitys-
alueella kierrellen tehtävä lepakoselvitys taas ei anna juurikaan tietoa lepakkojen lisääntymis- tai levähdyspaikkojen sijainnista. Lepakot voivat lentää ravinnonhakumatkallaan usean kilometrin päähän päiväpiilostaan (Suomen lepakotieteellinen yhdistys, 2019). Tal-
vehtimispaikat voivat sijaita tätäkin kauempana lennossa havaitun lepakon havaintopai-
kasta.

2.6.1 Keskeiset tulokset

Eliölajit-tietokannassa ei ole lepakkohavaintoja selvitysalueelta tai kahden kilometrin säteeltä sen ympäristöstä.

Selvitysalueella ei luontoselvityksen perusteella havaittu lepakoiden talvehtimisaikoiksi soveltuvia luolia. Selvitysalueella havaittiin muutamia louhikoita, jotka teoriassa voisivat olla lepakoiden talvehtimisaikoja. Kuitenkin selvitysalueella havaittujen louhikoiden kivet ovat melko yksittäisiä eivätkä vaikuta kovin otollisilta luomaan lepakoiden talvehtimiseen tarvittavaa riittävän lämmintä pienilmastoa.

Selvitysalueen olemassa olevien rakennusten koloissa on mahdollista olla lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Kaavassa esitettävä uusi rakentaminen ei kuitenkaan heikennä tai hävitä mahdollisia rakennuksissa olevia lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

2.7 Muut eläimet

2.7.1 Menetelmät ja aineisto

Muiden eläinten esiintymistä selvitysalueella selvitettiin Eliölajit-tietokannan tiedoista sekä maastokäynneillä tehtyjen havaintojen perusteella. Selvityksessä keskityttiin uhanalaisiin lajeihin ja luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeihin.

2.7.1 Keskeiset tulokset

Ainoat Eliölajit-tietokannassa olevat havainnot selvitysalueelta koskevat lummelampikorentoa (*Leucorrhinia caudalis*). Lummelampikorento on havaittu vuonna 2013 Katiska-lammella. Havainnon tarkempi kuvaus on esitetty luvussa 0. Lummelampikorento on luontodirektiivin liitteen IV (a) laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskee Luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen heikennys- ja hävityskielto. Siinä tapauksessa, että Katiska-lammen rannalle osoitetaan rakennusoikeutta, suositellaan tehtävän tarkentava korentoselvitys sen selvittämiseksi, sijaitseeko lammella lummelampikorenon lisääntymis- tai levähdyspaikka. Luontoselvityksen maastokäynneillä havaittiin kaksi majavan pesää, joista toinen sijaitsee, Murhijärven itärannalla pohjoisemman kesämökkitontin eteläosassa/eteläreunalla rantaviivassa ja toinen Iso Ristijärven itärannalla noin 100 metriä luonnonsuojelualueesta etelään. Majavanpesien sijainti on esitetty kyseisten järvien yhteydessä luvuissa 0 ja 0. Luontodirektiivin liitteeseen IV (a) kuuluvan euroopanmajavan (*Castor fiber*) tunnettu esiintymisalue ei ulotu selvitysalueelle. EU:lle raportoidun Suomen euroopanmajavien esiintymistiedon (European Environment Agency, 2019) mukaan lähin 10 x 10 kilometrin karttaruutu, jossa euroopanmajavaa on tavattu, sijaitsee Alavuden ja Seinäjoen rajalla lähimmillään noin 35 kilometrin päässä selvitysalueella havaituista majavan pesistä. Alavudella metsästyssaaliina saadut majavat ovat olleet kanadanmajavia (Kotola, 2019). Olemassa olevan tiedon perusteella havaittujen majavanpesien arvioidaankin olevan kanadanmajavien pesiä. Kanadanmajava on Suomeen istutettu riistaeläin, eikä sen pesiä katsota kaavoituksessa huomioitaviksi luontokohteiksi.

Liito-oravan, viitasammakon sekä edellä mainittujen lummelampikorenon ja majavan sekä tässä raportissa raportoitujen uhanalaisten lintulajien lisäksi lähtötiedot ja maastossa tehdyt havainnot eivät anna viitteitä siitä, että selvitysalueella esiintyisi luontodirektiivin liitteen IV (a) lajeja, tai uhanalaisia tai silmällä pidettäviä eläinlajeja.

2.8 Natura- ja luonnonsuojelualueet ja muut suojelullisesti huomionarvoiset alueet

2.8.1 Menetelmät ja aineisto

Natura-, luonnonsuojelu- ja luonnonsuojeluohjelma-alueiden (mukaan lukien koskiensuojelulla suojellut virtavedet ja soidensuojelun täydennysohjelma), valtakunnallisesti arvokaiden geologisten muodostumien (kallioalueet, kivikot, tuuli- ja rantakerrostumat sekä moreenimuodostumat) sekä pohjavesialueiden sijainti selvitettiin Suomen Ympäristökeskuksen paikkatietoaineistojen Latauspalvelu Lapiosta (SYKE ja ELY-keskukset, 2019). Myös keskeisissä tuloksissa (luku 2.8.1) kuvatussa vaikutusarvioinnissa hyödynnetty valuma-aluejako ladattiin paikkatietona Latauspalvelu Lapiosta.

Kansainvälisesti (IBA), Suomen (FINIBA) ja maakunnallisesti (MAALI) tärkeiden lintualueiden sijainti selvitettiin BirdLife Suomen internetsivuilta (BirdLife, 2019) ladatuista paikkatietoaineistoista.

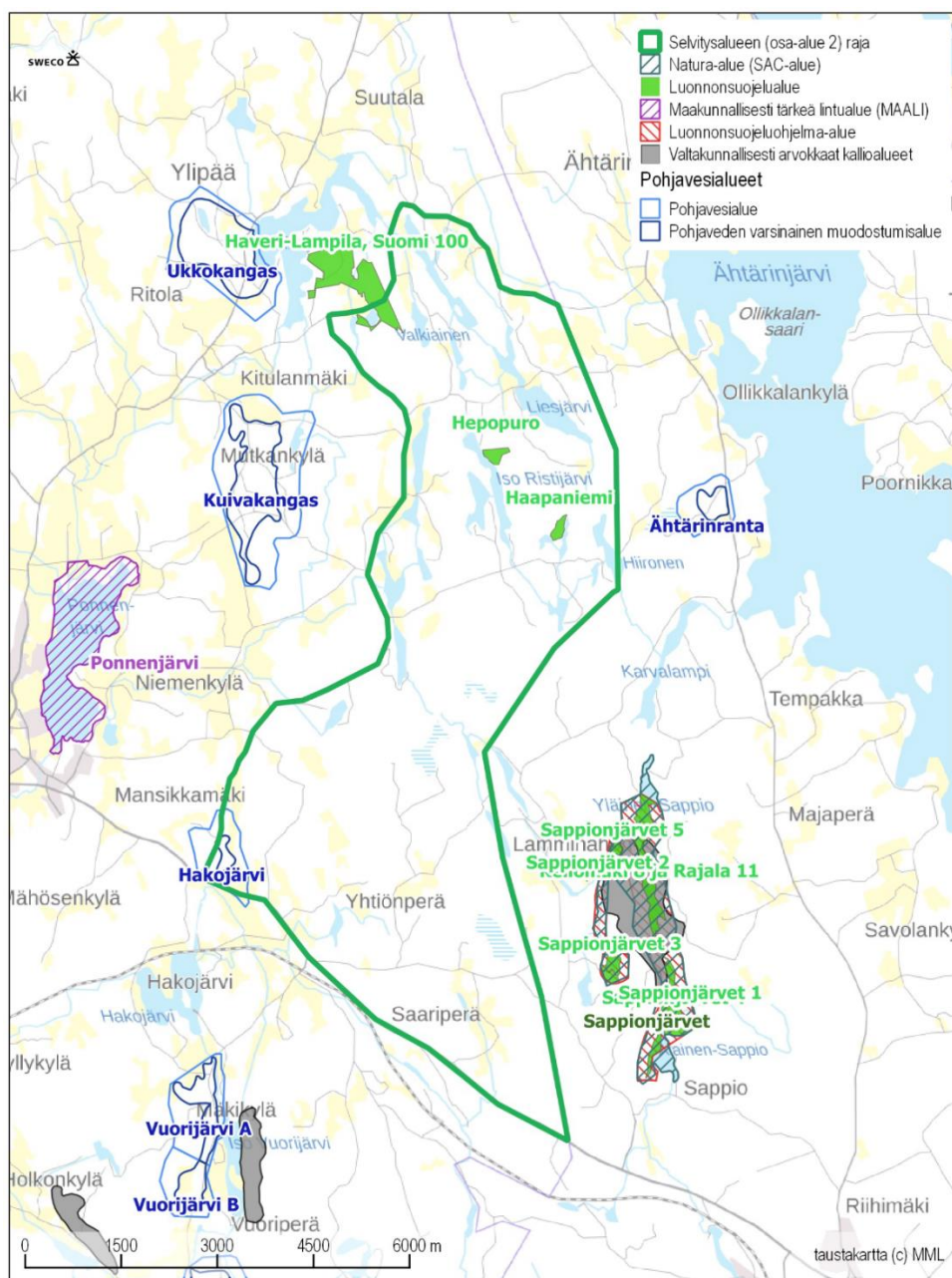
Edellä mainitut alueet selvitettiin selvitysalueelta ja vähintään 2 kilometrin säteeltä sen rajojen ulkopuolelta, paitsi Natura-alueiden osalta tiedot selvitettiin viiden kilometrin säteeltä selvitysalueen ulkopuolelta.

2.8.1 Keskeiset tulokset

Seuraavassa kuvassa (Kuva 4) on esitetty selvitysalueella ja sen lähiympäristössä sijaitsevat Natura-, luonnonsuojelu- ja luonnonsuojeluohjelma-alueet, tärkeät lintualueet (IBA, FINIBA ja MAALI-alueet), valtakunnallisesti arvokkaat geologiset muodostumat sekä pohjavesialueet.

Selvitysalueella ei ole Natura-alueita. Lähin Natura-alue Sappionjärvet (FI0800065; SAC-alue) sijaitsee noin 1,1 kilometriä selvitysalueesta itään. Sappionjärvien Natura-alue on suojeltu luontodirektiivin perusteella ja sen suojeluperusteena ovat seuraavat luontotyypit; humuspitoiset lammet ja järvet, kallioiden pioneerikasvillisuus sekä boreaaliset luonnonmetsät (Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, 2013).

Selvitysalueen järvistä ja lammista vain Vähä-Mantila ja Rajalampi sijaitsevat samalla valuma-alueella kuin Sappionjärvien Natura-alue. Nämä järvet sijaitsevat valuma-alueiden pääjaossa Kokemäenjoen vesistöalueella ja valuma-alueiden 3. jakovaiheen jaossa Sappionjoen valuma-alueella. Selvitysalueen muut järvet sijaitsevat Lapuanjoen vesistöalueella.

Kuva 4. Natura-, luonnonsuojelu- ja luonnonsuojeluohjelma-alueet, tärkeät lintualueet, valtakunnallisesti arvokkaat geologiset muodostumat sekä pohjavesialueet.

Vähä-Mantilasta ja Rajalammesta laskevat vedet kulkeutuvat karttatarkastelun perusteella lopulta Sappionjärviin. Vähä-Mantila (4,6 ha) ja Rajalampi (1 ha) ovat kooltaan pieniä ja siten niiden potentiaalinenkin rantarakentaminen on vähäistä. Vähä-Mantilän ja Rajalammien rantavyöhykkeille sijoitettavan mahdollisen uuden vapaa-ajan asutuksen ja/tai pysyvän

asutuksen ei arvioida voimassaolevaa jätevedenpuhdistusta koskevaa lainsäädäntöä noudatettaessa tuottavan määrältään ja laadultaan sellaista ravinne-, kiintoaine- tai muuta vesistökuormitusta, joka merkittävästi heikentäisi Sappionjärvien Natura-alueen suojeluperusteita, kuten suojeluperusteluontotyyppien luonnontilaisuutta ja edustavuutta tai alueen eheyttä. Edellä mainittu arvio pätee sekä tarkasteltaessa suunnitelmaa yksin että yhdessä muiden tiedossa olevien hankkeiden tai suunnitelmien kanssa. Tällaisia yhteisvaikuttavia hankkeita tai suunnitelmia ei ole tiedossa. Näin ollen varsinaisen Luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen Natura-arvioinnin laatimista ei katsota tarpeelliseksi. Viiden kilometrin säteellä selvitysalueesta ei sijaitse muita Natura-alueita kuin Sappionjärvet.

Selvitysalueella ei ole luonnonsuojeluohjelma-alueita. Lähin luonnonsuojeluohjelma-alue on Sappionjärvien rantojensuojeluohjelma-alue noin 1 kilometri selvitysalueen itäpuolella.

Selvitysalueella on kolme luonnonsuojelualuetta, jotka kaikki ovat yksityisiä luonnonsuojelualueita. Haveri-Lampila, Suomi 100 luonnonsuojelualue (YSA239438) sijaitsee selvitysalueen luoteisosassa ja osin selvitysalueen luoteispuolella Hautamäen Hoikan koillisrannalla ja Pyörähäisen länsi-, etelä- ja itärannoilla. Hepopuron luonnonsuojelualue (YSA230606) sijaitsee Iso-Ristijärven koillisrannalla. Haapaniemen luonnonsuojelualue (YSA238732) sijaitsee Suojärven ja Murhijärven välissä. Näitä luonnonsuojelualueita käsitellään hieman tarkemmin kyseisten järvien yhteydessä.

Selvitysalueella ei ole luonnonsuojeluohjelma-alueita, kansainvälisesti (IBA), kansallisesti (FINIBA) tai maakunnallisesti (MAALI) tärkeitä lintualueita. Lähin vähintään maakunnallisesti tärkeä lintualue on maakunnallisesti tärkeä lintualue Ponnejärvi noin 2,3 kilometriä selvitysalueen länsipuolella.

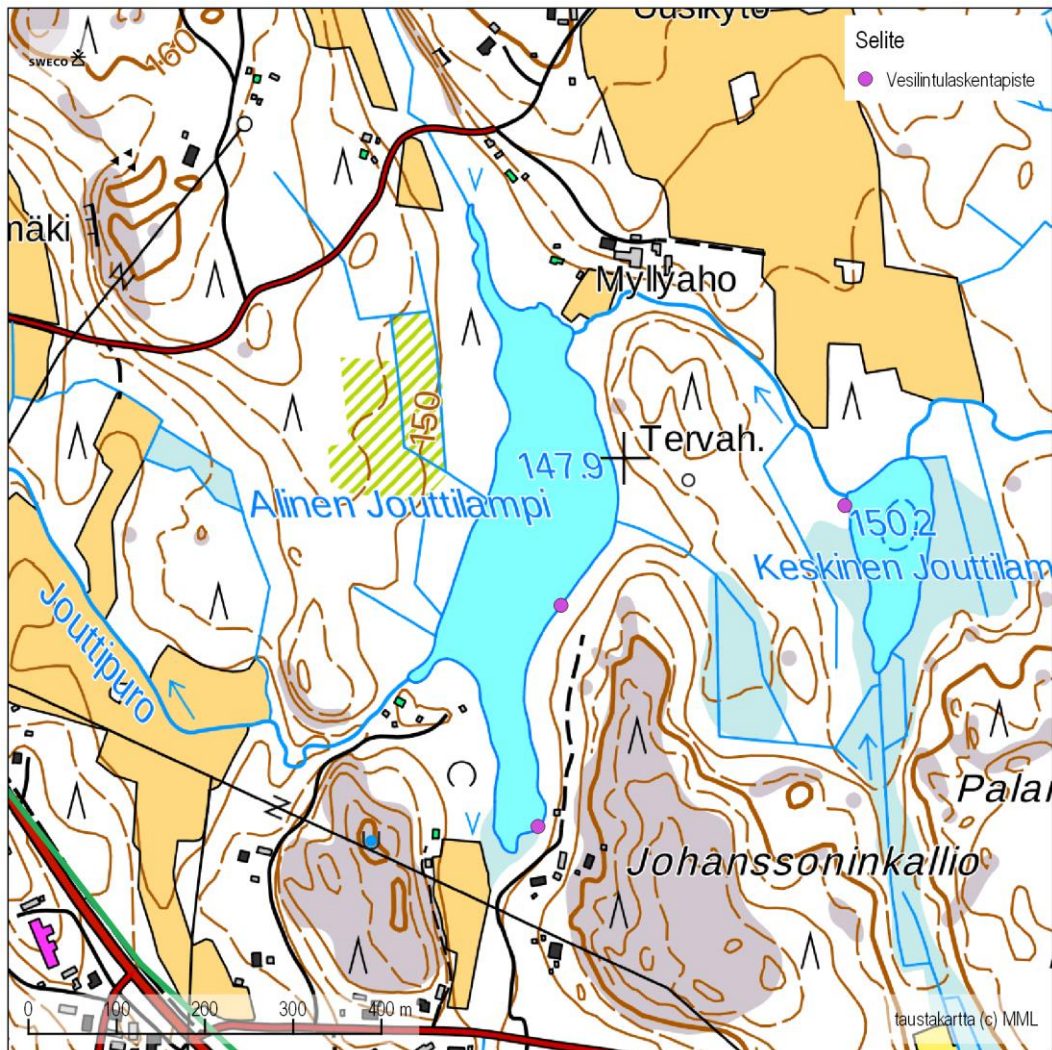
Selvitysalueella tai 1 kilometrin säteellä selvitysalueesta ei ole valtakunnallisesti arvokkaita geologisia muodostumia (kallioalueita, kivikoita, tuuli- ja rantakerrostumia tai moreenimuodostumia).

Selvitysalueen lounaisnurkassa sijaitsee Hakojärven pohjavesialue. Kyseessä on vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Hakojärven pohjavesialueelta lähimmän selvityksessä olleen järven eli Alisen Jouttilammen rantaan on matkaa noin 1,4 kilometriä. Muut luokitellut pohjavesialueet sijaitsevat selvitysalueen ulkopuolella vähintään 800 metrin etäisyydellä osa-alueen 2 ulkorajasta, joten rantaosayleiskaavassa osa-alueen 2 rantavyöhykkeille osoitettavalla rakentamisella ei arvioida olevan vaikutusta pohjavesialueisiin.

3 LUONTOSELVITYSALUEEN JÄRVET JA LAMMET

3.1 Alinen Jouttilampi

Alinen Jouttilampi sijaitsee selvitysalueen lounaisosassa. Järven pinta-ala on 6 ha.

3.1.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Alinen Jouttilampi on matala, humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella melko niukkara-vintainen järvi, joka sijaitsee valuma-alueensa melko latvaosassa. Järveä reunustavat ka-peat nevaruonukset lukuun ottamatta itärannan keskiosaa, missä järvi rajautuu suoraan isovarpurämeeseen. Järven etelä- ja pohjoispäissä neva-alueet ovat muita rantoja laajem-mat. Järven rantametsät ovat nuorehkoja ja keski-ikäisiä talousmetsiä. Järven koillisran-nalle Keskisestä Jouttilammesta laskeva puro sekä järvestä lounaaseen laskeva Jouttipuro

ovat rannoiltaan harvennushakattuja eivätkä täytä metsälakikohteen ominaispiirteitä. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus, jotka keskittyvät järven etelä- ja pohjoispäihin.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 5 Alisen Jouttilammen pohjoisosaa itärannalta kuvattuna.

3.1.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoseselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoseselvityksen keskeiset tulokset. Pyy havaittiin järven koillispuolen metsässä asuinrakennusten lähistöllä.

Taulukko 3. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuu-laji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

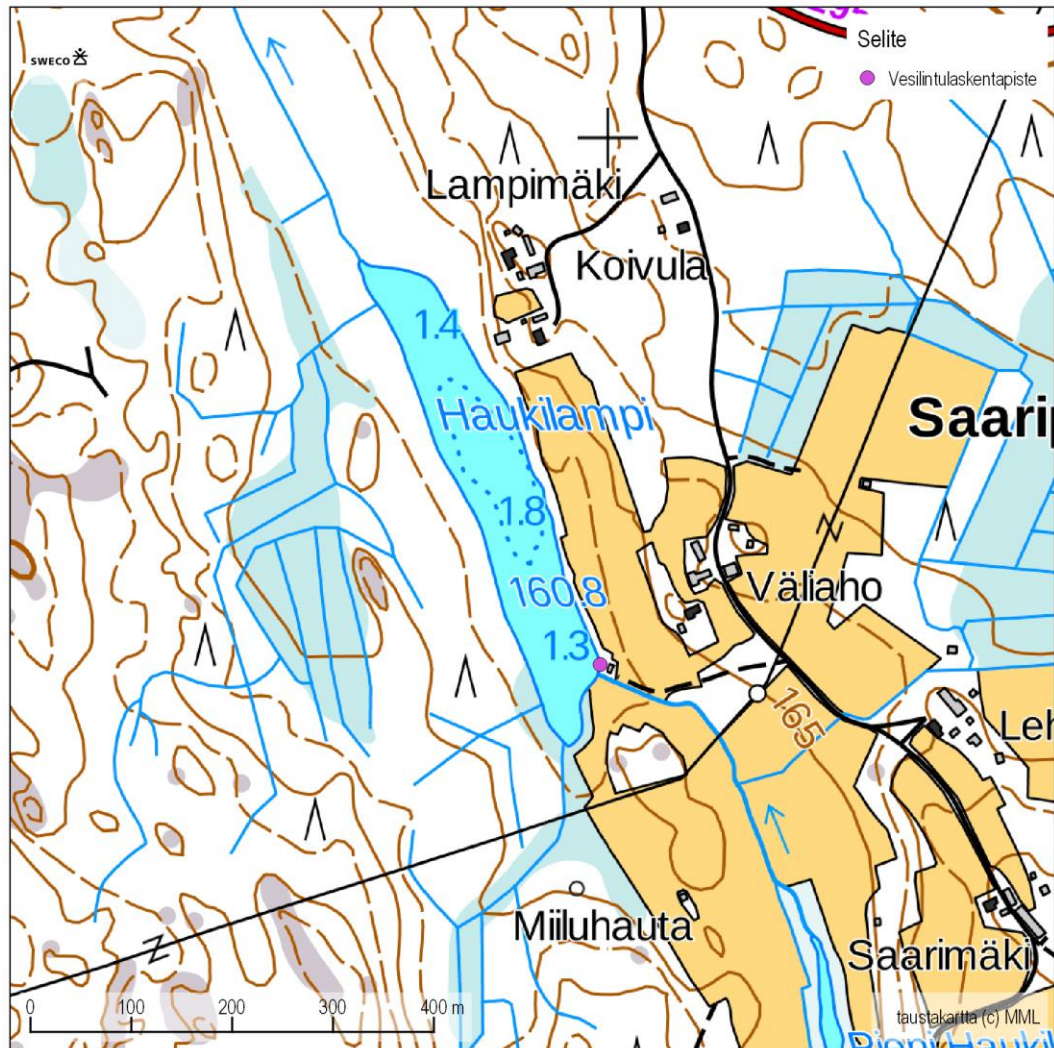
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Haapana	1	VU		X	
Kalalokki	1	LC			
Pyö	1	VU	X		
Taivaanvuohi	1	NT			
Telkkä	1	LC		X	

3.1.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.2 Haukilampi

Haukilampi sijaitsee selvitysalueen eteläosassa. Lammen pinta-ala on 3,4 ha.

3.2.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Haukilampi on matala, humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella melko niukkaravintainen järvi, joka sijaitsee valuma-alueensa melko latvaosassa. Järven pohjois- ja eteläpäästä reunustavat kapeat nevaruonukset. Järvi rajautuu länsireunastaan suoraan isovarpurameeseen, joka vaihtuu rannasta poispäin liikuttaessa tuoreeseen kankaaseen. Järven pohjoispuolella on nuorta koivuvaltaista metsää kasvavaa ojitettua turvekangasta. Järven itärannalla ja järveen kaakosta laskevan ojan valuma-alueella on melko runsaasti peltoja. Järven itärannalla pellon ja järven välissä on kapea, nuoria lehtipuita kasvava metsäkaisla. Itärannalla rantaviivassa kasvaa kapeana vyöhykkeenä rehevämpää

rantakasvillisuutta, mm. saroja ja järvikortetta. Järven itä- ja koillisrannalla on asuinrakennuksia. Järven rantametsät ovat länsirannalla keski-ikäisiä ja muualla nuorehkoja talousmetsiä. Järvestä laskee kaivettu laskuoja pohjoiseen päin.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 6. Haukilampi kaakkoisrannalta pohjoiseen kuvattuna.

3.2.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoselvityksen keskeiset tulokset. Lisäksi lammella oleskeli ensimmäisellä käynnillä laulujoutsenpari, jota ei tulkittu siellä pesiväksi.

Taulukko 4. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuu-laji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Metsäviklo	1	LC			
Sinisorsa	2	LC			
Telkkä	1	LC		X	

3.2.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.3 Hautamäen Hoikka

Hautamäen Hoikka sijaitsee selvitysalueen luoteisnurkassa. Järven pinta-ala on 3,5 ha.

3.3.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Hautamäen Hoikka on kasvillisuuden perusteella melko niukkaravinteinen järvi, joka sijaitsee valuma-alueensa latvaosassa. Järven eteläosaa reunustaa noin 2-15 metriä leveä sarrainen nevareunus. Järven pohjoisosassa rannat rajautuvat melko suoraan kivennäismaahan. Länsirannalla kasvaa puustoltaan nuorehkoa lehtipuulehtoa entisellä pellolla. Tämä lehto ei ole luonnontilaista. Itärannalla on kalliosta havupuustoista tuoreen kankaan metsää. Keskellä itärantaa on avohakkuu. Haveri-Lampila, Suomi 100 luonnonsuojelualue (YSA239438) sijaitsee Hautamäen Hoikan koillisrannalla. Alue jatkuu Pyörähäisen länsi-, etelä- ja itärannoille ja osin selvitysalueen ulkopuolelle.

Järveen laskee koillisesta Pyörähäisestä osin uomaltaan suoristettu noro. Pyörähäisen päässä uoma on kaivettu ja reunoiltaan hakattu, luonnonsuojelualueen sisällä Hautamäen Hoikan rannan lähellä uoma ja sen reunapuusto on luonnontilaisen kaltaista. Luonnonsuojelualueen sisällä noro on vesilain 11 §:n ja metsälain 10 §:n tarkoittama luonnontilaisen kaltainen noro. Noron luonnontilainen osa välittömine lähiympäristöineen sijaitsee kokonaan luonnonsuojelualueen sisällä, joten sitä ei katsottu tarpeelliseksi erikseen rajata karttaan. Järven pohjoispäästä pohjoiseen laskee uomaltaan kaivettu laskuoja. Järven ranta-vyöhykkeellä on muutama rakennus, jotka sijaitsevat kaikki järven luoteis- ja pohjoisrannoilla.

Järvellä ei havaittu edellä mainitun luonnonsuojelualueen ulkopuolella huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 7. Hautamäen Hoikan eteläosaa. Kuvassa laulujoutsenpari.

3.3.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoseselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoseselvityksen keskeiset tulokset. Lisäksi toisella laskentakerralla havaittiin huuhkaja sähkötolpan päällä tien varressa noin 50 metriä järven pohjoispuolella.

Taulukko 5. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuu-laji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

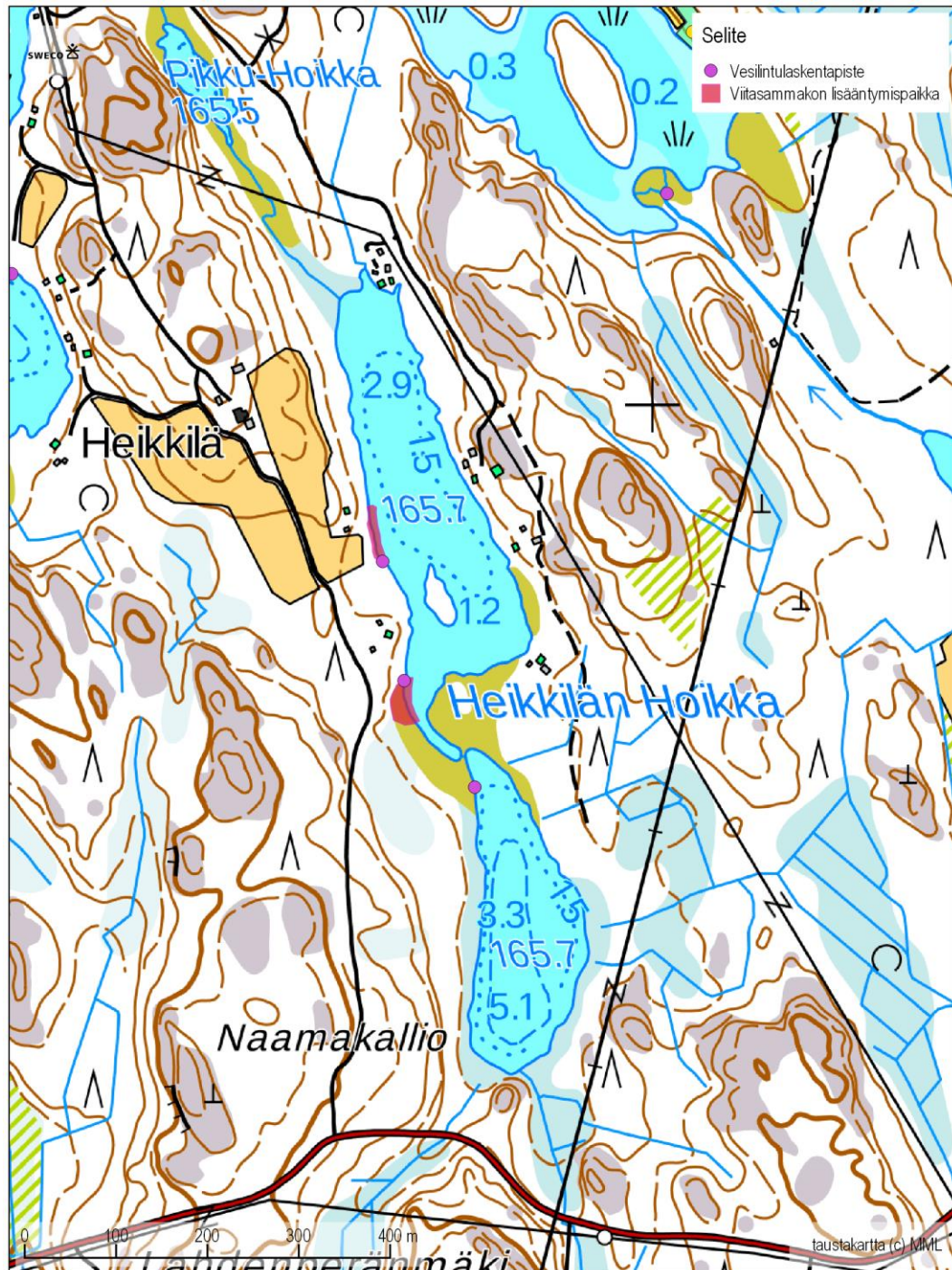
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Kalalokki	1	LC			
Kalatiira	1	LC	X	X	
Laulujoutsen	1	LC	X	X	
Ruokokerttunen	1	NT			
Telkkä	3	LC		X	

3.3.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.4 Heikkilän Hoikka

Heikkilän Hoikka sijaitsee selvitysalueen pohjoisosassa. Järven pinta-ala on 7,5 ha.

3.4.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Heikkilän Hoikka on humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella melko niukkaravinteinen latvajärvi. Järvi on kaksiosainen: pohjoisen ja eteläisen osan välissä on muutaman metrin levyinen, nevarantainen salmi. Järven eteläosaa ja pohjoisen altaan etelärantaa reunustaa noin 5-30 metriä leveä nevareunus. Järven pohjoisosassa rannat rajautuvat melko suoraan kivennäismaahan, mutta pohjoisosan rantaviivassa kasvaa paikoin kapeana kaistaleena ilmaversoista vesi- ja rantakasvillisuutta, kuten vehkaa ja järviruokoa. Järven pohjoisessa altaassa on pieni saari. Saari on soinen: saaren keskellä on hiukan matalaa männikköä kasvavaa rämettä, ja saaren rannat ovat avointa nevaa. Järveä ympäröivät kuusi- ja mäntyvaltaiset kangasmetsät lukuun ottamatta järven pohjoisen osan länsirantaa, missä järvenrantametsät ovat pääosin entisellä pellolla kasvavia lehtipuuvaltaisia lehtoja. Nämä lehdot eivät ole luonnontilaisia. Järven pohjoispäästä pohjoiseen kohti Pitkäjärveä laskee uomaltaan kaivettu laskuoja. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus, jotka sijaitsevat kaikki järven pohjoisen osan rannoilla.

Kuva 8. Heikkilän Hoikan keskiosan nevareunainen kapeikkokohta länsirannalta pohjoiseen kuvattuna.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

3.4.2 Pesimälinnusto

Taulukko 6. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuu-laji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Kalalokki	1	LC			
Kalatiira	2	LC	X	X	
Sinisorsa	1	LC			

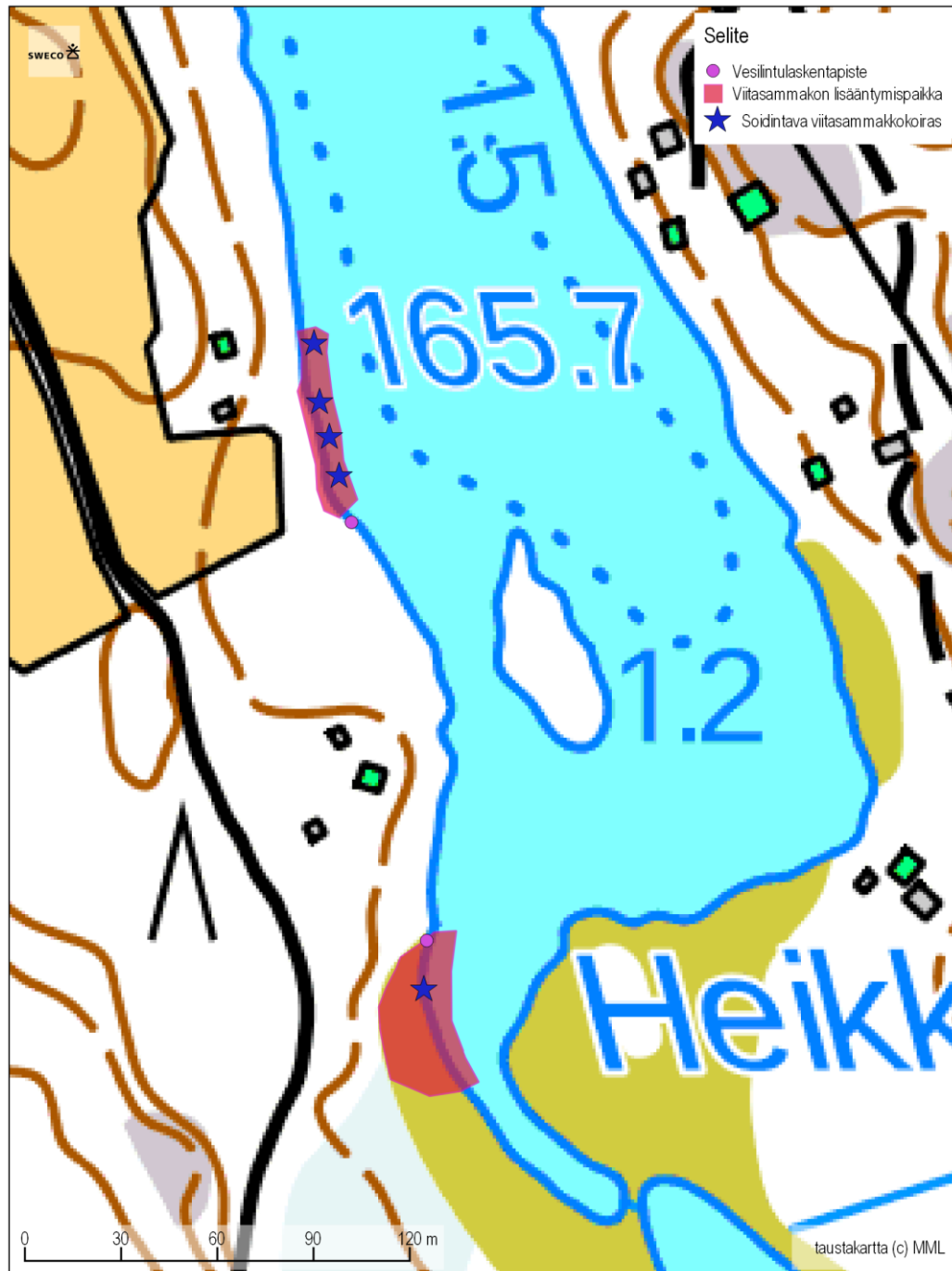
Pesimälinnustoselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoselvityksen keskeiset tulokset. Kalatiirat pesivät järven saarella. Lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla haapanapari, rantasipi ja metsäviklo, joita ei tulkittu havaintoajankohdan vuoksi tällä järvellä pesiviksi.

3.4.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Heikkilän Hoikan pohjoisemman osan länsirannalla kahdessa kohdissa havaittiin kaksi viitasammakon lisääntymispaikkaa (Kuva 9). Eteläisempi kohde sijaitsee välittömästi eteläisimmän kesämökin tontin eteläpuolella, pohjoisempi kohde taas pellon kaakkoispään ja sen pohjoispuolella olevan mökin kohdalla. Molemmat kohteet ovat kansallisesti arvokkaita luontokohteita ja niitä koskee luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen heikkennys- ja hävityskielto.

Heikkilän-Hoikan eteläisemmällä viitasammakon lisääntymispaikalla havaittiin 11.5.2019 noin klo 12.50 kaksi soidintavaa viitasammakkokoirasta järven rannan nebareunuksen (Kuva 10) rantavedessä, jossa kasvoi hyvin vähäistä ruoho- ja heinäkasvillisuutta. Kohteen rajaus perustuu koiraiden sijaintiin sekä kutupaikaksi soveltuvan luontotyyppin sijaintiin. Kohteen pohjoispuolella on rakennettu tontti, jonka rantakasvillisuus ei ole luonnontilaista.

Heikkilän-Hoikan pohjoisemmalla viitasammakon lisääntymispaikalla havaittiin 11.5.2019 noin klo 13.05–13.20 neljä soidintavaa viitasammakkokoirasta sekä kaksi muuta sammakkoa, kiikaroinnin perusteella kuonon muodon perusteella päätellen ilmeisesti viitasammakkoa. Kohteella kasvaa muutaman metrin leveänä ja paikoin katkonaisena vyönä matalassa rantavedessä hyvin harvaa järviruovikkoa (Kuva 11), jonka seassa viitasammakot puluttivat. Maastohavaintojen perusteella pohjoisemman kohteen kohdalla oleva mökki on purettu, mutta uusi on ilmeisesti rakenteilla, koska kohteella tehtiin maansiirtotöitä.

Kuva 9. Heikkilän Hoikan länsirannan viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat lähikartalla.

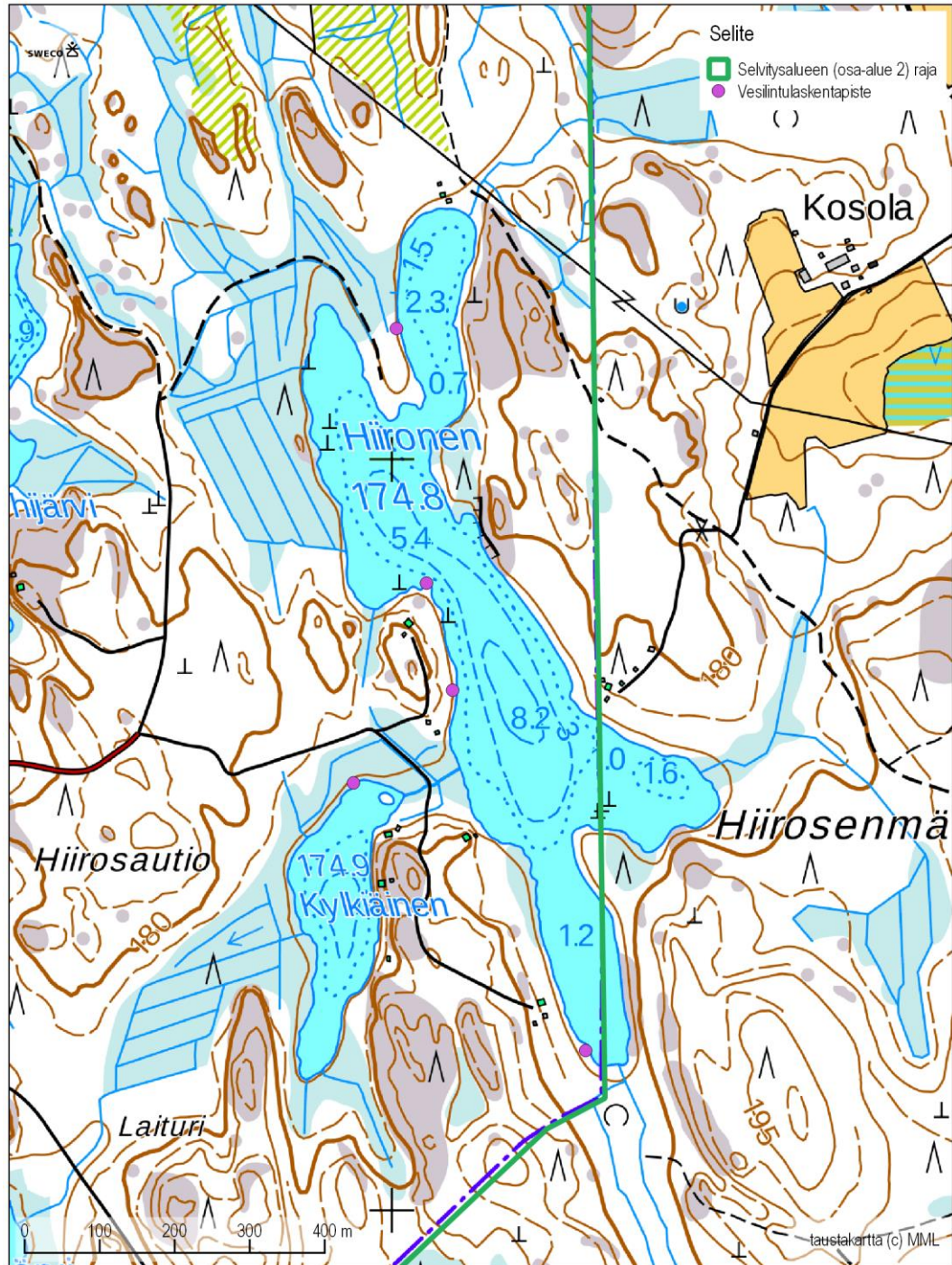
Kuva 10. Heikkilän-Hoikan länsirannan eteläisempi viitasammakon lisääntymispaikka.

Kuva 11. Heikkilän-Hoikan länsirannan pohjoisempi viitasammakon lisääntymispaikka.

3.5 Hiironen (osa)

Hiironen sijaitsee selvitysalueen itäreunalla, osin selvitysalueen ulkopuolella. Järven Alavuden kuntaan ja siten selvitysalueelle kuuluvan osan pinta-ala on 15 ha.

3.5.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Hiironen on humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella melko niukkaravintainen järvi, joka sijaitsee valuma-alueensa latvaosassa. Järvi on monilahtinen. Järveä reunustaa monin paikoin ojitettu isovarpuräme, paikoin taas mänty- tai kuusivaltainen metsä, joka on tyypillisesti tuoretta kangasta, mutta kallioisemmilla kohdilla kuivahkoa tai kuivaa kangasta. Siellä täällä rannassa on myös kapea nebareunus. Eteläisen lahden pohjukassa kasvaa hiukan järviruokoa. Järven tulo- ja laskuojat ovat kaivettuja ojia, eivätkä siis luonnontilaisia noroja tai puroja. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus eri puolilla järveä.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 12. Hiironen eteläpään lahdenpohjukassa kasvaa järviruokoa.

3.5.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoselvityksen keskeiset tulokset. Näiden lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla (9.5.2019) haapanapari, jota ei tullut havaintoajankohdan vuoksi tällä järvellä pesiväksi. Pyy havaittiin järven luoteispuolella noin 150 metrin etäisyydellä rannasta.

Taulukko 7. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuu-laji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

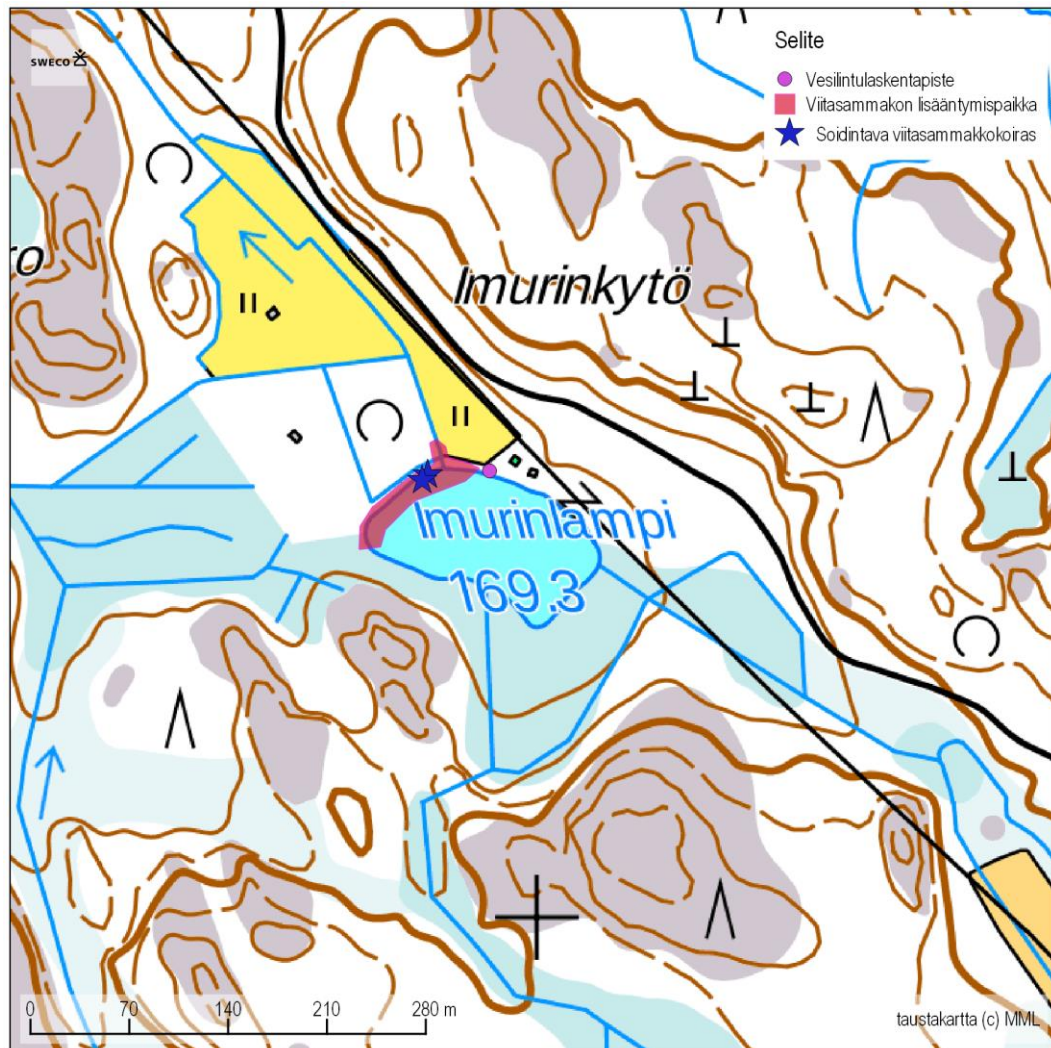
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Hömötiainen	1	EN			
Kalalokki	1	LC			
Pyy	1	VU	X		
Rantasipi	1	LC		X	
Tavi	2	LC		X	
Telkkä	1	LC		X	
Västäräkki	1	NT			

3.5.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.6 Imurinlampi

Imurinlampi sijaitsee selvitysalueen pohjoisosassa, Liesjärven eteläpuolella. Lammen pinta-ala on 1 ha.

3.6.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Imurinlampi on matala, humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella niukkaravinteinen, hyvin pieni latvajärvi. Järveä reunustavat länsi- ja itäosassa kapeat, noin kaksi metriä leveät nevareunukset. Järven luoteispäässä rantaviivassa kasvaa vähäistä sara- yms. ilmaver-soista vesi- ja rantakasvillisuutta. Lampea ympäröi itä-, etelä- ja länsirannoilla ojitettu, mäntyvaltainen isovarpuräme. Järven luoteisrannalla on entinen, nyt jo umpeenkasvava pelto. Järvi on latvajärvi, mutta siihen laskee ympäröiviltä alueilta muutama kaivettu laskuoja.

Järven luoteisrannalta lähtee kaivettu laskuoja pohjoiseen. Järven pohjoisrannalla on muutama rakennus.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 13. Imurilampi. Kuva pohjoisrannalta itäkaakkoon.

3.6.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoselvityksen perusteella lammella ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Lammella havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla vain metsäviklo, jota ei tulkittu havaintoajankohdan vuoksi tällä lammella pesiväksi. Toisella laskentakerralla järvellä ei havaittu vesi- tai rantalintuja tai muiden lintulajien osalta huomionarvoisia lajeja.

3.6.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Imurilammen luoteis- ja länsiosassa havaittiin viitasammakon lisääntymispaikka. Kyseessä on kansallisesti arvokas luontokohde ja sitä koskee luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen heikennys- ja hävityskielto. Kohteella havaittiin 11.5.2019 noin klo 11.20–11.30 kahdeksan viitasammakkoa, joista ainakin neljä oli pulputtavia koiraita.

Viitasammakot soidinsivat siinä kohtaa Imurilammen rantaa, jossa kasvoi vedessä hiukan sara- yms. ilmaversoista vesi- ja rantakasvillisuutta muuten karun, monin paikoin

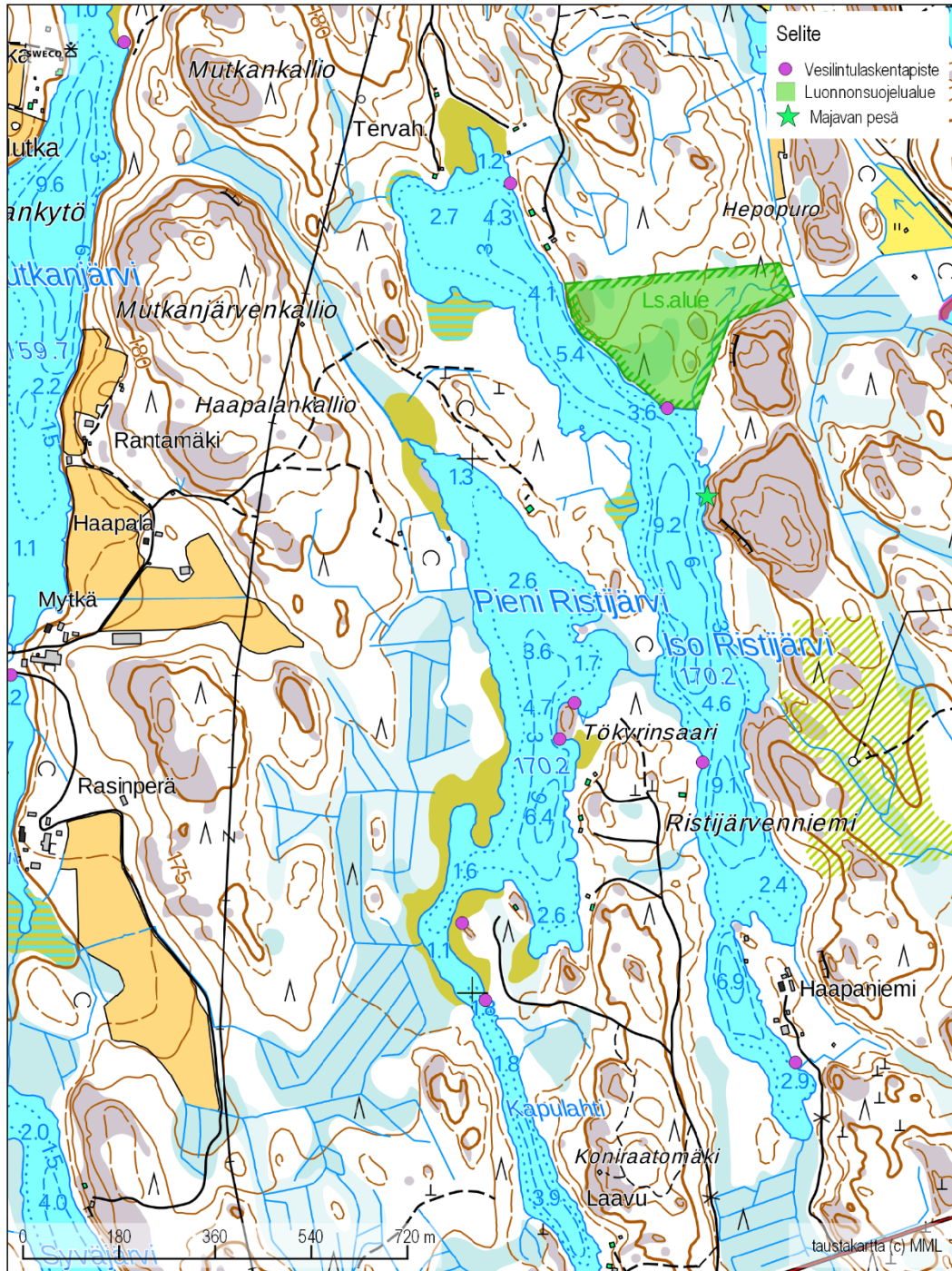
nevereunaisen lammen rannalla. Kohteeseen on rajattu soidintavien viitasammakoiden havaintopaikka ja sen lähiympäristö siltä osin, kuin sillä on viitasammakon lisääntymispai-
kaksi soveltuvaa kasvillisuutta. Kohteeseen on sisällytetty Imurilammelta luoteeseen lähte-
vän ojan alkuosa, joka saattaa luontotyyppinsä ja soidinpaikan sijainnin perusteella toimia
viitasammakoiden talvehtimispaikkana. Kohteen itäpuolella sijaitsee kesämökkintontti, jonka
ranta ei ole kasvillisuudeltaan luonnontilainen eikä sovellu viitasammakon lisääntymispai-
kaksi.

Kuva 14. Kuvassa keskellä Imurilammen koillisrannalla sijaitseva rantaviivan kohta, jolla viitasammakot soidinpulputtivat 11.5.2019.

3.7 Iso Ristijärvi

Iso Ristijärvi sijaitsee selvitysalueen pohjoisosassa. Järven pinta-ala on 26 ha.

3.7.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Iso-Ristijärvi on humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella niukkaravinteinen järvi, joka sijaitsee valuma-alueensa melko latvaosassa. Järvi on monilahtinen. Järveä reunustaa suurelta osin mänty- tai kuusivaltainen metsä, joka on tyypillisesti tuoretta kangasta, mutta kallioisemmilla kohdilla kuivahkoa tai kuivaa kangasta. Siellä täällä rannassa on myös kapea nevareunus. Joissakin lahdissa rantaneva levenee muutaman kymmenenkin metrin levyiseksi. Pohjoisen lahden pohjukassa kasvaa järviruokoa. Järveen laskee vesiä Kourapuroa pitkin etelästä Kourajärvestä järven eteläpäähän. Järveen laskee vesiä myös järven länsirannalle Pienestä Ristijärvestä. Järven koillisrannalta laskee Hepopuro kohti Liesjärveä. Näissä uomissa on merkkejä suoristuksista, joten ne eivät ole luonnontilaisia. Ne ovat myös kooltaan puroja eivätkä siten vesilain 10 §:n tarkoittamia noroja. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus, jotka painottuvat järven etelä- ja pohjoispäihin.

Iso-Ristijärven koillisrannalla sijaitsee Hepopuron luonnonsuojelualue (YSA230606). Luonnonsuojelualueella kasvaa vanhaa kuusivaltaista kangasmetsää ja sen etelälaidalla virtaa puro. Puron uomassa on merkkejä vanhasta kaivusta ja sen reunapuustossa joitakin merkkejä vanhasta hakkuusta.

Kuva 15. Iso-Ristijärven keskiosaa. Kuvaussuunta etelään.

Järvellä ei havaittu (edellä kuvatun luonnonsuojelualueen lisäksi) huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

3.7.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustaselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustaselvityksen keskeiset tulokset. Lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla västäräkki, ja toisella laskentakerralla telkänääräs sekä kiertelevä kalatiira, joita ei tulkittu havaintoajankohtien vuoksi tällä järvellä pesiviksi.

Taulukko 8. Pesimälinnustotelvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuu-laji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Kurki	1	LC	X		
Laulujoutsen	1	LC	X	X	
Taivaanvuohi	1	NT			

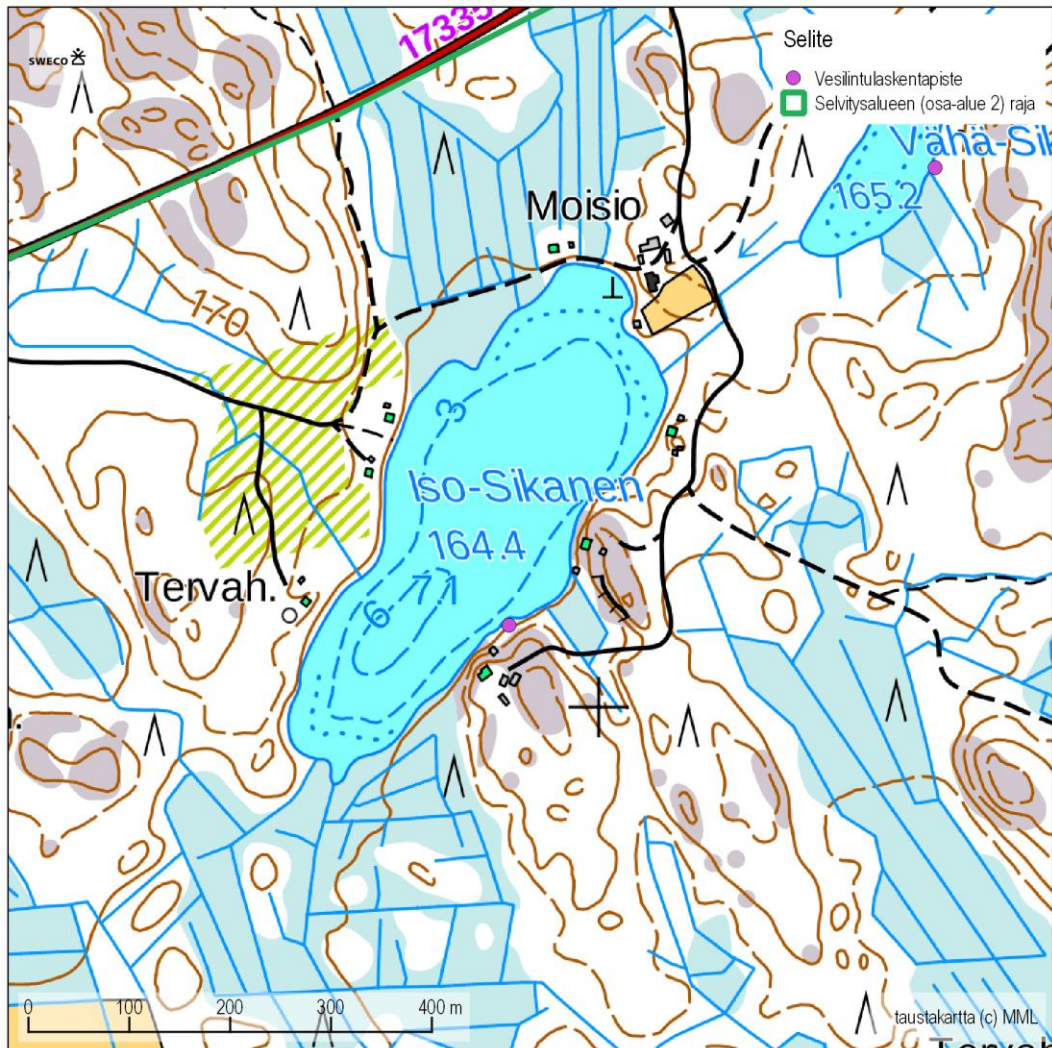
3.7.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen maastokäynnillä havaittiin majavan pesä Iso Ristijärven itärannalla, aivan rantaviivalla, noin 100 metriä luonnonsuojelualueesta etelään. Olemassa olevan tiedon perusteella (katso tarkemmin luku 2.7.1) majavanpesän arvioidaan olevan kanadanmajavien pesä. Kanadanmajava on Suomeen istutettu riistaeläin, eikä sen pesiä katsota kaa-voituksessa huomioitaviksi luontokohteiksi.

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.8 Iso-Sikanen

Iso-Sikanen sijaitsee selvitysalueen länsiosassa. Järven pinta-ala on 9 ha.

3.8.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Iso-Sikanen on melko humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella melko niukkaravinteinen järvi, joka sijaitsee valuma-alueensa latvaosassa. Järvi rajautuu etelä- ja luoteisrannaltaan ojitettuun isovarpurämeeseen. Järven kaakkoisrannalla on kaksi jyrkkäpiirteistä, keski-ikäistä mäntyvaltaista metsää kasvavaa kalliomäkeä. Järven rannalla kasvaa pienialaisesti kapeana vyöhykkeenä järviruokoa järven kaakkoisrannalla. Järven länsi-/luoteisrannalla on koivuvaltainen taimikko, jonka erotta järvestä noin 20 metriä leveä varttuneen puuston kaistale. Järven lounaisrannalla kasvaa kuusi- ja mäntyvaltaista tuoreen kankaan metsää, jonka puusto on keski-ikäistä. Kaiken kaikkiaan järven rantametsät ovat nuorehkoja ja

keski-ikäisiä talousmetsiä. Järven koillisrannalle laskee kaivettu oja Vähä-Sikasesta. Järven eteläpäästä lähtee kaivettu laskuoja. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus, jotka sijoittuvat melko tasaisesti järven eri puolille.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 16. Iso-Sikanen. Kuva otettu kaakkoisrannan keskivaiheilta luoteeseen päin.

3.8.2 Pesimälinnusto

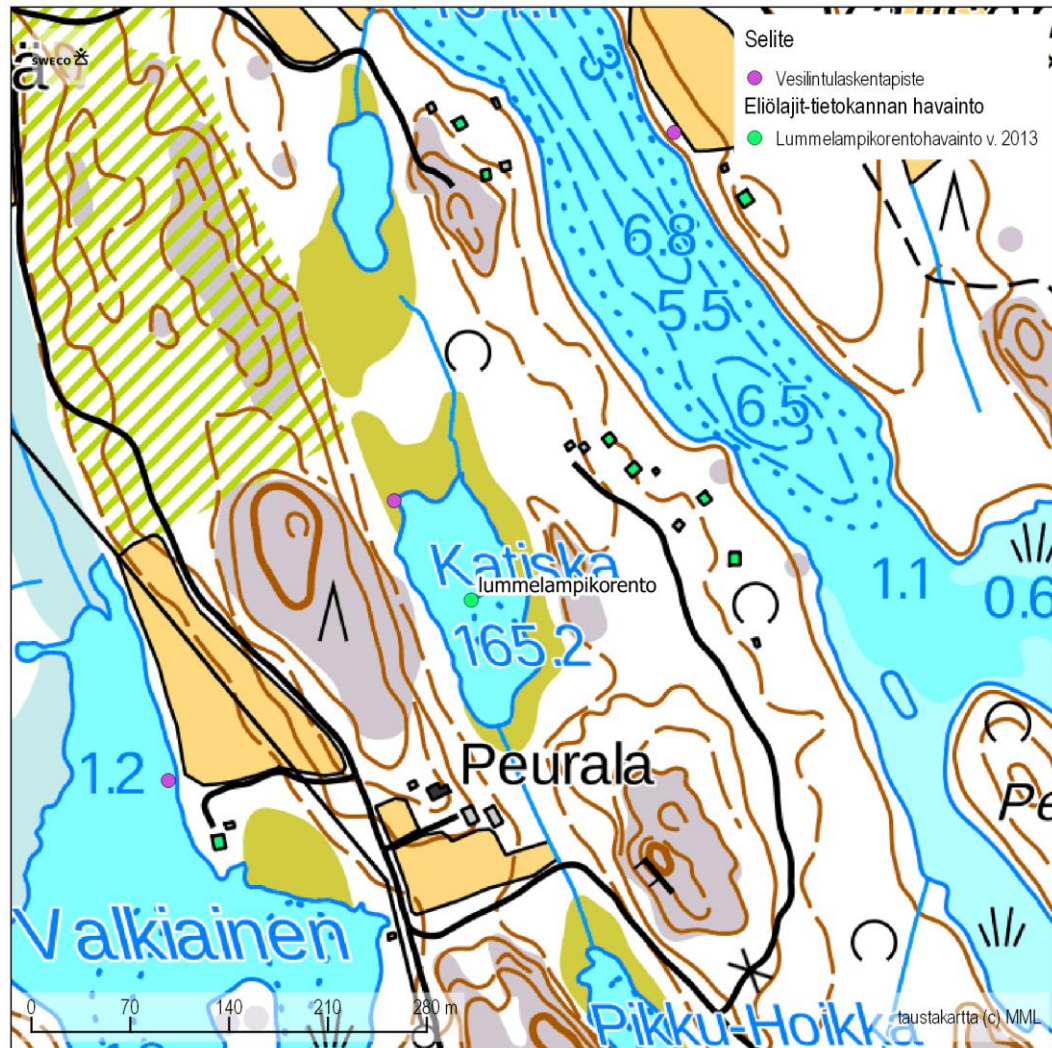
Pesimälinnustonselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla kuikkapari, ja toisella laskentakerralla yhdentoista laulujoutsenen parvi sekä kolme kiertelevää naurulokkia, joita ei tulkittu havaintoajankohtien ja tyyppien vuoksi tällä järvellä pesiviksi.

3.8.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontonselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.9 Katiska

Katiska sijaitsee selvitysalueen pohjoisosassa. Lammen pinta-ala on 1 ha.

3.9.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Katiska on matala, humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella melko niukkaravinteinen, hyvin pieni latvajärvi. Järvi on kauttaaltaan suorantainen. Sen rantoja kiertää noin 10-40 metriä leveä neavyöhyke. Rahkasammaleisen nevan ja avoveden rajassa on monin paikoin metrin tai parin levyinen saravyöhyke. Itärannan eteläidellä puoliskolla vesirajassa on muutaman metrin levyinen järviruovikko. Järven eteläpäässä ranta on pienialaisesti ruopattu, muuten rantakasvillisuus on luonnontilaista. Järven itä- ja länsireunoilla kapeaa neavyöhykettä reunustavat paikoin kallioiset mäet. Länsirannan mäen alarinteen

sekapuustoisessa tuoreen kankaan metsässä on pienialaisesti runsaasti lahoppua. Järven rantavyöhykkeellä muutama rakennus, jotka sijaitsevat kaikki järven lounaispuolella.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 17. Katiska. Kuvassa kurkipari lammen pohjoisrannan nevalle.

3.9.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustonselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustonselvityksen keskeiset tulokset. Lammen pohjoispäässä havaittiin molemmilla kerroilla kurki: ensimmäisellä kerralla kurki hiipi järven pohjoispuolen rantapuuston suojista ja nousi lentoon, toisella kerralla havaittiin kurkiparin tanssivan lammen pohjoisrannan nevalle. Varmistettua tietoa kurjen pesinnästä lammella ei kuitenkaan ole. Lisäksi lammella havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla metsäviklo, jota ei tulkittu havaintoajankohdan vuoksi tällä lammella pesiväksi.

Taulukko 9. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuu-laji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Kurki	1	LC	X		
Telkkä	1	LC		X	

3.9.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Lummelampikorento on havaittu Eliölajit-tietokannan mukaan Katiska-lammella vuonna 2013. Tietokannassa ei mainita havainnoitsijaa, vaan havainnoitsija on ilmoitettu seuraavasti: ”Sähköpostitse toimitetut yksityisen havaintajan havainnot”. Havainnon kuvauksena on: ”Alavuden Töysän Katiskassa (järvi) 16.6.2013 klo 13.45 ainakin kaksi lummelampikorentoa umpeen kasvavan pienen järven rannalla”.

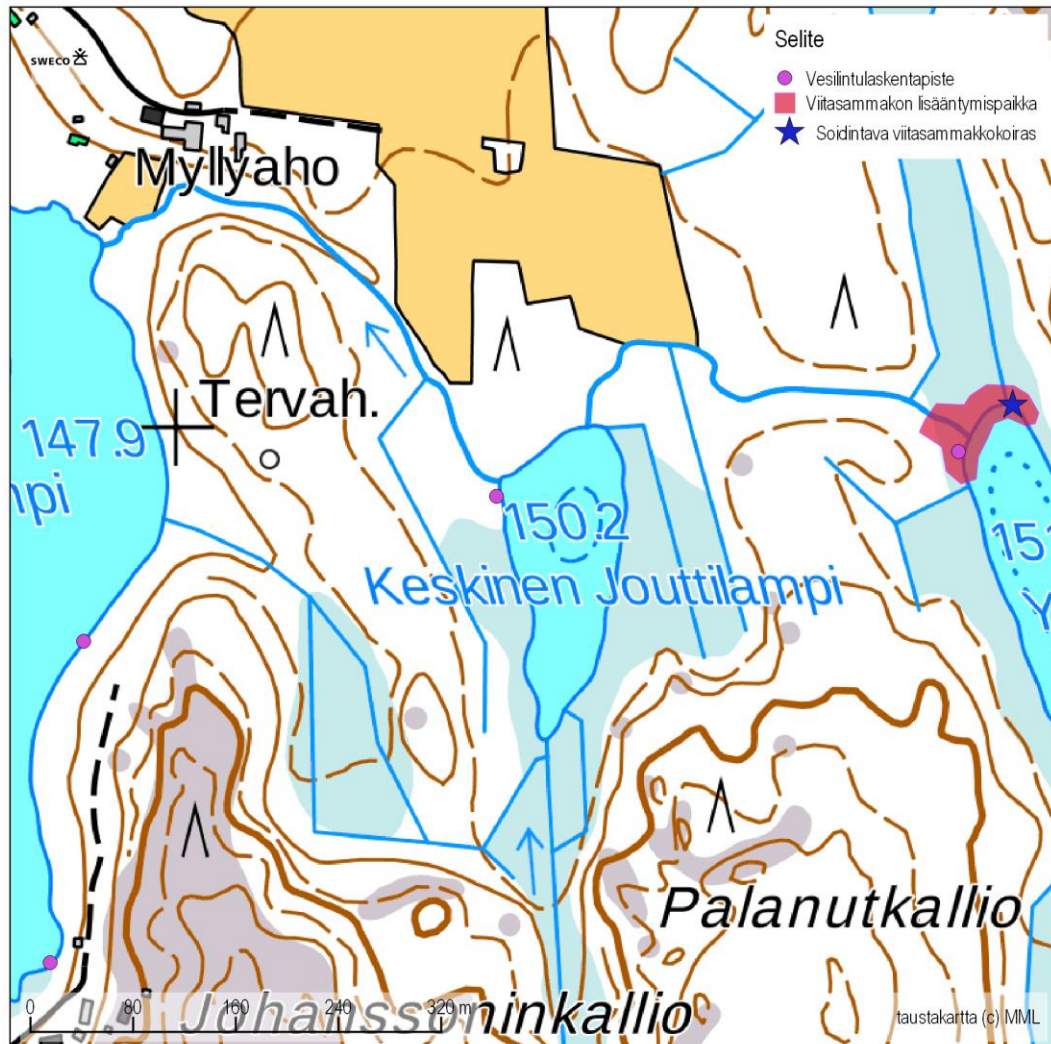
Kuva 18. Katiska-lammen eteläisen lahdenpohjukan etelä- ja länsirannalla kasvillisuus on ruopattu (kuvan oikeassa reunassa), joten se kohta lampea ei sovellu lammella Eliölajit-tietokannan mukaan havaitun lummelampikorenon lisääntymis- ja levähdyspaikaksi.

Lummelampikorento elää monenlaisissa rehevissä järvissä ja lammissa. Toisaalta se elää rehevissä lintujärvityyppisissä järvissä, joissa on runsaasti uposkasveja, mutta toisaalta se viihtyy soisilla pienillä lammissa. Se vaatii kelluslehtistä kasvillisuutta, etenkin ulpukkaa ja lummetta. Laji puuttuu tai esiintyy hyvin pieninä määrinä vesissä, jotka kärsivät yliravinteisuudesta. (Nieminen & Ahola, 2017.) Katiska on suorantainen pieni lampi, joka luontotyyppinsä perusteella sopii kohtuullisen hyvin lummelampikorennolle.

Lummelampikorento on Luontodirektiivin liitteen IV (a) laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskee Luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen heikennys- ja hävityskielto. Siinä tapauksessa, että Katiska-lammen rannalle osoitetaan rakennusoikeutta, suositellaan tehtävän tarkentava korentoselvitys sen selvittämiseksi, sijaitseeko lammella lummelampikorenon lisääntymis- tai levähdyspaikka. Lajin suositeltu inventointiaika on 15.6.–15.7. (Nieminen & Ahola, 2017).

3.10 Keskinen Jouttilampi

Keskinen Jouttilampi sijaitsee selvitysalueen eteläosassa. Lammen pinta-ala on 1,6 ha.

3.10.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus

Keskinen Jouttilampi on matala, humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella niukkaravinteinen, hyvin pieni latvajärvi. Järveä reunustavat joka puolelta kapeat, noin 1-10 metriä leveät nevaruonukset. Nevoja ympäröi ojitettu, mäntyvaltainen isovarpuräme muualla, paitsi järven pohjoispäässä, missä neva rajautuu entisellä pellolla kasvavaan koivuvaltaiseen lehtoon. Lehto ei ole luonnontilainen. Järven koillisrannalle laskee Ylisestä Jouttilamesta puro. Järvestä luoteeseen laskee puro kohti Alista Jouttilampea. Purojen rantametsät eivät ole luonnontilaisia, eivätkä purot täytä metsälakikohteen ominaispiirteitä. Järven rantavyöhykkeellä ei ole lainkaan rakennuksia.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 19. Rannan nevareunusta Keskisen Jouttilammen luoteisnurkassa.

3.10.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustaselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustaselvityksen keskeiset tulokset. Pyy havaittiin lammen luoteispuolen metsässä. Lisäksi lammella havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla haapanapari, ja toisella laskentakerralla telkkänaaras, joita ei tulkittu havaintoajankohtien vuoksi tällä lammella pesiviksi.

Taulukko 10. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

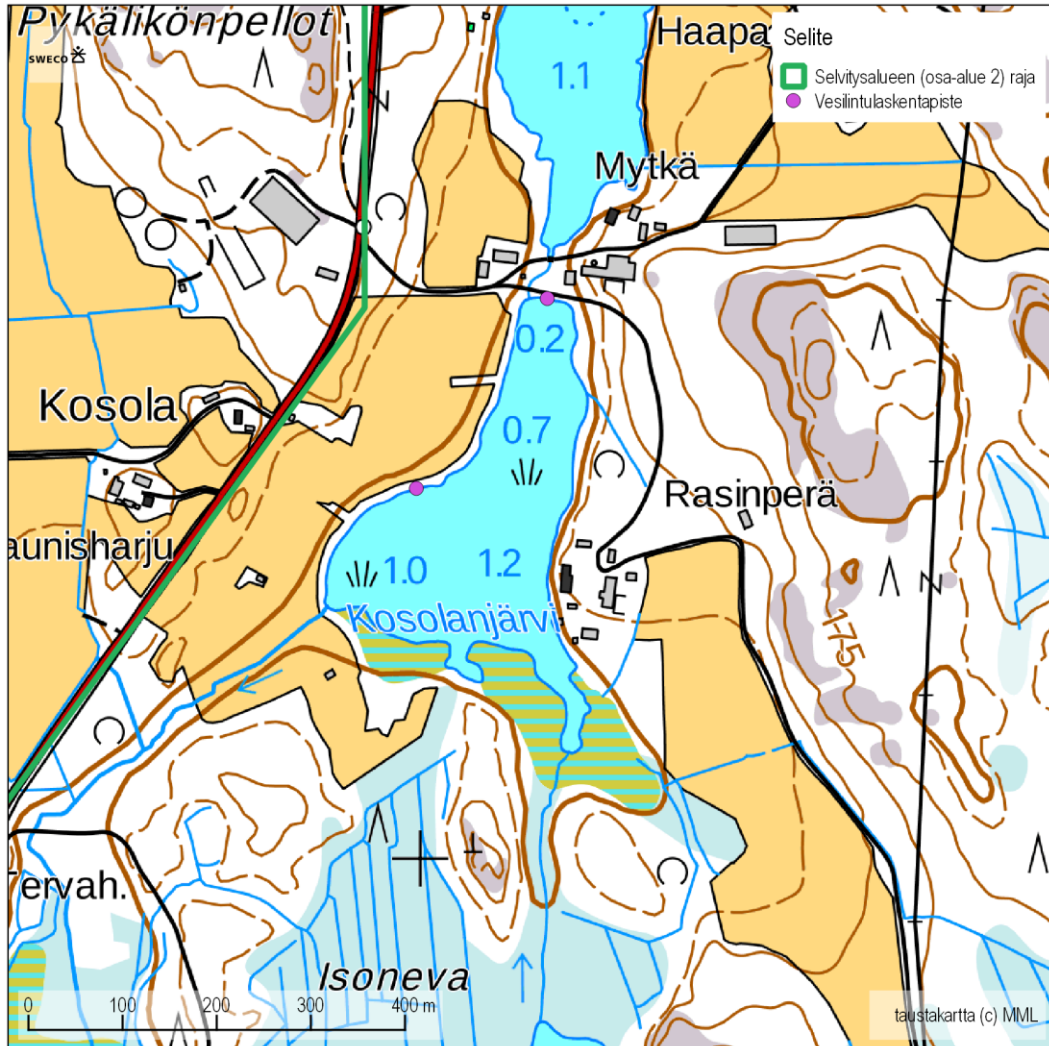
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Pyy	1	VU	X		
Tavi	1	LC		X	

3.10.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.11 Kosolanjärvi

Kosolanjärvi sijaitsee selvitysalueen länsiosassa. Järven pinta-ala on 8 ha.

3.11.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Kosolanjärvi on hyvin matala, kasvillisuuden perusteella melko runsasravinteinen järvi, joka sijaitsee lähellä valuma-alueensa latvaosaa. Järvi on ilmeisesti rehevöitynyt osin maatalouden ravinnepestöjen vaikutuksesta. Järven etelärannassa on leveästi, jopa noin 100 metriä leveästi avointa nevaa. Järven länsiosassa ja etenkin matalassa pohjoisosassa rannoilla on leveästi avoluhtaa. Rantojen avoluhdilla kasvaa mm. järvikortetta, saroja, kurjenjalkaa, vehkaa, raatetta ja osmankäämiä. Paikoitellen, etenkin lounaisessa lahdenpohjuksassa kasvaa myös järviruokoa kapeana vyönä. Avoluhdat vaihtuvat kapeiden pajuluhta-kaistaleiden kautta läheisiin peltoihin.

Järven pohjoisrannalla sijaitsee maatilan tilakeskus. Järven länsirannalla on nyt jo ojistaan pajukoitunut pelto, jolle järven vedet tulvivat. Järven etelärannalla on puustoltaan nuorehkoa mäntykangasta. Järven koillisrannalla rakennusten pohjoispuolella kasvaa lehtomaisen / tuoreen kankaan varttunutta kuusivaltaista metsää, jossa on sekapuuna haapaa ja koivua. Tässä luontotyypiltään liito-oravallekin sopivassa metsässä ei maastotöissä havaittu merkkejä liito-oravasta. Järven eteläpään laskee suorantainen uoma Syväjärvestä. Uomaa lienee jossain vaiheessa kaivettu. Lisäksi järven pohjoispään laskee kaivettu oja Mutkanjärvestä. Järven lounaisosasta laskee kaivettu kohti Myllyjärveä. Järven rantavyöhykkeellä on pohjoispuolella sijaitsevan tilakeskuksen lisäksi muutama rakennus järven itärannalla.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 20. Kosolanjärvi on pieni, melko runsasravinteinen järvi. Kuva pohjoispäästä etelään päin.

3.11.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoselvityksen keskeiset tulokset. Järven kaakkoisosan rantanevalla on laulujoutsenen pesä, ja järven vesi- ja rantalinnusto on sekä laji- että parimäärältään ja paritiheydeltään melko runsas ainakin verrattuna muihin lähialueen järviin. Tämä liittyy järven rehevyyteen, mikä tarjoaa ravintoa ja suojaa vesi- ja rantalinnustolle. Järvellä havaittiin molemmilla käynneillä kurki ruokailemassa, mutta se ei välttämättä pesi järvellä. Haara- ja räystäspääsky saalistivat järven eteläosan yllä, eikä ole tiedossa, pesivätkö ne Kosolanjärven rantavyöhykkeellä vai jossakin kauempana. Taulukossa esitettyjen lintujen lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla noin 30 pikkulokkia ja noin 20 naurulokkia, lähinnä lennossa. Edellä mainittuja lintuja ei tulkittu tällä järvellä pesiviksi havaintoajankohdan vuoksi ja siksi, että niitä ei ollut toisella käynnillä järvellä lainkaan.

Taulukko 11. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

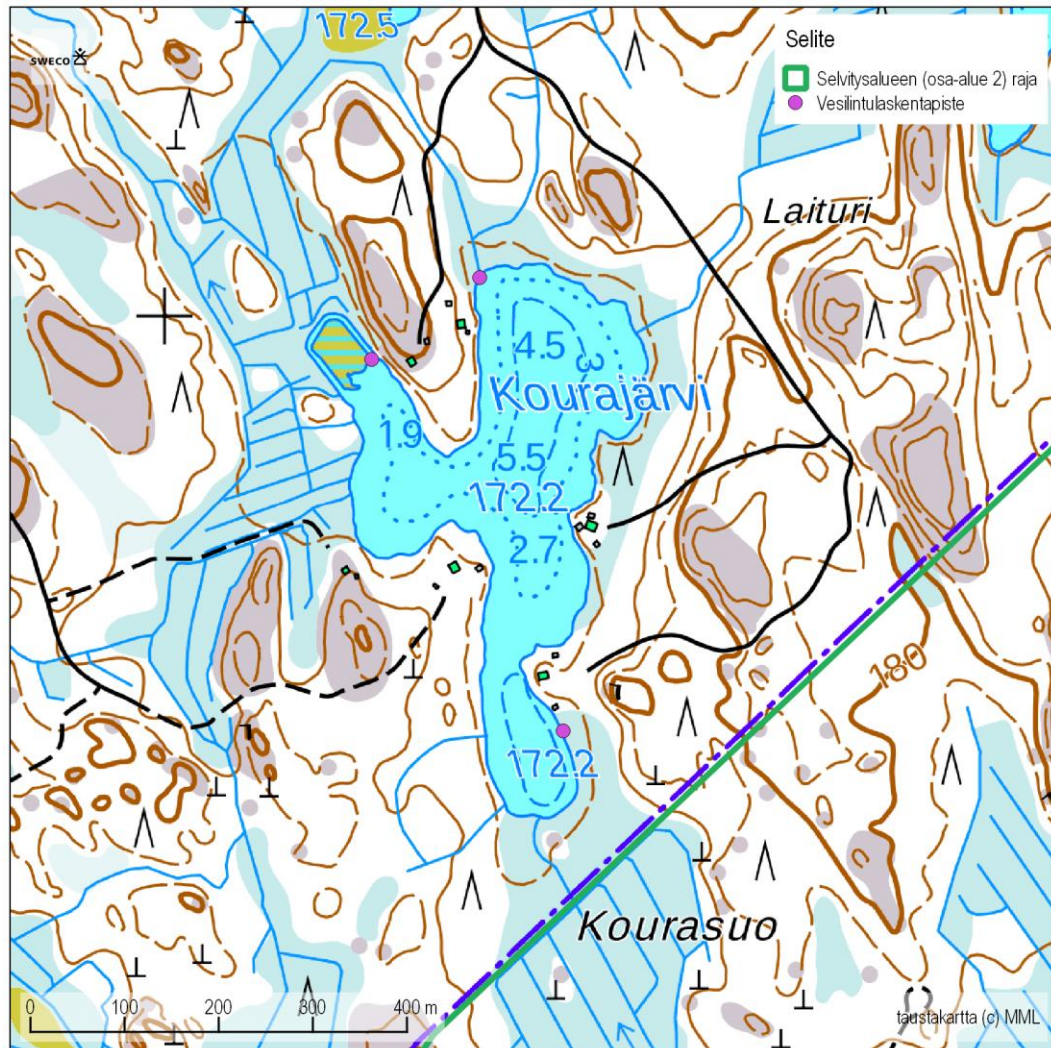
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Haapana	5	VU		X	
Haarapääsky	3	VU			
Kuovi	1	NT		X	
Kurki	1	LC	X		
Laulujoutsen	1	LC	X	X	
Ruokokerttunen	1	NT			
Räystäspääsky	5	EN			
Sinisorsa	2	LC			
Taivaanvuohi	1	NT			
Tavi	1	LC		X	
Telkkä	1	LC		X	
Västaräkki	1	NT			

3.11.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.12 Kourajärvi

Kourajärvi sijaitsee selvitysalueen itäosassa. Järven pinta-ala on 9 ha.

3.12.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Kourajärvi on humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella niukkaravinteinen järvi, joka sijaitsee valuma-alueensa latvaosassa. Järveä reunustaa monin paikoin ojitettu isovarpuräme. Siellä täällä rannassa on myös kapea nevarunus. Järven luoteisessa nurkassa on laajempi rantaneva, jonka ympäri kulkee noin 2 metriä leveä kaivettu uoma. Järven pohjoisessa niemessä, lounaisrannalla ja itäpuolella on mäntyvaltaista tuoreen ja kuivahkon kankaan metsää. Luoteisrannan niemessä on paikoin jyrkkärinteinen kalliomäki, jonka kalliot eivät vähäpuustoisuudeltaan tai metsän luonnontilaisuudeltaan täytä metsälakikohteen

kriteerejä. Järven tulo- ja laskuojat ovat kaivettuja oja, eivätkä siis luonnontilaisia noroja tai puroja. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus eri puolilla järveä.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 21. Kourajärvi. Kuva järven eteläosan itärannalta.

3.12.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustaselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustaselvityksen keskeiset tulokset.

Taulukko 12. Pesimälinnustaselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

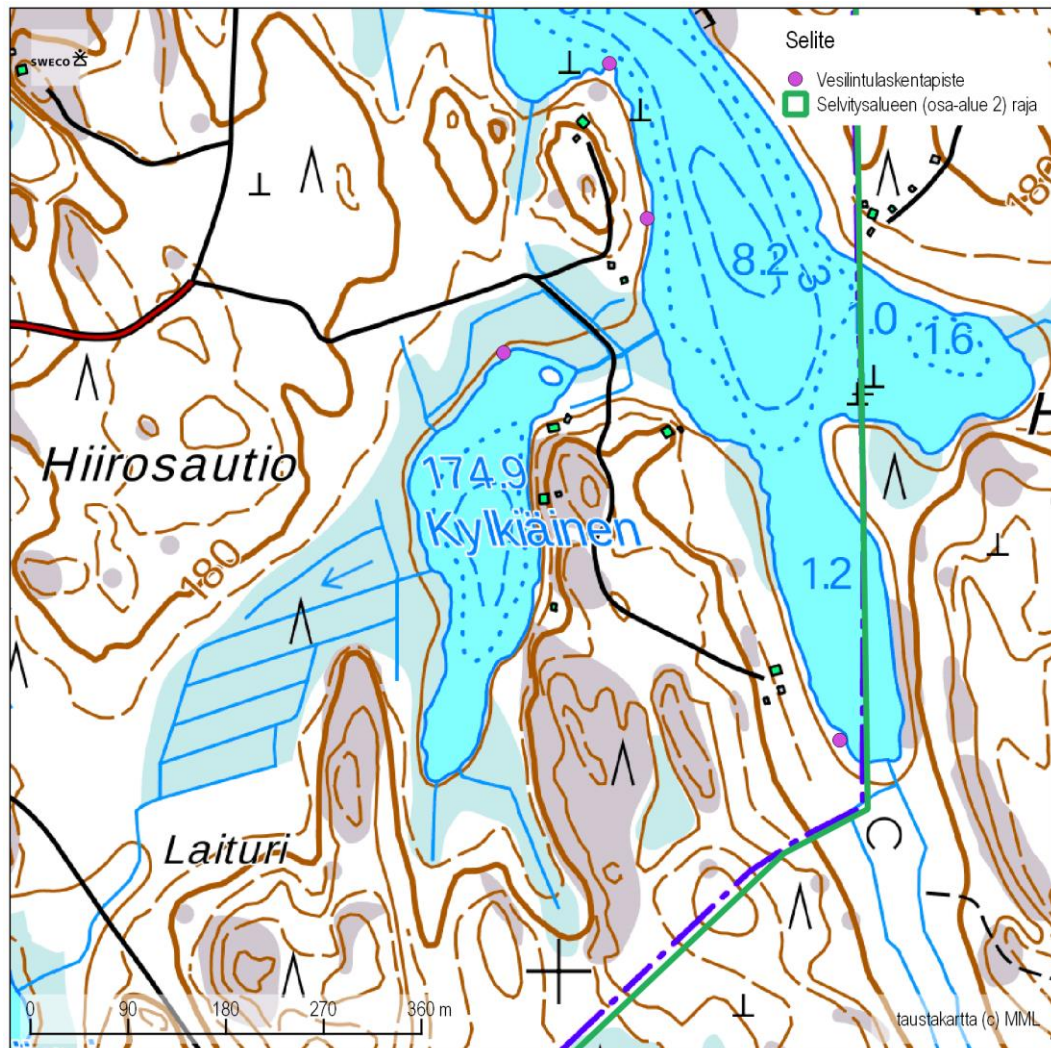
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Kalalokki	1	LC			
Tavi	1	LC		X	

3.12.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.13 Kylkiäinen I

Kylkiäinen sijaitsee selvitysalueen itäosassa. Järven (tai paremminkin lammen) pinta-ala on 3,5 ha.

3.13.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Kylkiäinen on humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella niukkaravinteinen latvajärvi. Järveä ympäröi ojitettu mäntyvaltainen isovarpuräme lukuun ottamatta itärantaa, missä järven rannasta nousee melko jyrkästi kalliomäki. Järveä reunustavaa pohjois- ja lounaisosassa 2-4 metriä leveä nevaréunus. Järvestä koilliseen laskee uomaltaan suoristettu puro kohti Hiirosta. Järven rantavyöhykkeellä on muutama vapaa-ajanrakennus, jotka sijaitsevat kaikki järven itärannalla.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 22. Kylkiäinen. Kuva järven pohjoisrannalta.

3.13.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustaselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustaselvityksen keskeiset tulokset.

Taulukko 13. Pesimälinnustotelvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

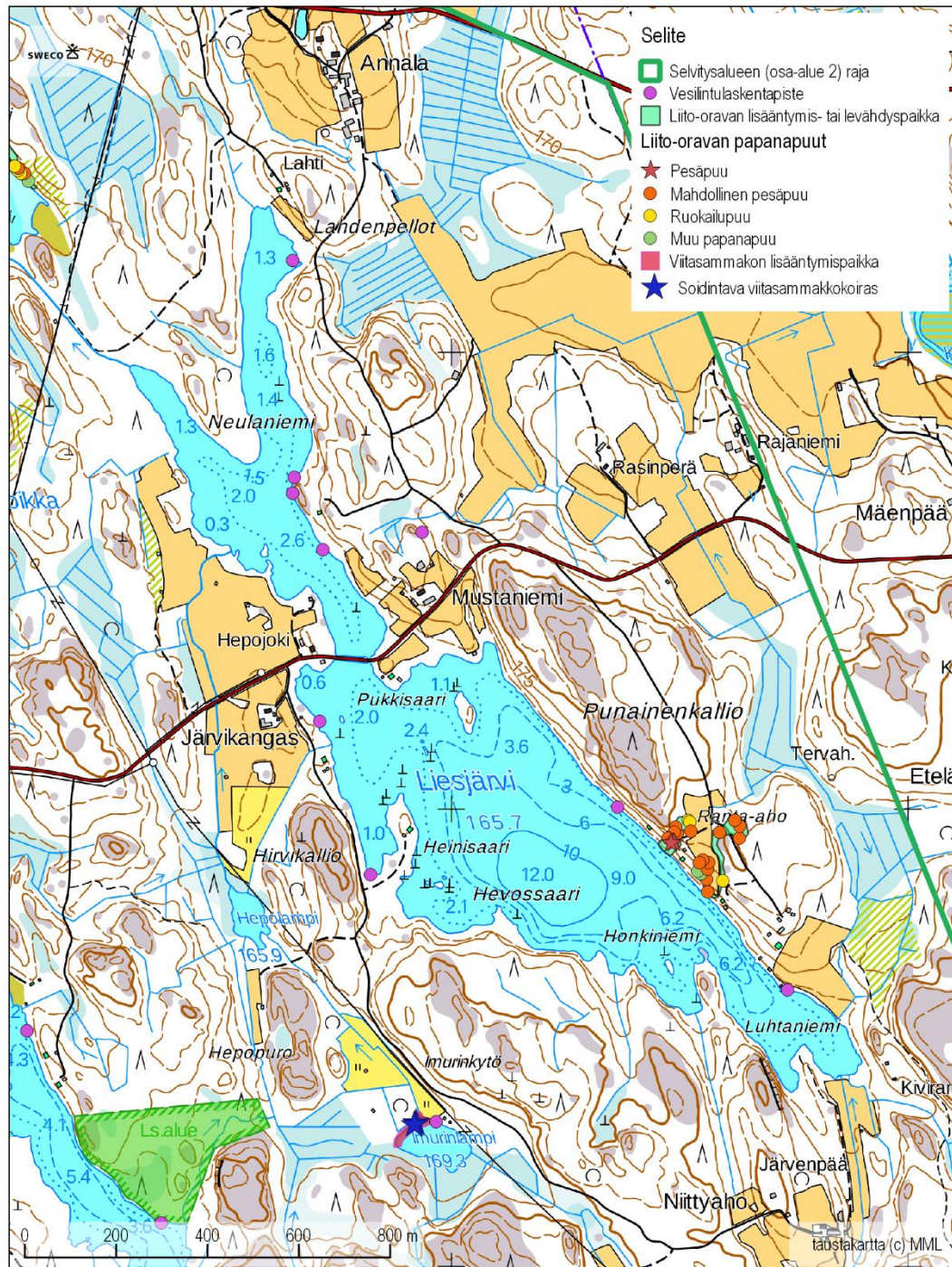
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Sinisorsa	1	LC			
Tavi	1	LC		X	
Telkkä	1	LC		X	

3.13.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontotelvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.14 Liesjärvi

Liesjärvi sijaitsee selvitysalueen koillisosassa. Järven pinta-ala on 55 ha.

3.14.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Liesjärvi on kasvillisuuden perusteella melko niukkaravintainen järvi. Järvi on kaksiosainen: pohjoista ja eteläistä allasta erottaa kapea salmi, jonka ylittää tie. Järven suurimpien lahtien pohjukoissa on kuitenkin nevareunus ja osassa lahdista kasvaa myös kapeana vyöhykkeenä järviruokoa. Järvessä on muutama pieni, kalliainen saari, jotka tarjoavat pesimäpaikkoja vesi- ja rantalinnuille. Järvi rajautuu pääosin havupuuvaltaisiin kangasmetsiin ilman nevareunuksia. Järven eteläisen altaan eteläranta on monin paikoin jyrkän kalliainen rantaviivaan asti. Järven keskivaiheilla ja paikoin kaakkoispäässä rantavyöhykkeellä on peltoja. Järven pohjoisen altaan länsireunalle laskee suoristettu uoma peltojen läpi iso-Risti-järvestä. Järven luoteisen lahden päästä lähtee suoristettu lasku-uoma Pitkäjärveen. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus. Ne pääosin vapaa-ajanrakennuksia. Rakennukset painottuvat järven keskivaiheille sekä eteläisen altaan koillisrannalle.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 23. Liesjärvi. Kuva eteläisen altaan luoteisosasta. Kuvan pienessä saarella on laulujoutsenen pesä.

3.14.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoselvityksen keskeiset tulokset. Haarapääskyt saalistivat järven eteläisen altaan pohjoisosan yllä, eikä ole tiedossa, pesivätkö ne Liesjärven rantavyöhykkeellä vai jossakin kauempana. Taulukossa esitettyjen lintujen lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla valkoviklo ja toisella laskentakerralla kurki, joka ruokaili järven keskellä olevan sillan kupeessa. Edellä mainittuja lintuja ei tulkittu havaintoajankohtien ja havaintojen tyyppien vuoksi tällä järvellä pesiviksi.

Taulukko 14. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Haarapääsky	4	VU			
Kalalokki	10	LC			
Kalatiira	4	LC	X	X	
Kuikka	1	LC	X		
Laulujoutsen	1	LC	X	X	
Naurulokki	2	VU			
Pikkulokki	1	LC	X	X	
Rantasipi	1	LC		X	
Tavi	1	LC		X	
Telkkä	3	LC		X	
Västaräkki	1	NT			

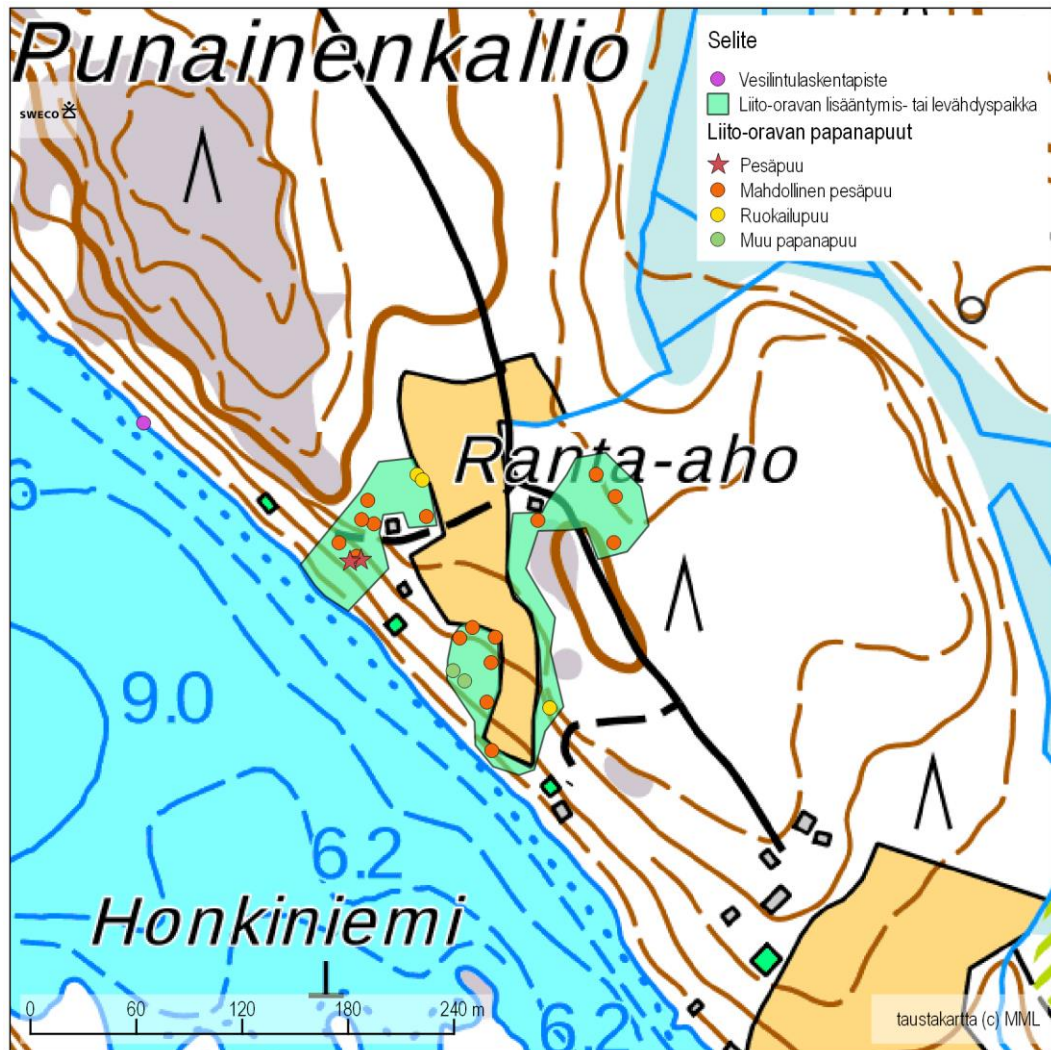
3.14.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Liesjärven eteläosan koillisrannalla pienen Ranta-ahon pellon itä-, etelä ja länsireunoilla ja viereisten kesämökkien ympäristössä sijaitsee liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka. Kyseessä on kansallisesti arvokas luontokohde ja sitä koskee luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen heikennys- ja hävityskielto.

Kohde on kaksiosainen. Kohteen itäistä ja läntistä osaa erottaa toisistaan puustoinen, mutta ympäröiviä metsiä harvapuustoisempi kesämökkintontti, jonka pihapiirissä liito-oravaselvityksen maastotöitä ei tehty. Kohteella kasvaa järeää tuoreen ja paikoin lehtomaisen kankaan kuusi-haapa-koivusekametsää. Haapoja on erityisesti kohteen läntisellä osiolla kohteen läpi kulkevan ajopolun lounaispuolella sekä kohteen itäisellä osiolla kaistaleena pellon itäreunalla.

Kohteella havaittiin kaksi varmaksi pesäpuuksi tulkittua puuta. Molemmat ovat kolohaa-poja, jotka sijaitsevat kohteen länsiosassa. Toisen haavan juurella oli hyvin runsaasti papanoita (arviolta noin 5 000 papanaa) ja runsaasti virtsaa, toisen juurella 70 papanaa.

Lisäksi kohteella havaittiin papanoita lukuisten muiden puiden juurilla. Suurin osa näistä puista oli kuusia, joiden latvaan ei ollut riittävä näkyvyyttä pesän olemassaolon tai puuttumisen varmistamiseksi. Eri puolilla rajattua kohdetta oli kuitenkin lukuisten kuusten alla useampia satoja liito-oravan papanoita. Kohde rajautuu lounaassa Liesjärveen ja monin paikoin peltoon. Muut rajaukset perustuvat papanapuiden sijaintiin ja siihen, että kohteen rajojen ulkopuolella metsä on lähes puhdasta havumetsää, mikä ei ole tyypillistä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan luontotyyppiä. Kohteella on runsaasti ravintopuiksi sopivia haapoja ja koivuja, joten erillistä ruokailualueita ei rajattu, eikä puustoltaan ruokailu-alueeksi potentiaalisia alueita sijaitsekaan rajatun kohteen välittömässä läheisyydessä.

Kuva 24. Liesjärven eteläosan koillisrannalla sijaitseva liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka ja kohteella havaitut papanapuu.

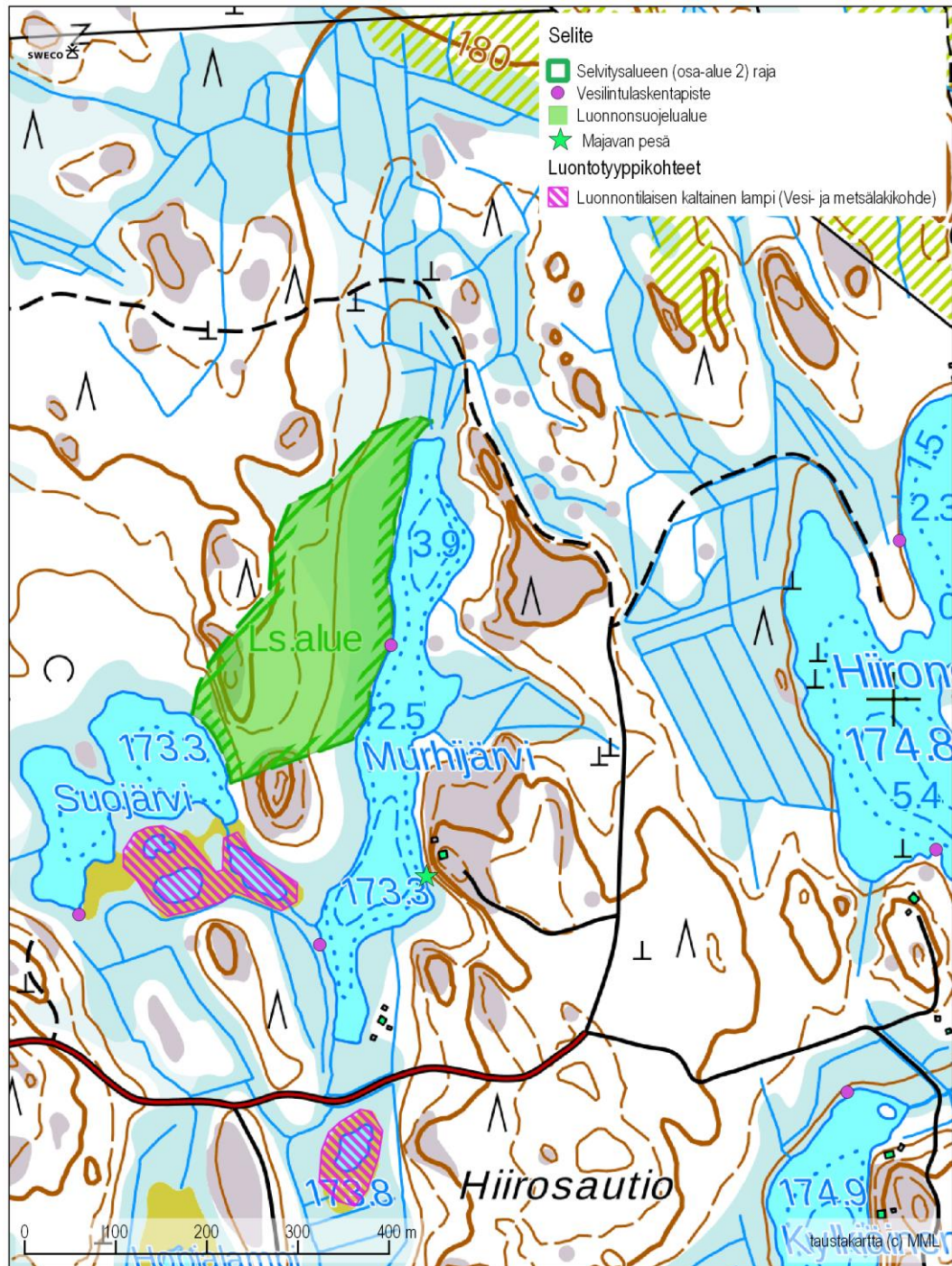
Kohteen itäisen ja läntisen osion välinen puustoton aukko pellon yli on kartalta mitaten noin 43 metriä ja pellon reunapuusto on täysikasvuista. Liito-oravat pystyvät liikkumaan kohteen eri osien välillä myös kohteita erottavan puustoisien mökkitontin läpi tai pellon etelästä tai pohjoisesta kiertäen. Kohteen lähialueet ovat puustoisia, ja lähimmät tunnetut liito-oravan elinalueet sijaitsevat noin kahden kilometrin päässä (luoteessa ja idässä). Näin ollen ei katsottu tarpeelliseksi rajata kartalle liito-oravan tärkeitä, kaavassa huomioitavia kulkuyhteyksiä.

Kuva 25. Liito-oravan lisääntymispaikka Liesjärven eteläosan koillisrannalla ulottuu aivan kesämökkien pihapiirien laidoille. Kuva kohteen läntisen osion keskeltä, kuvaussuunta itään. Kuvan kuusen juurella oli noin 250 papanaa.

3.15 Murhijärvi

Murhijärvi sijaitsee selvitysalueen itäosassa. Järven pinta-ala on 4,6 ha.

3.15.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Murhijärvi on humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella niukkaravinteinen järvi, joka sijaitsee valuma-alueensa latvaosassa. Järveä reunustaa monin paikoin ojitettu isovarpuräme. Itärannan keskiosassa, järven rannasta nousee melko jyrkästi kalliomäki, jolla kasvaa mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta. Rämeen ja järven välissä järveä kiertää lähes yhtenäinen kapea nebareunus. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus järven itärannan etelä- ja keskiosassa.

Kuva 26. Murhijärven länsirantaa.

Murhijärven luoteisrannalla sijaitsee Haapaniemen luonnonsuojelualue (YSA238732). Haapaniemen luonnonsuojelualueen Murhijärven rannalle ulottuvassa itäosassa on melko iäkästä puustoa kasvavaa kuusivaltaista tuoretta kangasta, jossa on sekapuuna koivua ja melko runsaasti lahoppua.

Noin 90 metriä Murhijärven eteläpuolella, järven eteläpuolella kulkevan soratienkin eteläpuolella sijaitsee luonnontilaisen kaltainen metsälampi (Kuva 27). Kohteella on luonnontilaisen kaltainen nebareunus, vaikkakin lammen ympäristön räme on ojitettu. Kohde eli lampi välittömine lähiympäristöineen on metsälain 10 §:n ja vesilain 2. luvun 11 §:n mukainen kohde ja siten valtakunnallisesti arvokas kohde. Vesilain mukaan enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Kyseessä on myös uhanalaisen luontotyypin kohde, sillä luontotyyppinä suolammet ovat Etelä-

Suomessa vaarantuneita (VU) ja koko maassa silmällä pidettäviä (NT) (Kontula & Raunio, 2018).

*Kuva 27. Noin 90 metriä Murhijärven eteläpuolella sijaitseva luonnontilaisen kaltainen, ne-
vareunainen lampi (n. 0,13 ha).*

3.15.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustaselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Järvellä ei havaittu lainkaan vesi- tai rantalintuja. Huomionarvoisista lajeista järvellä tai sen rannalla tulkittiin pesivän vain västäräkki, joka on silmällä pidettävä laji. Lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla kurki, jonka ei tulkittu pesivän tällä järvellä.

3.15.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontonselvityksen maastokäynnillä havaittiin majavan pesä Murhijärven itärannalla pohjoisemman kesämökkkitontin eteläosassa/eteläreunalla rantaviivassa (Kuva 28). Olemassa olevan tiedon perusteella (katso tarkemmin luku 2.7.1) majavanpesän arvioidaan olevan kanadanmajavien pesä. Kanadanmajava on Suomeen istutettu riistaeläin, eikä sen pesiä katsota kaavoituksessa huomioitaviksi luontokohteiksi.

Luontonselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

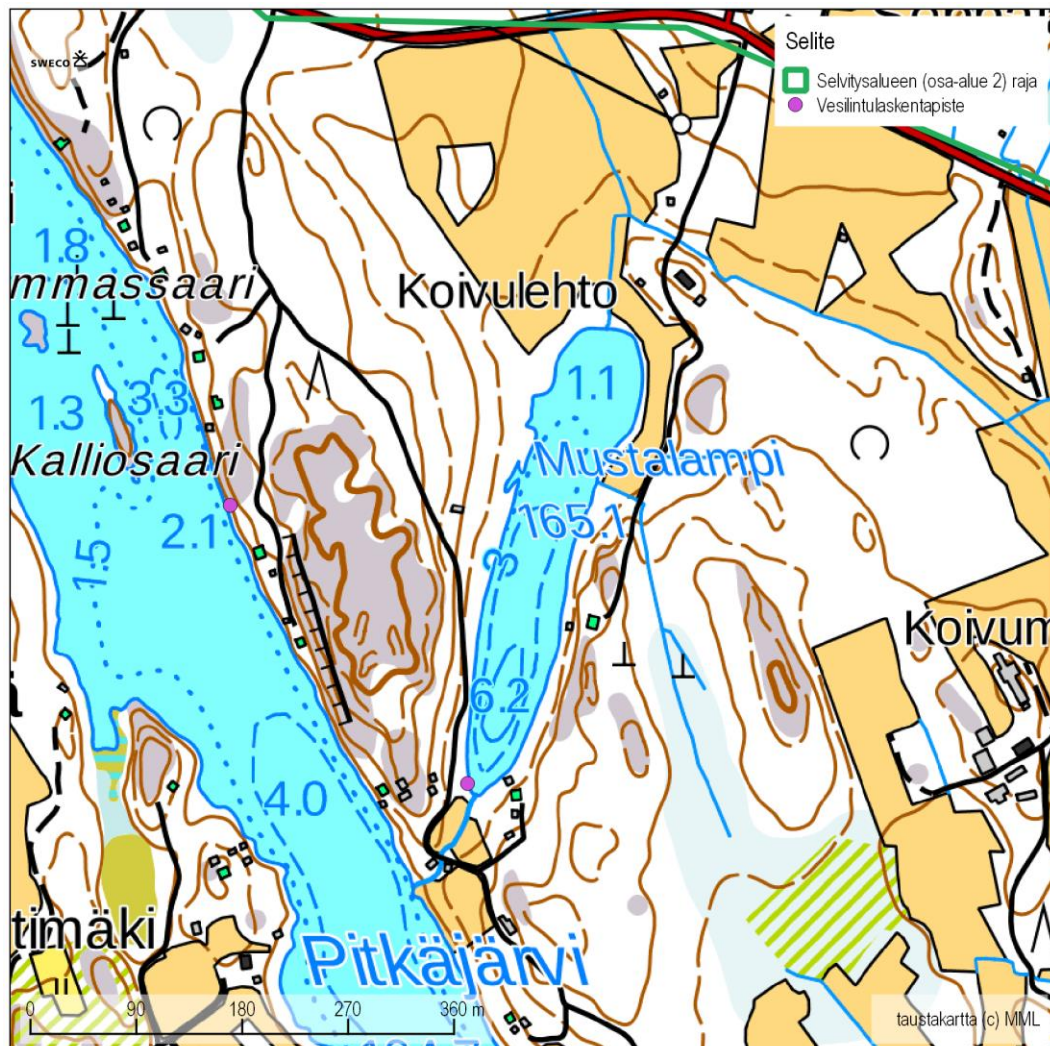
Kuva 28. Majavan pesä Murhijärven itärannalla.

Kuva 29. Lähikuva majavan pesästä.

3.16 Mustalampi

Mustalampi sijaitsee selvitysalueen pohjoisosassa. Järven pinta-ala on 2,7 ha.

3.16.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus

Mustalampi on kasvillisuuden perusteella melko niukkaravinteinen-keskiravinteinen, hyvin pieni latvajärvi. Rantaviivassa kasvaa siellä täällä kapeana vyöhykkeenä rehevempää rantakasvillisuutta, mm. saroja ja järvikortetta. Järven koillispäässä on pelto. Pellon reunalla kasvaa nuorehkoa lehtipuustoa. Myös järven lounaispäässä on pieni pelto. Muualla järveä ympäröivät havupuuvallaiset kangasmetsät. Järven lounaispästä lähtee kaivettu laskuoja Pitkäjärveen. Järven rannoilla on muutama rakennus, jotka sijoittuvat melko tasaisesti järven eri puolille.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

*Kuva 30. Mustalampi.
Kuva etelärannalta pohjoiseen.*

3.16.2 Pesimälinnusto

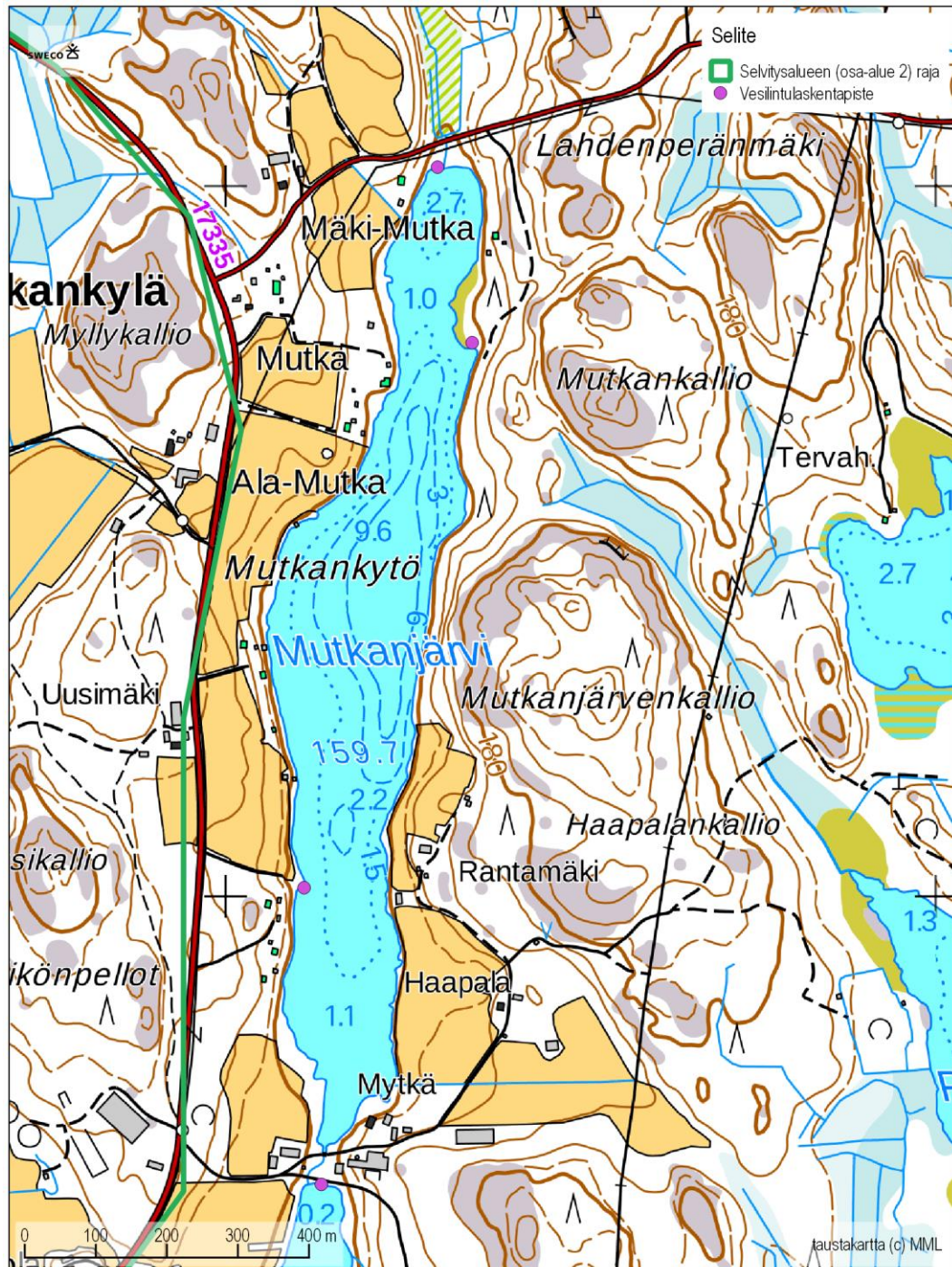
Pesimälinnustoselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Järvellä tulkittiin pesivän yksi telkkäpari. Lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla kiertelevä kalatiira, jonka ei tulkittu pesivän tällä järvellä.

3.16.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.17 Mutkanjärvi

Mutkanjärvi sijaitsee selvitysalueen länsi-/luoteisosassa. Järven pinta-ala on 26 ha.

3.17.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Mutkanjärvi on matala, kasvillisuuden perusteella keskiravinteinen latvajärvi. Järvi on ilmeisesti jonkin verran rehevöitynyt maatalouden ravinnepestöjen vaikutuksesta. Järveä ympäröivät pellot ja niiden lomassa olevat vapaa-ajanasuntojen pihapiirit lukuun ottamatta järven itäosan keski- ja pohjoisosaa, missä kasvaa varttunutta havupuuvältaista tuoreen kankaan metsää. Monin paikoin etenkin rantapeltojen kohdilla järven rannassa kasvaa järvi-ruokoa muutaman metrin levyisenä vyönä. Järven eteläpäästä laskee kaivettu oja Kosolanjärveen. Järven etelärannalla sijaitsee maatalan tilakeskus. Järven rantavyöhykkeellä tilakeskuksen lisäksi melko runsaasti rakennuksia, jotka ovat pääosin vapaa-ajanasuntoja.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 31. Mutkanjärven eteläosaa.

3.17.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustaselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustaselvityksen keskeiset tulokset. Lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla valkoviklo, pikkulokki, rantasipi sekä laulujoutsenpari, ja toisella laskentakerralla kuusi laulujoutsenta. Edellä lueteltuja lintuja ei kuitenkaan tulkittu havaintoajankohtien ja havaintotyyppien vuoksi tällä järvellä pesiviksi.

Taulukko 15. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

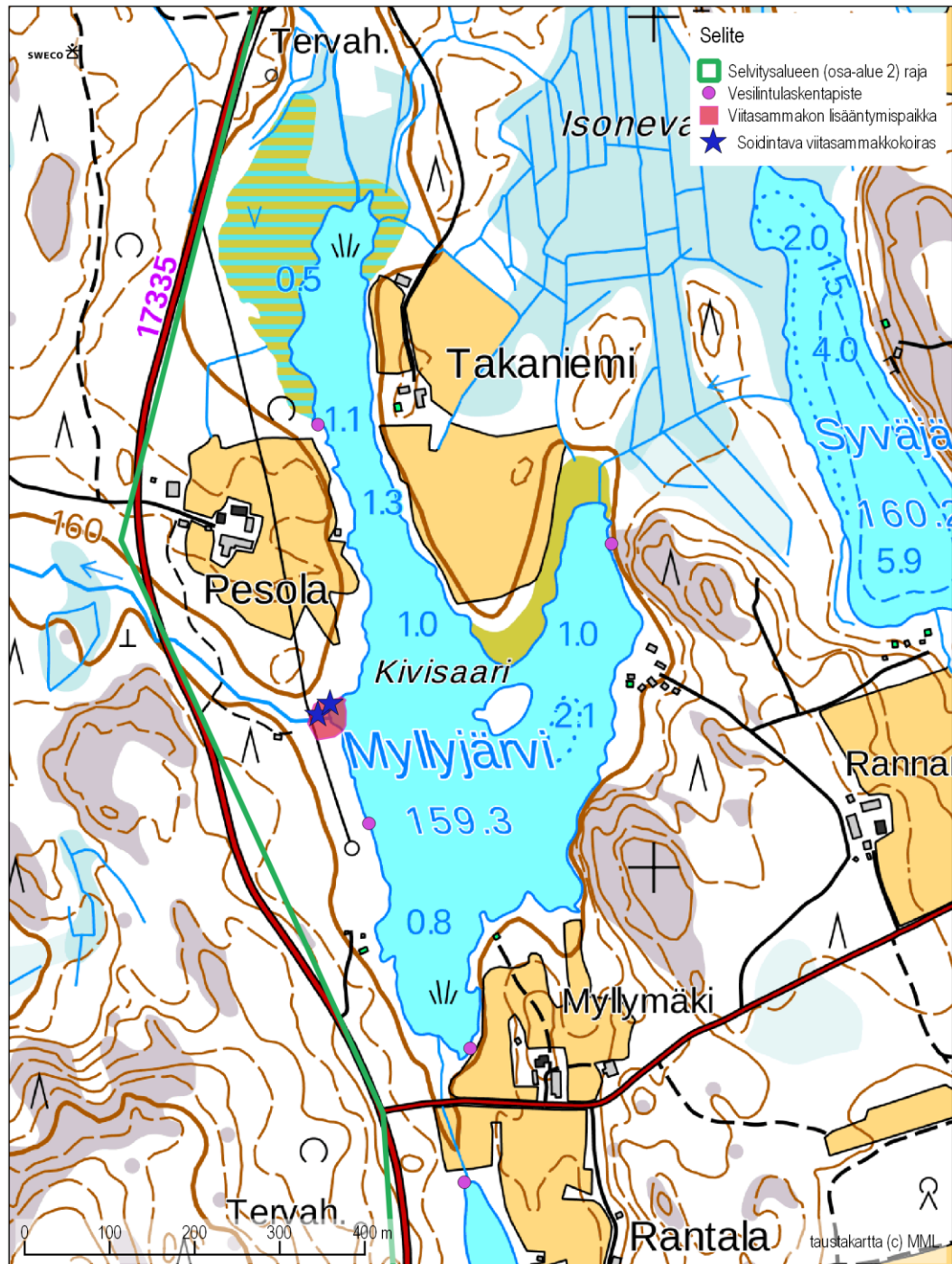
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Kalalokki	1	LC			
Kalatiira	1	LC	X	X	
Kuikka	1	LC	X		
Närhi	1	NT			
Rantasipi	1	LC		X	
Sinisorsa	1	LC			

3.17.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.18 Myllyjärvi

Myllyjärvi sijaitsee selvitysalueen länsiosassa. Järven pinta-ala on 18 ha.

3.18.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Myllyjärvi on matala, kasvillisuuden perusteella melko runsasravinteinen järvi. Järven lahdisissa on leveitä vyöhykkeitä avoimia vaihettumis- ja rantasoiita: nevoja ja avoluhtia. Paikoitellen, etenkin eteläisessä lahdenpohjukassa kasvaa myös hiukan järviruokoa. Avoluhtat ja rantanevat vaihtuvat kapeiden pajuluhtakaistaleiden kautta läheisiin peltoihin ja metsiin. Järven rantametsät ovat järven länsirannalla pääosin nuorehkoja, osin entisellä pelolla kasvavia istutusmetsiä. Raivionjoen suulla kasvaa varttunutta tuoreen kankaan kuusimetsää. Järven itärannan kalliomäillä kasvaa kuivahkon kankaan männikköä. Järven keskellä on noin 0,2 ha kokoinen Kivisaari. Saari on noin 0,5m vedenpinnan yläpuolelle kohoava kallioinen saari, jolla kasvaa matalaa mänty- ja koivupuustoa.

Järven eteläpäähän laskee suorantainen uoma Kosolanjärvestä. Uomaa lienee jossain vaiheessa kaivettu. Lisäksi järven eteläpäähän laskee kaivettu oja Yli-Mutkanjärvestä. Järven länsirannalta laskee Raivionjoki länteen. Raivionjoki on puro, jonka uomassa on merkkejä vanhasta kaivusta. Järven rantavyöhykkeellä sijaitsee muutama rakennus, jotka sijoittuvat melko tasaisesti eri puolille järveä.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 32. Myllyjärven pohjoisrannan nevainen niemi on mm. kurjen pesimäaluetta.

3.18.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustaselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustaselvityksen keskeiset tulokset. Kivisaaren pohjois- ja koillispuolella sijaitsevalla soisella rannalla pesi kurkipari ja ilmeisesti myös jouhisorsa. Kivisaaressa on ainakin kalalokin pesä ja se tarjoaa turvaa maapedoilta myös muiden vesi- ja rantalintujen pesimiseen. Myllyjärven länsiosassa sijaitsevan Raivionjoen niskan pienen lahden rantaluhdalla pesii kurki. Taulukossa mainitut haara- ja räystäspääskyt saalistivat järven eteläosan yllä, eikä ole tiedossa, pesivätkö ne Myllyjärven rantavyöhykkeellä vai jossakin kauempana. Toisella laskentakerralla nähty laulujoutsen laskettiin järvellä pesiväksi, mutta tämä tulkinta on epävarma, sillä joutsenen pesää ei havaittu. Taulukossa mainittujen lintujen lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla liropari ja lisäksi yksinäinen liro, metsäviklopari ja yksinäinen metsäviklo, laulujoutsenpari, kalatiira ja kuikka. Edellä mainittuja lintuja ei kuitenkaan tulkittu havaintoajankohdan vuoksi tällä järvellä pesiviksi.

Taulukko 16. Pesimälinnustotelvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Haapana	2	VU		X	
Haarapääsky	6	VU			
Jouhisorsa	1	VU			
Kalalokki	3	LC			
Kalatiira	1	LC	X	X	
Kurki	2	LC	X		
Laulujoutsen	1	LC	X	X	
Pikkulokki	1	LC	X	X	
Rantasipi	1	LC		X	
Ruokokerttunen	2	NT			
Räystäspääsky	1	EN			
Sinisorsa	3	LC			
Taivaanvuohi	1	NT			
Tavi	5	LC		X	
Telkkä	3	LC		X	
Varpushaukka	1	LC			

3.18.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Myllyjärven länsiosassa Raivionjoen niskan pienessä lahdessa havaittiin viitasammakon lisääntymispaikka (Kuva 33). Kyseessä on kansallisesti arvokas luontokohde ja sitä koskee luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen heikennys- ja hävityskielto.

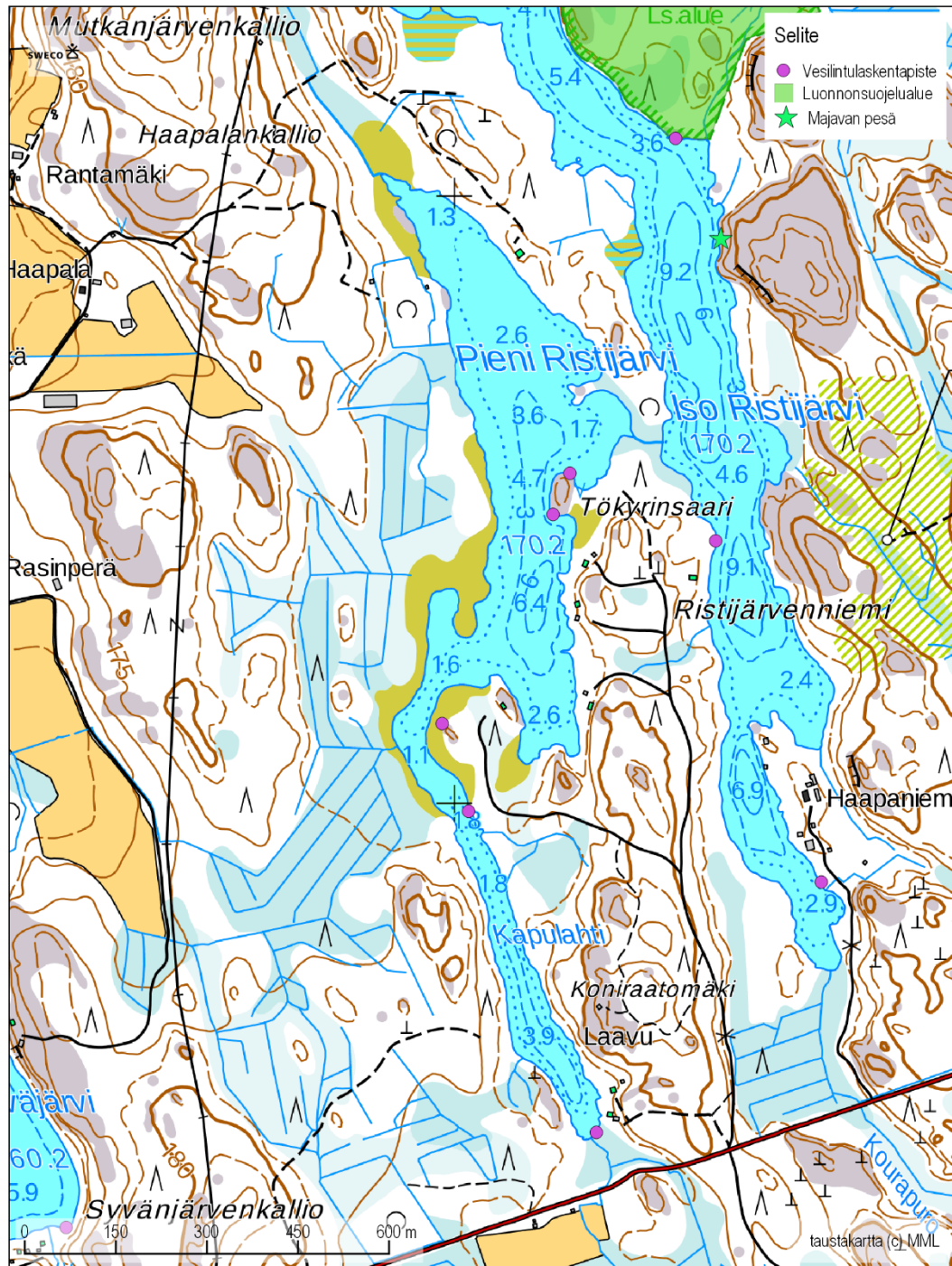
Kohteella havaittiin 9.5.2019 noin klo 12.00–12.10 kaksi soidinpulputtavaa viitasammakkoa. Kohteella on vetistä paju- ja saraluhtaa, joka jatkuu etelään kohderajausta pidemmällekin. Muuten kohde noudattaa suunnilleen sara- ja pajuluhdan rajausta. Kohteeseen on sisällytetty hiukan Raivionjoen niskaa, joka saattaa toimia viitasammakon talvehtimispaikkana.

Kuva 33. Myllyjärven länsirannan pajuluhtaisessa lahdessa Raivionjoen suulla on viitasammakon lisääntymispaikka.

3.19 Pieni Ristijärvi

Pieni Ristijärvi sijaitsee selvitysalueen pohjoisosassa. Järven pinta-ala on 25 ha.

3.19.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Pieni Ristijärvi on humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella niukkaravinteinen latvajärvi. Järvi on monilahtinen. Järveä reunustaa suurelta osin mänty- tai kuusivaltainen metsä, joka on tyypillisesti tuoretta kangasta, mutta kallioisemmillä kohdilla kuivahkoa tai kuivaa kangasta. Siellä täällä rannassa noin 2-20 metriä leveä nevareunus. Joissakin lahdissa rantaneva levenee muutaman kymmenenkin metrin levyiseksi. Järvestä laskee vesiä järven itärannalta Isoon Ristijärveen. Uomissa on merkkejä suoristuksesta, joten se ei ole luonnon-tilainen. Se on myös kooltaan puro eikä siten vesilain 10 §:n tarkoittama noro. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus, jotka sijaitsevat järven itärannalla.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 34. Laulujoutsen Pienellä Ristijärvellä.

3.19.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoselvityksen keskeiset tulokset. Lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla metsäviklo, jota ei tulkittu havaintoajan kohdan vuoksi tällä järvellä pesiväksi.

Taulukko 17. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

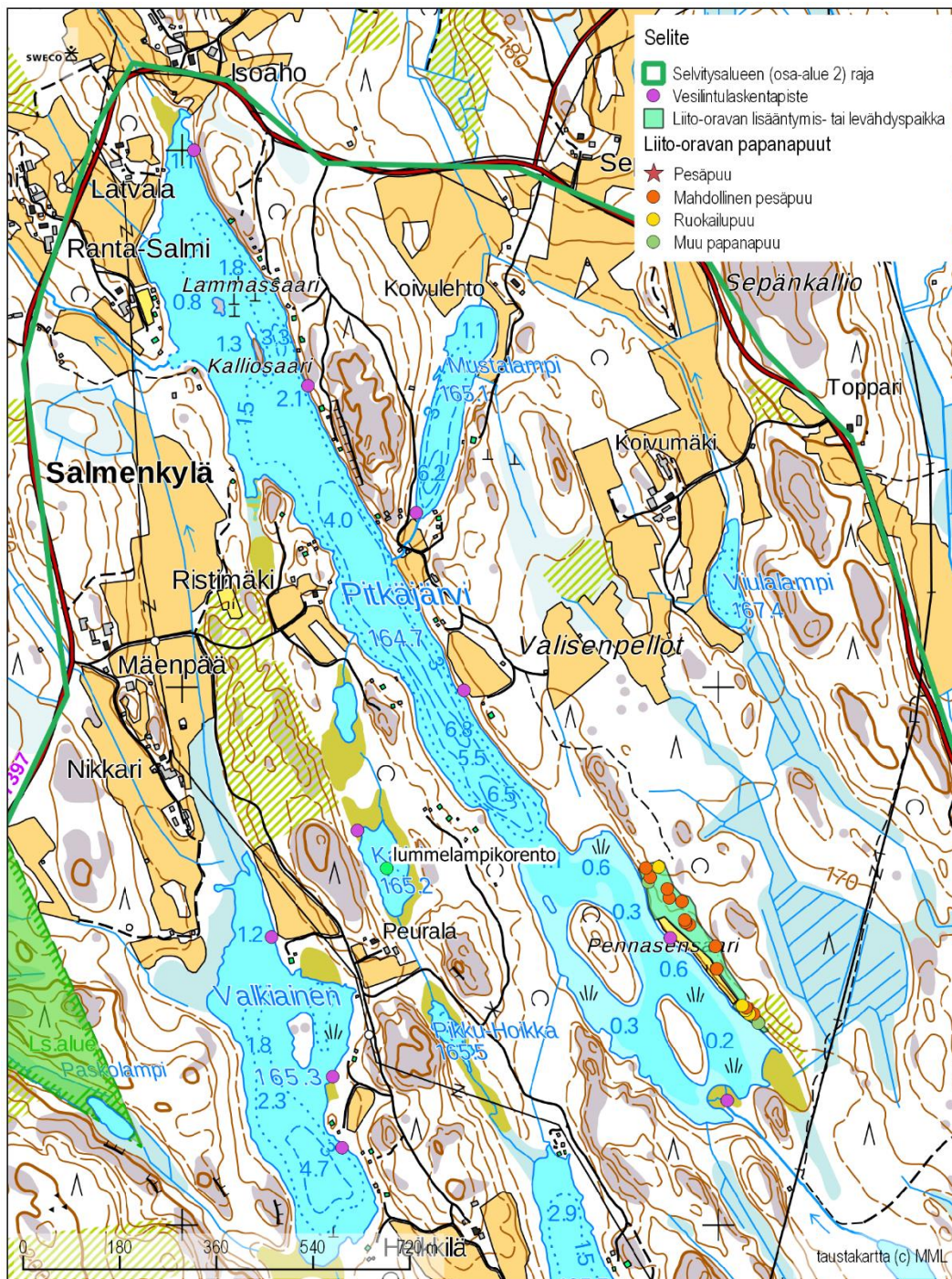
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Haapana	1	VU		X	
Kalalokki	5	LC			
Laulujoutsen	1	LC	X	X	
Rantasipi	1	LC		X	
Sinisorsa	5	LC			
Telkkä	4	LC		X	

3.19.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.20 Pitkäjärvi

Pitkäjärvi sijaitsee selvitysalueen pohjoisosassa. Järven pinta-ala on 25 ha.

3.20.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Pitkäjärvi on kasvillisuuden perusteella keskiravinteinen järvi, joka on kaakkoisosastaan hyvinkin matala ja umpeenkasvanut. Kaakkoisosassa lahdenpohjukoiden neva vaihuttu avoluhdan ja harvan järvikortteikon kautta avoveteen. Lahden kaakkoispäässä avoluhdan reunassa on myös leveähkö kaistale pajuluhtaa. Muu osa järvestä on syvempää ja poikkeaa kasvillisuudeltaan huomattavasta umpeenkasvaneesta kaakkoisosasta. Järvessä on muutama saari, jotka tarjoavat pesimäpaikkoja vesi- ja rantalinnuille. Kaksi hiukan isompaa saarta sijaitsevat kaakkoispään avoluhdan / matalan, ilmaversoista vesikasvillisuutta kasvavan järven osan keskellä. Näissä saarissa kasvaa keski-ikäistä sekapuustoista kangasmetsää. Kaksi pienempää, kallioista saarta sijaitsee järven luoteisosassa. Näissä saarissa kasvaa hiukan kituliasta puustoa.

Kuva 35. Pitkäjärven kaakkoispään nevaa sekä sara- ja ruoholuhtaa.

Järvi rajautuu kaakkoispäätään lukuun ottamatta pääosin havupuuvaltaisiin kangasmetsiin ilman nevareunuksia. Järven keskivaiheilla ja paikoin luoteispään länsirannalla rantavyöhykkeellä on peltoja, joita erottaa järvestä kapea lehtipuuvyöhyke. Järven kaakkoispään laskee uoma Liesjärvestä. Aivan järven rannassa pajuluhdan keskellä uoma ja sen reunapensaikko on luonnontilaisen kaltaista. Kuitenkin jo muutaman kymmenen metrin päässä järvestä uomassa näkyy suoristuksen merkkejä ja uoman reunapuustossa merkkejä hakkuusta. Lisäksi järveen laskee kaivettu oja etelästä Heikkilän Hoikasta sekä

pohjoisesta suoristettu uoma peltojen ja pihapiirin läpi Mustalammesta. Järven luoteispään länsirannalta laskee suoristettu ja peltojen keskellä kulkeva kapea lasku-uoma länteen. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus. Ne ovat pääosin vapaa-ajanrakennuksia. Rakennukset painottuvat järven keskivaiheille ja lounaisosaan.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

3.20.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustaselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustaselvityksen keskeiset tulokset. Taulukossa esitettyjen lintujen lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla 3 rantasipiä, valkoviklo ja kalatiira sekä neljä järven yllä kiertevää haarapääskyä, ja toisella laskentakerralla taivaanvuohi. Näitä edellä lueteltuja lintuja ei tulkittu havaintoajankohtien vuoksi tällä järvellä pesiviksi. Järven kaakkoispään rantaluhdalla havaittiin kurjen ja laulujoutsenen pesät hautovine emoineen, sekä ruokailevia sinisorsia ja naurulokki. Järven kaakkoisosan upottavan luhdan pajukon, kortteiden ja sarojen joukkoon voi kuitenkin olla jäänyt havainnoinnilta piiloon vesi- ja rantalinnustoa.

Taulukko 18. Pesimälinnustotelvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Kalalokki	2	LC			
Kurki	1	LC	X		
Laulujoutsen	1	LC	X	X	
Naurulokki	1	VU			
Sinisorsa	1	LC			
Tavi	2	LC		X	
Telkkä	3	LC		X	

Vuoden 2014 linnustotelvityksen (Aalto, 2014) mukaan Pitkäjärvi on lintujärvenä keskittosoa ja vesilintuja pesii järvellä kohtalaisesti. Linnuston kannalta merkittävin alue on järven eteläpää saarineen. Toiseksi merkittävin osa on pohjoispää saarineen. Vuoden 2014 selvityksessä tarkasteltiin myös muuttolinnustoa. Selvästi muutolla levähtäviä lintuja ei tuolloin havaittu eli Pitkäjärvellä ei ole merkitystä muutonaikaisena levähdysalueena. (Aalto, 2014.)

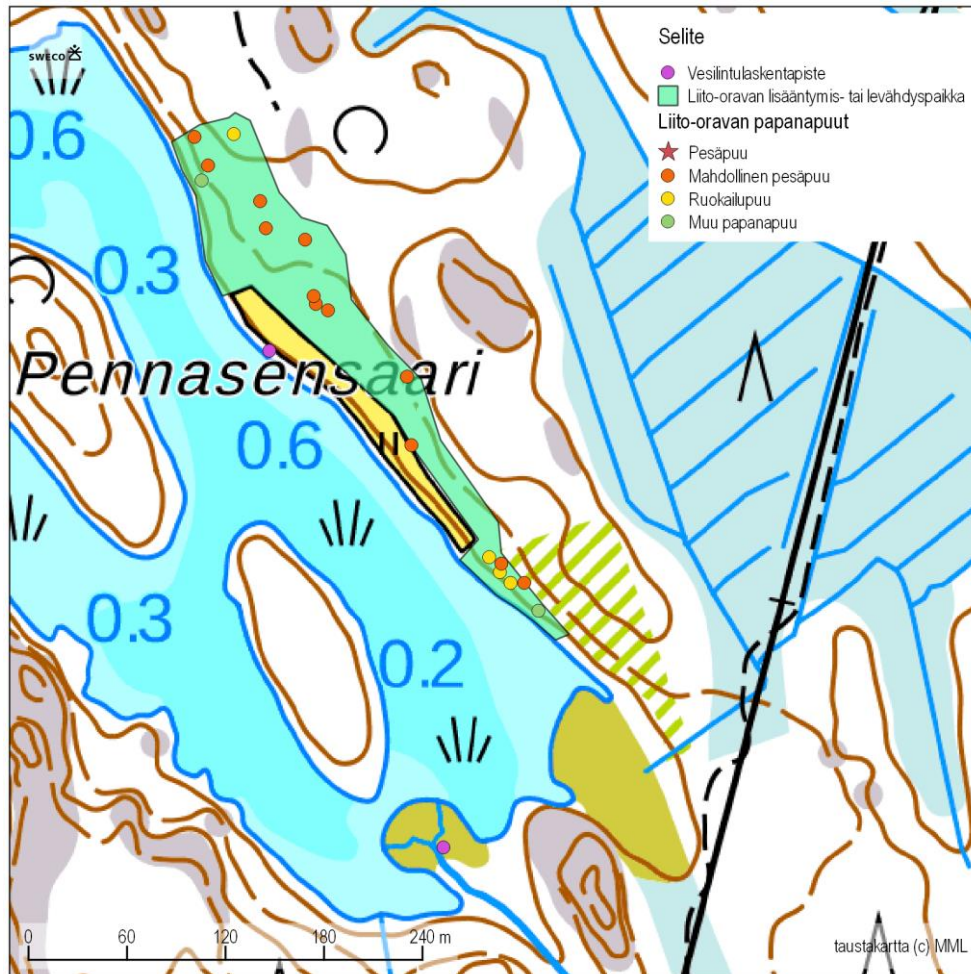
Kuva 36. Pitkäjärven kaakkoispään rantasuolla pesii kurki.

3.20.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Liito-orava

Pitkäjärven kaakkoisosan koillisrannalla sijaitsee liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka (Kuva 37). Tarkemmin kohde sijaitsee rantapellon koillispuolella jatkuen kapeana kaistaleena molemmin puolin rantapeltoa järvenrannan metsässä. Kyseessä on kansallisesti arvokas luontokohde ja sitä koskee luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen heikennys- ja hävityskielto.

Pääosa kohteesta on hyvin järeää tuoreen kankaan kuusikkoa. Kohteen kaakkoispää on nuorempaa kuusi-haapa-koivusekametsää. Kohteella kasvaa myös muutamia haapoja ja koivuja, jotka sijoittuvat lähes pelkästään kohteen lounaisreunalle järven rannalle ja kapean, kohteen ja järven rannassa sijaitsevan pellon reunalle.

Kuva 37. Pitkäjärven kaakkoisosan koillisrannalla sijaitseva liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka ja kohteella havaitut papanapuut.

Kohteella havaittiin papanoita kahdeksantoista puun tyvellä. Suurin osa näistä puista oli kuusia, joiden latvaan ei ollut riittävä näkyvyyttä pesän olemassaolon tai puuttumisen varmistamiseksi. Eri puolilla rajattua kohdetta oli kuitenkin lukuisten kuusten alla useampia satoja liito-oravan papanoita, ja 12 kuusta määritettiin mahdollisiksi pesäpuiksi. Kohde rajautuu lounaassa Pitkäjärveen ja peltoon, lounaisosan koillispuolelta avohakkuuseen. Luoteispäästään kohde rajautuu nuoreen mäntyvaltaiseen kankaaseen. Muut rajaukset perustuvat papanapuiden sijaintiin ja siihen, että kohteen rajojen ulkopuolella metsä on lähes puhdasta havumetsää, mikä ei ole tyypillistä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan luontotyyppiä. Kohteella ja sen lähiympäristössä on ravintopuiksi sopivia haapoja ja koivuja lähinnä vain rantavyöhykkeessä ja pellon laidalla niin lähellä havaittuja papanapuita, että nämä ruokailupuiden alueet sisällytettiin lisääntymis- ja levähdyspaikan rajaukseen.

Kuva 38. Pitkäjärven rannan liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikka ulottuu kuvassa oikealla näkyvästä järeästä kuusikosta kuvan keskellä olevaan kapeaan haapa- ja kuusivaltaista sekametsää kasvavaan avohakkuun ja järvenrannan avosuon väliseen metsäkaistaleeseen. Kuva on otettu kohteen eteläpuolelta, kuvaussuunta pohjoiseen.

Kohteen lähialueet ovat puustoisia kaakkoisosan koillispuolista avohakkuuta (Kuva 38) lukuun ottamatta. Tämän avohakkuunkin voi helposti kiertää puustoyhteyttä pitkin sekä etelään että pohjoisen puolelta. Lähimmät tunnetut liito-oravan elinalueet sijaitsevat noin kahden kilometrin päässä kaakossa ja noin kolmen kilometrin päässä idässä. Näin ollen ei katsottu tarpeelliseksi rajata kartalle liito-oravan tärkeitä, kaavassa huomioitavia kulkuyhteyksiä.

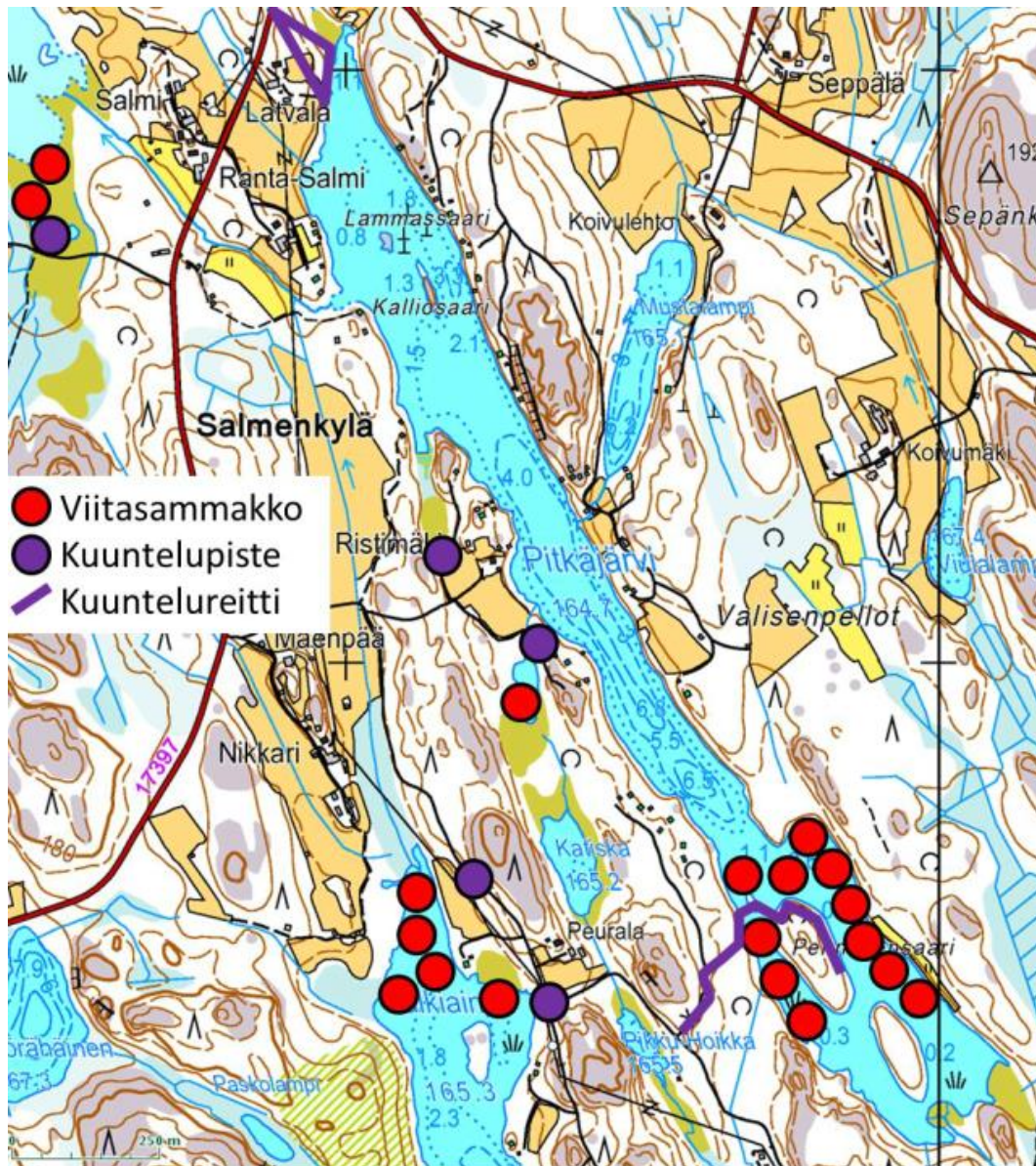
Viitasammakko

Vuonna 2014 tehdyssä viitasammakkoselvityksessä (Aalto, 2014) havaittiin runsaasti viitasammakoita Pitkäjärven eteläpäässä (Kuva 39). Pitkäjärven eteläpäässä kuultiin tuolloin vähintään 25 viitasammakkoa, mutta viitasammakkojen todellinen määrä on tuolloin 2014 ollut luontoselvityksessä (Aalto, 2014) tehdyn arvioin mukaan selvästi tätä suurempi. Aallon (2014) luontoselvityksen mukaan viitasammakoita on vuonna 2014 ollut todennäköisesti myös Pitkäjärven eteläisimmässä perukassa, joka erittäin hyvää viitasammakkobiotooppia. Järven eteläperukassa ei tuolloin käyty kuuntelemassa, jotta ei häiritä joutsenen ja kurjen pesintää. Muissa osissa Pitkäjärveä viitasammakoita ei vuonna 2014 havaittu, joten järven ainoa viitasammakoiden kannalta merkittävä osa on eteläpää. (Aalto, 2014.)

Tässä vuoden 2019 luontoselvityksessä Pitkäjärvellä ei havaittu viitasammakoiden soidinpulputusta. Viitasammakon soidinpulputus on sää- ja ajankohtariippuvaista, mutta ne eivät kovasti eronneet vuonna 2019 vuodesta 2014: vuonna 2014 selvitys tehtiin 11.-12.5.2014 klo 23-01. Tuolloin sää oli tynni ja lämpöä 7°C. Vuonna 2019 viitasammakkoselvitys tehtiin Pitkäjärvellä 13.5.2019 klo 11.30-13.15. Tuolloin lämpöä oli 12–13°C, tuulta 2–4 m/s. Olosuhteet olivat siis vuonna 2019 lämmön kannalta paremmat ja tuulen kannalta heikommät kuin vuonna 2014. Vuorokaudenaika erosi vuosien 2014 ja 2019 selvitysten välillä: Vuonna 2014 selvitys tehtiin yöllä, vuonna 2019 aamulla ja keskipäivällä. Etenkin meluisissa oloissa viitasammakkoselvitykseen sopii parhaiten ilta ja alkuyö. Kuitenkin, jos arvioituaan kutuikaan yöt ovat kylmiä, päiväsaikaa voidaan pitää vähintään yön veroisena viitasammakkoselvityksen tekoon. Joka tapauksessa viitasammakkoselvitykseen sisältyy aina epävarmuutta sen suhteen, onko osuttu järville viitasammakoiden aktiiviseen soidinpulputusaikaan. Kaiken kaikkiaan soidinpaikkoja havaittiin osa-alueen 2 järvillä tässä vuoden 2019 selvityksessä yhteensä viisi, joten yleisesti selvitysolosuhteet ja ajankohta ovat olleet ainakin kohtuullisen hyvät. Osa-alueella 2 tehtiin viitasammakkohavaintoja 9.-20.5.2019, joten siinäkin mielessä Pitkjäjärven selvitysajankohdan (13.5.) voisi olettaa osuneen kohtuullisen hyvin paikallisten viitasammakoiden soidinaikaan.

Kaikesta huolimatta todennäköisintä on, että viitasammakoiden soidinpulputushavaintojen puute vuoden 2019 selvityksessä johtuu mahdollisesta selvitysajankohtaan ja kenties säätilaan liittyvästä syystä tai sattumasta. Viitasammakot ovat melko soidinpaikkauskollisia ja vuonna 2014 niitä havaittiin Pitkäjärvellä soidintamassa runsaasti ja melko laajalla alueella. Tästä syystä seuraavassa kuvassa (Kuva 39) esitettyjen viitasammakoiden havaintopaikat lähiympäristöineen ovat viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkaa, jota koskee luonnonsuojelulain mukainen heikennys- ja hävityskielto. Varsinaisen havaintopisteen lisäksi lisääntymis- ja levähdyspaikkaan arvioidaan kuuluvan noin 50 metrin säteellä havaintopisteen keskeltä sijoittuva alue, mutta ainoastaan siltä osin, kuin kyseinen alue sijoittuu järven tai kartassa soiseksi merkityn rannan alueelle. Peruskartalla järvenä kuvattu alue on Pitkjäjärven etelä-/kaakkoispäässä kauttaaltaan ilmaversoista vesi- ja rantakasvillisuutta kasvavaa avoluhtaa. Vuoden 2014 luontoselvityksessä arvioitiin, että Pitkjäjärvellä laajamittainen ruoppaus on haitallista viitasammakoille, mutta suhteellisen pienialainen reitinomainen ruoppaus ei todennäköisesti vähennä merkittävästi viitasammakoiden sopivaa elinympäristöä.

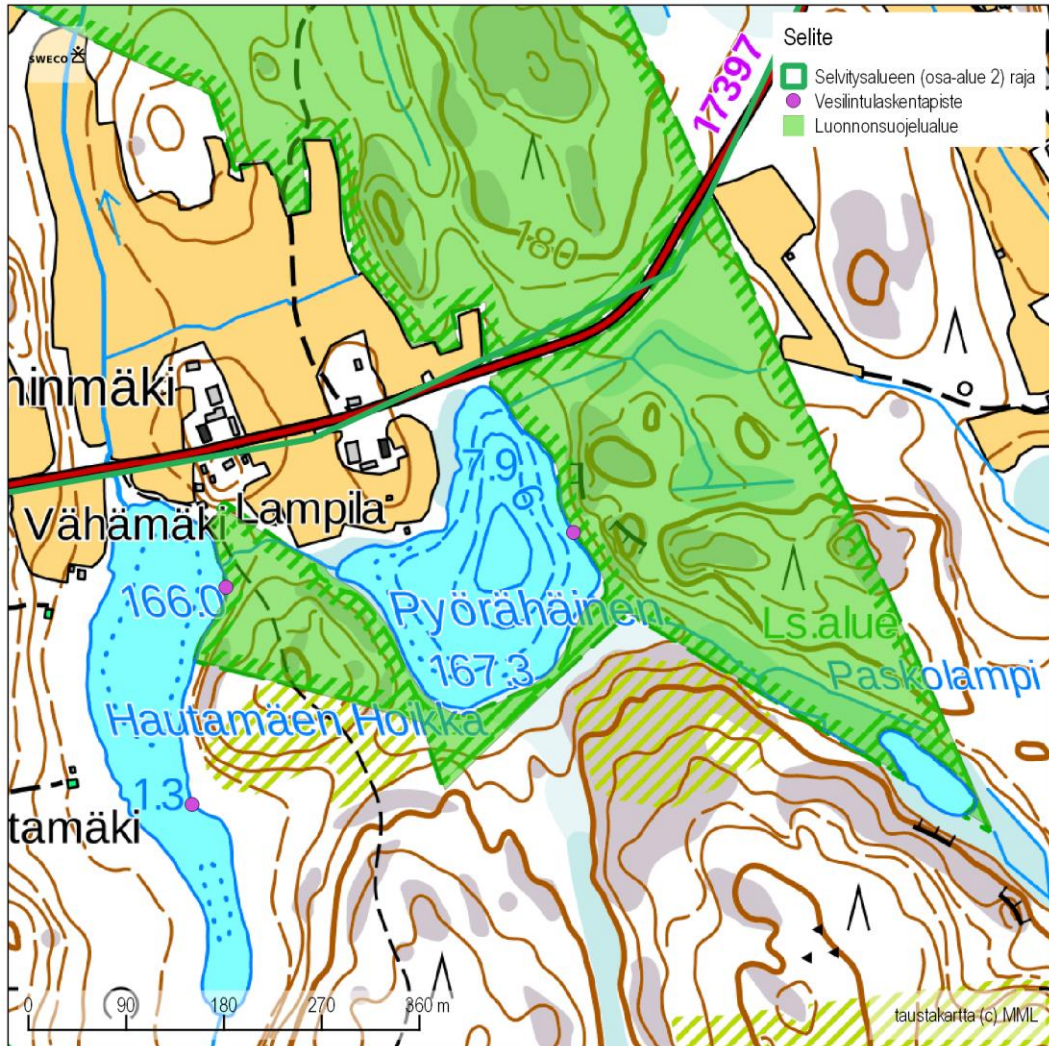
Siinä tapauksessa, että seuraavassa kuvassa (Kuva 39) osoitettujen, Pitkjäjärven kaakkoisosassa sijaitsevien viitasammakkohavaintopisteiden kaakkoispuoliselle osalle Pitkjäjärveä osoitetaan rakennusoikeutta rannalle, suositellaan tehtävän tarkentava viitasammakkoselvitys sillä osalla Pitkjäjärven kaakkoisosaa, jossa ei kuunneltu vuoden 2014 viitasammakkoselvityksessä.

Kuva 39. Viitasammakkohavaintopaikat ja kuuntelupaikat Pitkäjärvellä ja Valkiaisella vuoden 2014 selvityksessä (Aalto, 2014).
 Kuvan pisteet eivät kuvaa sammakoiden tarkkaa määrää, vaan lähinnä sijaintia.

3.21 Pyörähäinen

Pyörähäinen sijaitsee selvitysalueen luoteisosassa. Järven pinta-ala on 3,6 ha.

3.21.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Pyörähäinen on kasvillisuuden perusteella melko niukka-/keskiravinteinen järvi, joka sijaitsee valuma-alueensa latvaosassa. Järven luoteispuolella on pelto, ja pellon kohdalla rannassa kasvaa järviruokoa. Järven etelä- ja länsiosaa reunustaa noin 2-15 metriä leveä nebareunus. Järven itärannalla järvi rajautuu melko suoraan kivennäismaahan. Haveri-Lampila, Suomi 100 luonnonsuojelualue (YSA239438), sijaitsee Pyörähäisen länsi-, etelä- ja itärannoilla. Alue jatkuu lännessä Hautamäen Hoikan koillisrannalle ja pohjoisessa selvitysalueen ulkopuolelle. Luonnonsuojelualueella kasvaa iäkstä kuusivaltaista, lähinnä tuoreen kankaan metsää. Järvestä laskee länteen Hautamäen Hoikkaan uoma, joka on

hautamäen Hoikan rantavyöhykkeellä kaivettu/ uomaltaan suoristettu ja reunoiltaan hakattu. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus, jotka sijaitsevat kaikki järven luoteisrannalla.

Järvellä ei havaittu edellä mainitun luonnonsuojelun lisäksi huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 40. Pyörähäinen. Kuva on otettu itärannalta länteen päin.

3.21.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustonselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustonselvityksen keskeiset tulokset. Lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla metsäviklo ja kaksi kiertelevää kalalokkia, joita ei tulkittu havaintoajankohdan ja havaintotyyppin vuoksi tällä lammella pesiviksi.

Taulukko 19. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

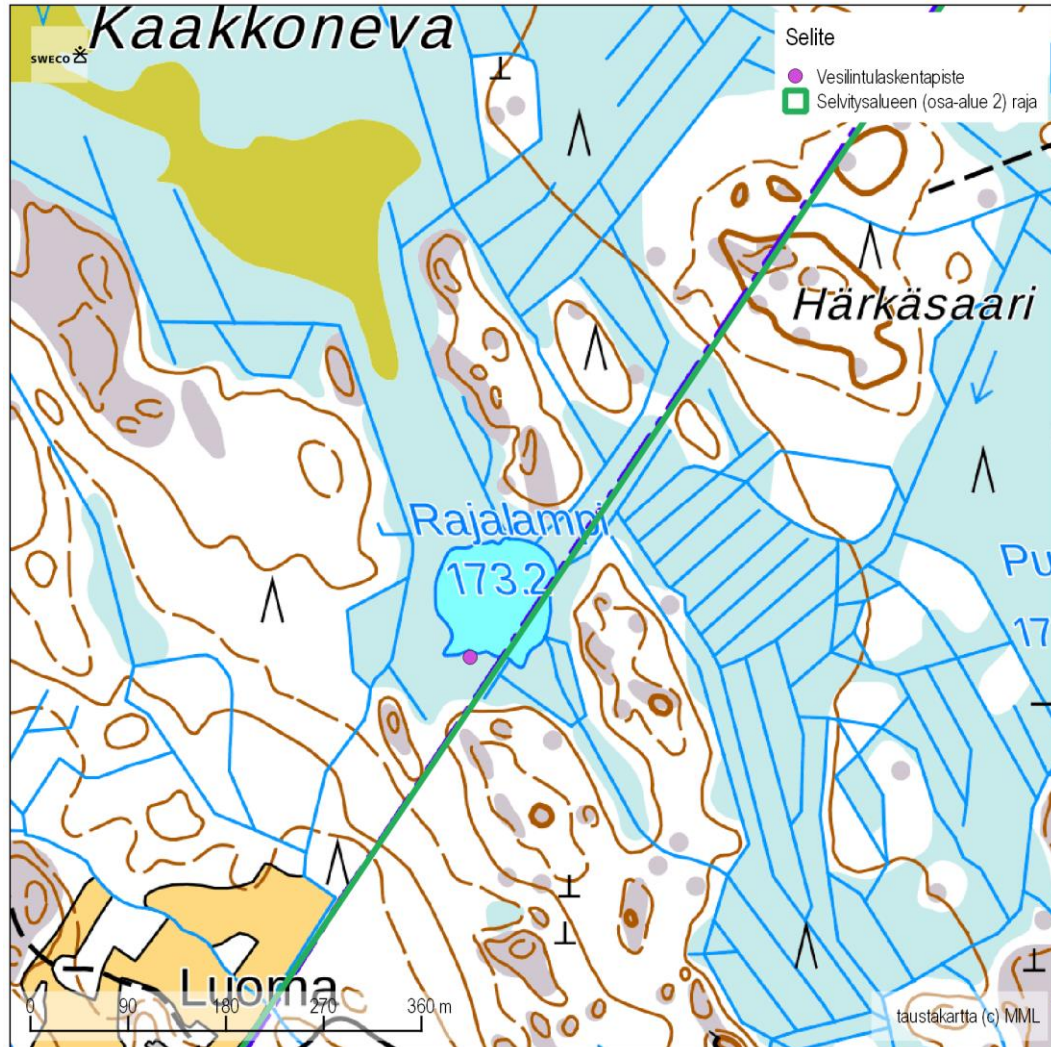
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Punavarpunen	1	NT			
Ruokokerttunen	2	NT			
Sinisorsa	1	LC			
Telkkä	2	LC		X	

3.21.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.22 Rajalampi

Rajalampi sijaitsee selvitysalueen rajalla. Lammen Alavuden puoleisen osa pinta-ala on 0,9 ha ja koko lammen pinta-ala on noin 1,1 ha.

3.22.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Rajalampi on matala, humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella niukkaravinteinen, hyvin pieni latvajärvi. Järveä reunustavat joka puolelta kapeat, noin 1-5 metriä leveät neva-reunukset. Nevoja ympäröi joka puolella ojitettu, mäntyvaltainen isovarpuräme. Järven rantavyöhykkeellä rämeen keskellä on useita matalia kalliomäkiä, joilla kasvaa nuorehkoakeski-ikäistä, paikoin harvennushakattua tuoreen ja kuivahkon kankaan mäntyvaltaista talmetsää. Järven rantavyöhykkeellä ei ole lainkaan rakennuksia.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 41. Rajalampi on pieni neva- ja rämerantainen lampi Alavuden ja Ähtärin rajalla.

3.22.2 Pesimälinnusto

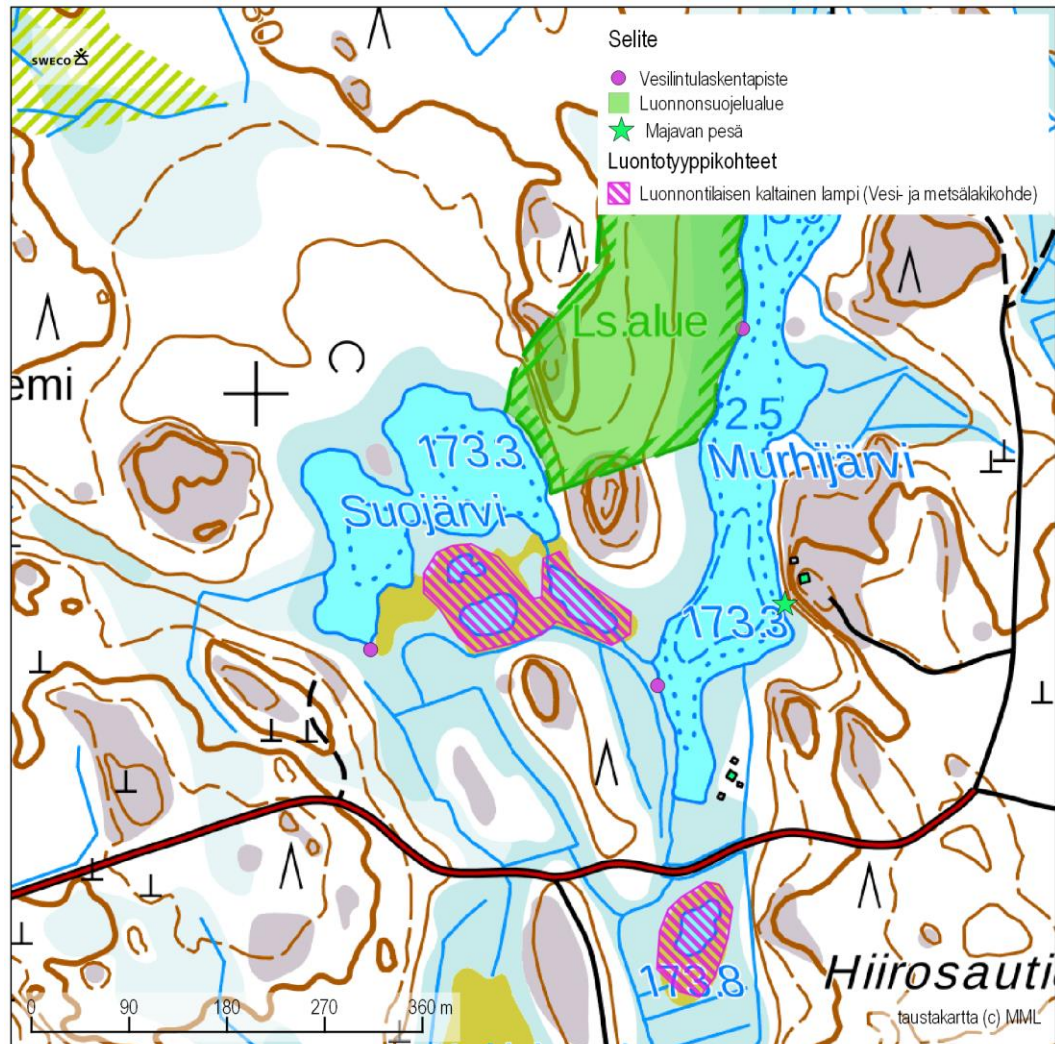
Pesimälinnustaselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Lammella ei havaittu lainkaan vesi- tai rantalintuja. Toisella laskentakierroksella 21.5.2019 kuului teeren soidinpulinaa nevalta arviolta yli 200 metrin päästä lammen rannasta.

3.22.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontonselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.23 Suojärvi

Suojärvi sijaitsee selvitysalueen itäosassa. Järven pinta-ala on 4 ha.

3.23.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Suojärvi on matala, humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella melko niukkaravinteinen, hyvin pieni latvajärvi. Järveä reunustavaa joka puolelta neva. Leveähköt nevarannat vaihtuvat idässä ja etelässä ojitettuun mäntyvaltaiseen isovarpurämeeseen, lännessä ja pohjoisessa koivu- ja kuusipuustoiseen korpeen. Järven rantavyöhykkeellä ei ole asuinrakennuksia. Järven pohjoisessa niemessä on pieni, vanha lautarakennus. Järven lounaisrannalla on pieni venevalkama.

Kuva 42. Suojärvi lounaisrannalta kuvattuna.

Suojärven koillisrannalla sijaitsee Haapaniemen luonnonsuojelualue (YSA238732). Haapaniemen luonnonsuojelualueen Suojärven rannalle ulottuvassa länsiosassa on melko iäkästä puustoa kasvavaa kalliomännikköä.

Suojärven eteläpuolisella rantasuolla sijaitsee kolme luonnontilaisen kaltaista metsälamppea (Kuva 43). Lammilla on luonnontilaisen kaltainen nebareunus, vaikkakin lampien eteläpuolinen räme on ojitettu. Luontotyyppinä suolammet ovat Etelä-Suomessa vaarantuneita (VU) ja koko maassa silmällä pidettäviä (NT) (Kontula & Raunio, 2018). Kohde eli lammet välittömine lähiympäristöineen on metsälain 10 §:n ja vesilain 2. luvun 11 §:n mukainen kohde ja siten valtakunnallisesti arvokas kohde. Vesilain mukaan enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty.

Kuva 43. Luonnontilaisen kaltaiset metsälammet Suojärven eteläpuolella ovat metsä- ja vesilakikohteita.

3.23.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoseselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoseselvityksen keskeiset tulokset. Lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla liro ja västäräkki, joita ei tulkittu havaintoajankohdan (9.5.2019) vuoksi tällä järvellä pesiviksi. Järven eteläpuolella avosuon laidassa havaittiin runsaasti teeren ulostetta.

Taulukko 20. Pesimälinnustoseselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

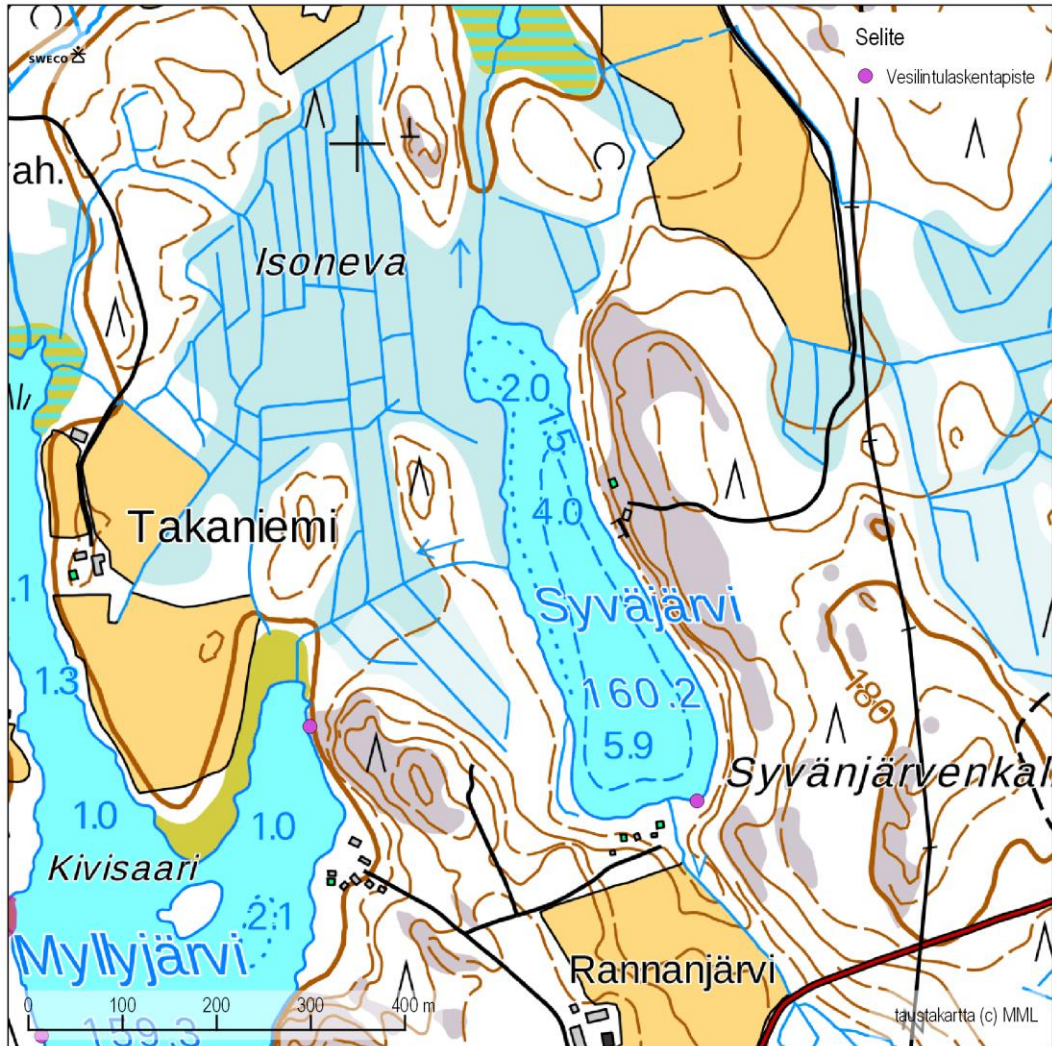
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Metsäviklo	1	LC			
Valkoviklo	1	NT		X	

3.23.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoseselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.24 Syväjärvi

Syväjärvi sijaitsee selvitysalueen länsiosassa. Järven pinta-ala on 6 ha.

3.24.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Syväjärvi on humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella niukkaravinteinen latvajärvi. Järven pohjoisosaa reunustaa ojitettu isovarpuräme. Järven muut rannat ovat metsäisiä: Itärannalla kasvaa puustoltaan varttunutta, pääosin mäntyvaltaista tuoreen kankaan metsää. Länsirannalla kasvaa nuorat koivikkoja, jossa on sekapuuna mäntyä. Järven rannoilla kasvaa siellä täällä hyvin vähäistä saraikkoa ja järvikortetta. Järven pohjoisosasta pohjoiseen kohti Kosolanjärveä ulottuu kaistale hyvin vetistä nevaa, jonka keskellä on järven suorantainen lasku-uoma. Lasku-uomaa lienee jossain vaiheessa kaivettu. Järven etelä- ja itärannalla on muutama rakennus.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 44. Syväjärvi. Kuva järven etelärannalta pohjoiseen päin.

3.24.2 Pesimälinnusto

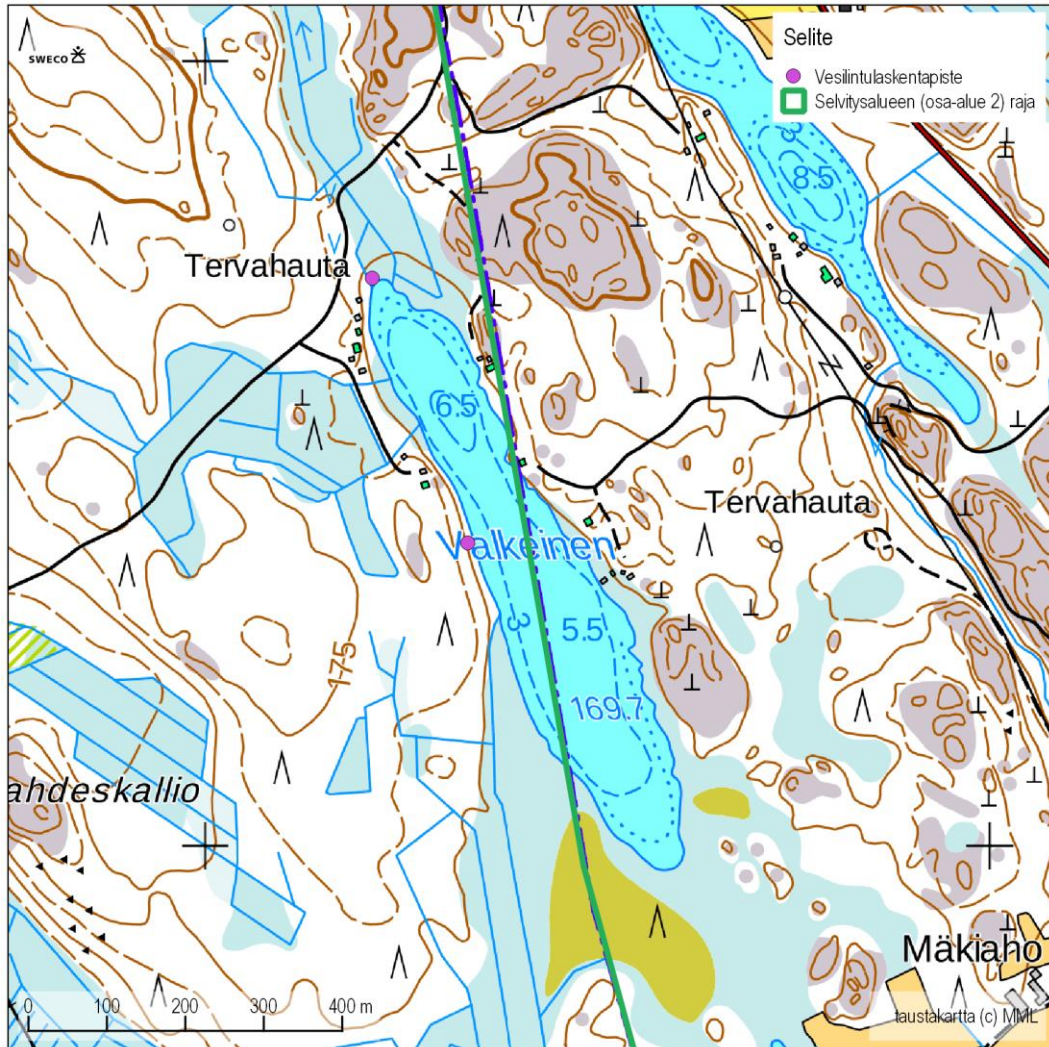
Pesimälinnustaselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla haapanapari, kiertelevä kalatiira sekä järven yli lentävä kurki. Näitä lintuja ei tulkittu havaintoajankohtien ja havaintotyyppien vuoksi tällä järvellä pesiviksi. Lisäksi järven eteläpuolisella pellolla havaittiin kuovipari.

3.24.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.25 Valkeinen (osa)

Valkeinen sijaitsee selvitysalueen itäreunalla osittain Alavuden kunnan ja selvitysalueen ulkopuolella. Järven selvitysalueelle kuuluvan osan pinta-ala on 4,6 ha.

3.25.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Valkeinen on humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella niukkaravintainen latvajärvi. Järvi rajautuu suurelta osin mäntyvaltaiseen isovarpurämeeseen. Järven pohjois- ja eteläpäässä rämeen ja järven välissä on nevaruonusta, joka ainakin järven pohjoispäässä on lyhytkorsinevaa. Järven eteläpuolella on reunaoitettu laajempi neva, joka sijoittuu pääosin Ähtärin puolelle selvitysalueen ulkopuolelle. Järven pohjoisosien rannoilla järvi rajautuu paikoin melko suoraan havupuuvaltaiseen kangasmetsään. Näillä kohdin järven rannoilla on useita vapaa-ajanasuntoja. Järven rantametsät ovat keski-ikäisiä talousmetsiä. Järven

länsirannalle laskee muutama kaivettu oja läheisiltä soilta. Järvestä pohjoiseen laskee kaivettu laskuoja.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 45. Valkeinen luoteispäästä kaakkoon kuvattuna.

3.25.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoselvityksen keskeiset tulokset.

Taulukko 21. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

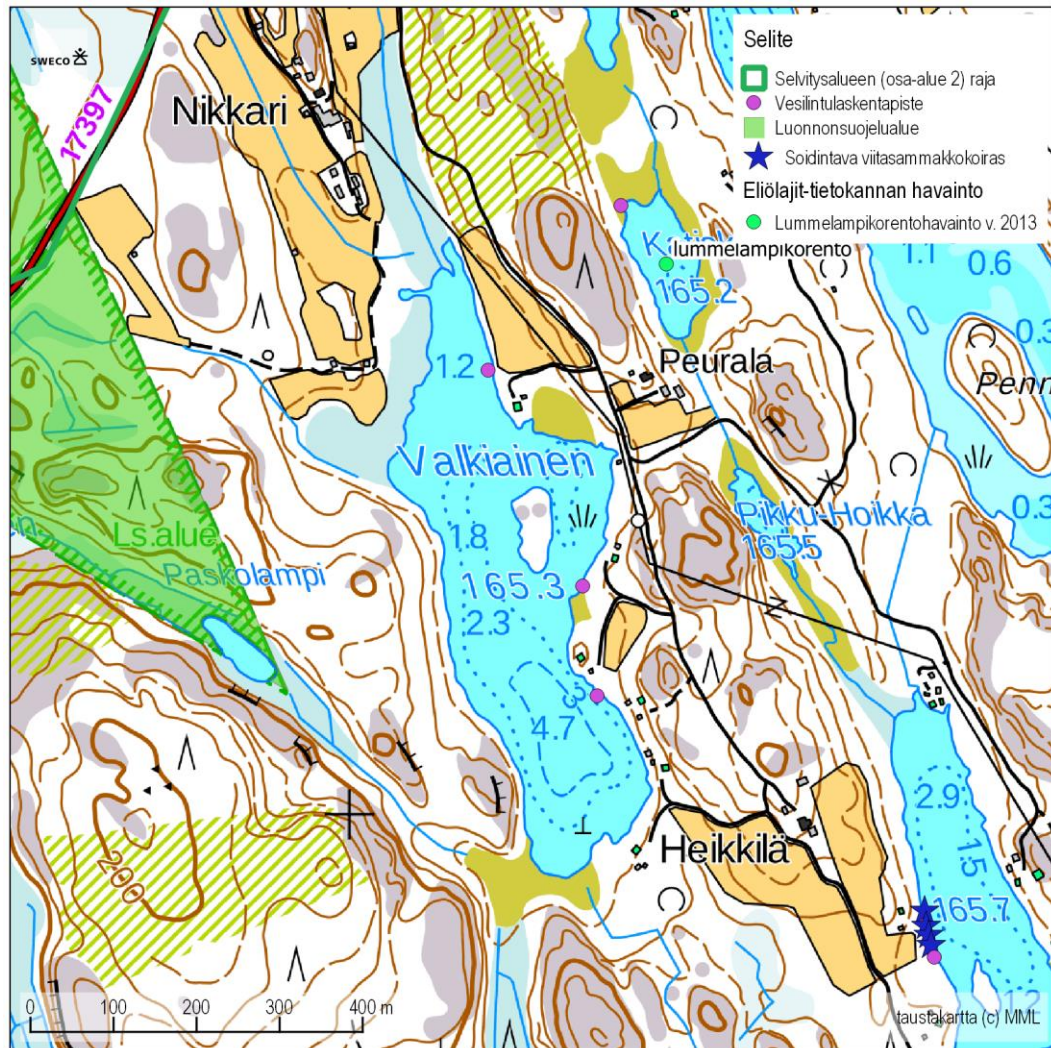
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Rantasipi	1	LC		X	
Telkkä	1	LC		X	
Västäräkki		NT			

3.25.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.26 Valkiainen

Valkiainen sijaitsee selvitysalueen pohjoisosassa. Järven pinta-ala on 12 ha.

3.26.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Valkiainen on kasvillisuuden perusteella keskiravinteinen järvi, joka sijaitsee valuma-alueensa latvaosassa. Järven rannat ovat pääosin avoluhtaisia. Järven luhtarannat ovat noin 20 metriä leveitä, ja niillä kasvaa mm. saroja, kurjenjalkaa, vehkaa ja järvikortetta. Avoluhtat vaihettuvat pajuluhtien ja nuorta lehtipuuta kasvavien kapeiden lehtokaistaleiden kautta läheisiin kangasmetsiin ja peltoihin. Lehdot eivät ole luonnontilaisia. Järveä ympäröivät kangasmetsät ovat sekapuustoisia ja puustoltaan nuoria tai keski-ikäisiä. Järven pohjoisosassa on pieni saari. Saarella kasvaa tuoreen kankaan sekametsää. Järven

pohjoispäästä pohjoiseen kohti Akkojärveä laskee uomaltaan kaivettu laskuoja. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus, jotka sijaitsevat kaikki järven itä- ja pohjoisrannoilla.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 46. Valkiainen. Kuvassa järven eteläosan kaakkoisrantaa.

3.26.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustonselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustonselvityksen keskeiset tulokset. Kurki nähtiin molemmilla kerroilla ruokailemassa järven rannalla, mutta ei ole varmuutta pesiikö se tällä järvellä.

Taulukossa lueteltujen lintujen lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla uivelopari, 24 pikkulokkia lennossa sekä kaksi haapanakoirasta. Toisella laskentakerralla havaittiin kaksi järven päällä kiertelevää haarapääskyä sekä kaksi soidintavaa taivaanvohta, joista toinen havaittiin järven pohjoispuolella ja toinen järven etelä-kaakkoispuolella. Edellä mainittuja lintuja ei tulkittu havaintoajankohtien tai havaintojen tyyppin vuoksi tällä järvellä pesiviksi.

Taulukko 22. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Harakka	1	NT			
Kalalokki	2	LC			
Kurki	1	LC	X		
Laulujoutsen	1	LC	X	X	
Ruokokerttunen	1	NT			
Sinisorsa	4	LC			
Tavi	1	LC		X	

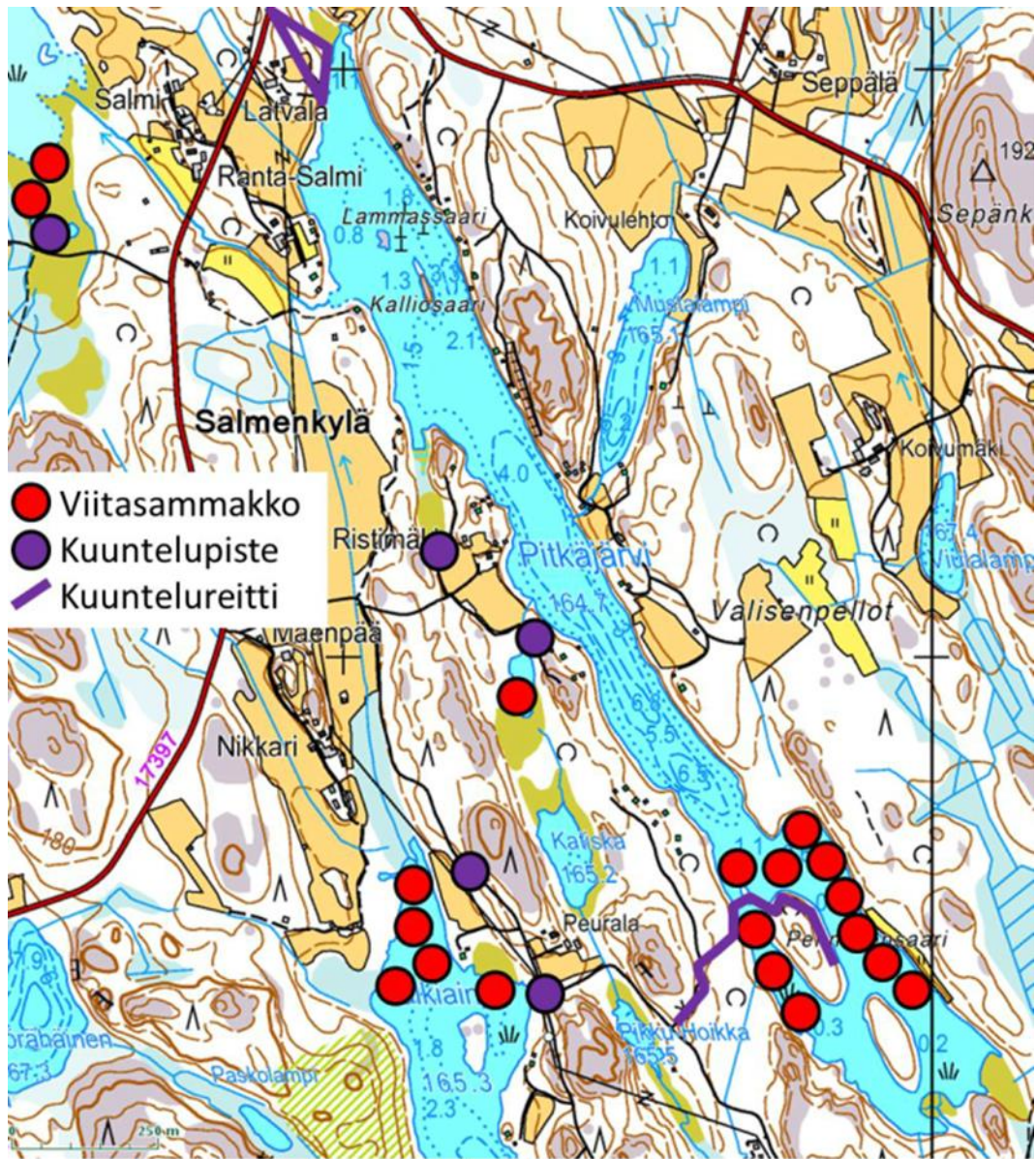
3.26.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Vuonna 2014 tehdyssä viitasammakkoselvityksessä havaittiin runsaasti viitasammakoita Valkiaisen pohjoisosassa (Kuva 47). Valkiaisen pohjoisosassa kuultiin tuolloin vähintään 10 viitasammakkoa, mutta viitasammakkojen todellinen määrä on tuolloin 2014 ollut luontoselvityksessä (Aalto, 2014) tehdyn arvioin mukaan selvästi tätä suurempi. (Aalto, 2014.)

Vuoden 2014 selvityksessä viitasammakkojen pohjoisempi kuuntelupaikka sijaitsee etäällä rannasta ja kenties siksi viitasammakkojen havaintopaikkoja on merkitty paikoin järveen. Valkiaisen pohjoisosa ei ole umpeen kasvanut, joten todennäköisesti viitasammakot eivät ole pulputtaneet aivan veteen merkittyjen havaintopisteiden kohdilla. Vuoden 2014 viitasammakkoselvityksen arvioidaan Valkiaisen osalta olevan viitasammakoiden soidinpaikkojen sijainnin suhteen ainoastaan suuntaa antava.

Tässä vuoden 2019 luontoselvityksessä Valkiaisella ei havaittu viitasammakoiden soidinpulputusta. Viitasammakon soidinpulputus on sää- ja ajankohtariippuvaista, mutta ne eivät kovasti eronneet vuonna 2019 vuodesta 2014: vuonna 2014 selvitys tehtiin 11.-12.5.2014 klo 23-01. Tuolloin sää oli tyyni ja lämpöä 7°C. Vuonna 2019 viitasammakkoselvitys tehtiin Valkiaisella 13.5.2019 klo 9.10-9.40. Tuolloin lämpöä oli noin 10°C, tuulta 2-4 m/s. Olosuhteet olivat siis vuonna 2019 lämmön kannalta paremmat ja tuulen kannalta heikommät kuin vuonna 2014. Vuorokaudenaika erosi vuosien 2014 ja 2019 selvitysten välillä. Todennäköisintä on, että viitasammakoiden soidinpulputushavaintojen puute vuoden 2019 selvityksessä johtuu mahdollisesta selvitysajankohtaan ja kenties säätilaan osittain liittyvästä syystä tai sattumasta. Viitasammakot ovat melko soidinpaikkauskollisia ja vuonna 2014 niitä havaittiin Valkiaisella soidintamassa melko runsaasti.

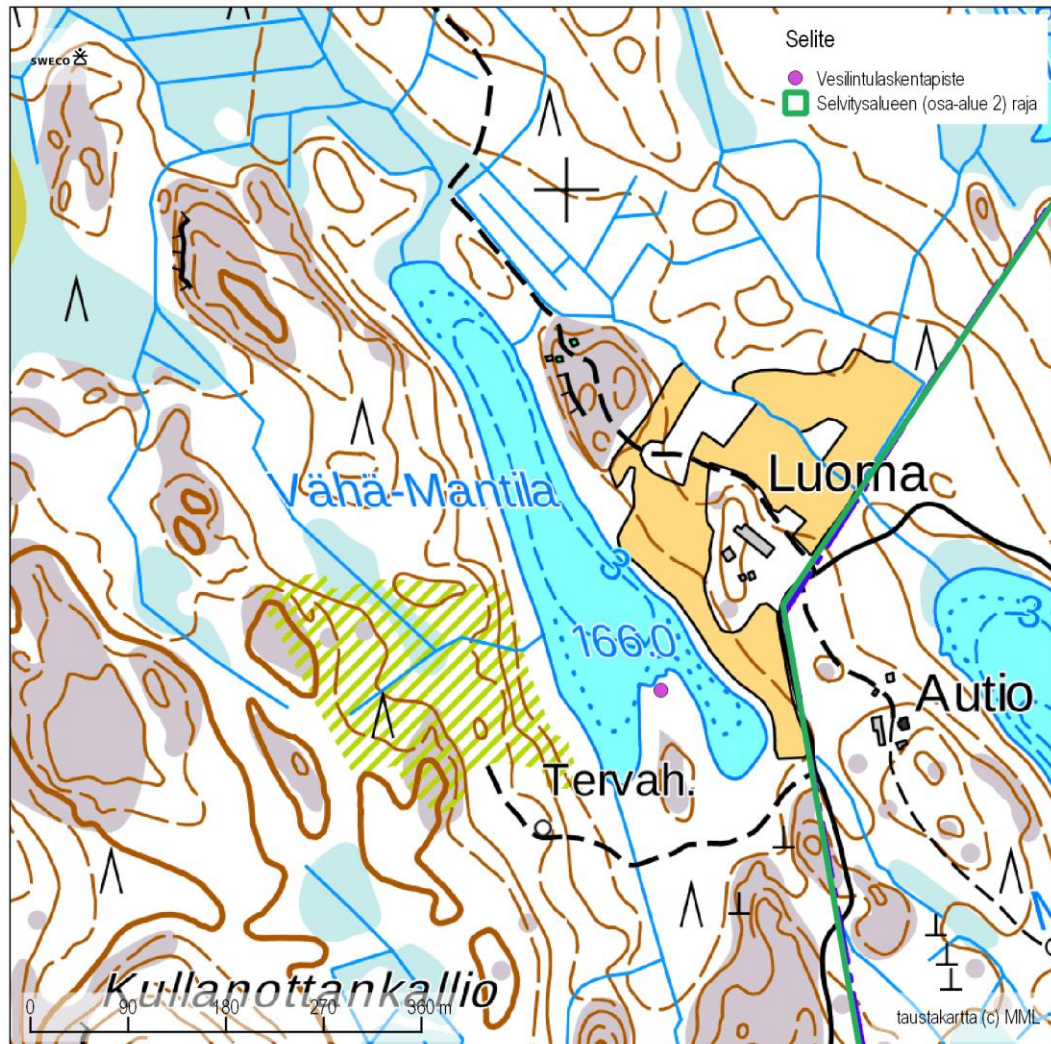
Siinä tapauksessa, että 100 metrin säteelle seuraavassa kuvassa (Kuva 47) osoitettujen Valkiaisen pohjoisosassa sijaitsevien viitasammakkohavaintopisteiden keskipisteistä osoitetaan rakennusoikeutta rannalle, suositellaan tehtävän soidinpaikkojen sijaintia tarkentava viitasammakkoselvitys Valkiaisen pohjoisosassa.

Kuva 47. Viitasammakkohavaintopaikat ja kuuntelupaikat Valkiaisella ja Pitkäjärvellä vuoden 2014 selvityksessä (Aalto, 2014).
Kuvan pisteet eivät kuvaa sammakoiden tarkkaa määrää, vaan lähinnä sijaintia.

3.27 Vähä-Mantila

Vähä-Mantila sijaitsee selvitysalueen itäosassa. Järven pinta-ala on 4,6 ha.

3.27.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus

Vähä-Mantila on matalahko, humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella niukkaravinteinen järvi, joka sijaitsee valuma-alueensa melko latvaosassa. Järveä reunustaa monin paikoin kapea nevaruonus. Eteläosan lahdenpohjukoissa sarainen neva on hiukan muita rannan kohtia leveämpi, noin 15 metrin levyinen. Nevat vaihettuvat kapean mäntyvaltaisen isovarpurämeikaistaleen kautta kangasmetsiin. Järven länsirannan eteläosassa rannan lähellä on pelto, jonka erottaa järvestä vain kapea, nuorehkoa lehtipuuvaltaista metsää kasvava puustokaistale. Järven rantametsät ovat pohjoisosassa pääosin keski-ikäisiä, kuusi- ja mäntyvaltaisia talousmetsiä. Järveen laskee kaivettu oja etelästä ja järvestä laskee kaivettu

laskuoja pohjoiseen päin. Järven itärannalla on muutamia asuinrakennuksia. Järven eteläisessä niemessä on saunamökki.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva. Vähä-Mantilan pohjoisosaa eteläisen niemen kärjestä kuvattuna.

3.27.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoselvityksen keskeiset tulokset. Lisäksi järvellä havaittiin toisella laskentakerralla kiertelevä kalalokki, jota ei tulkittu tällä järvellä pesiväksi.

Taulukko 23. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

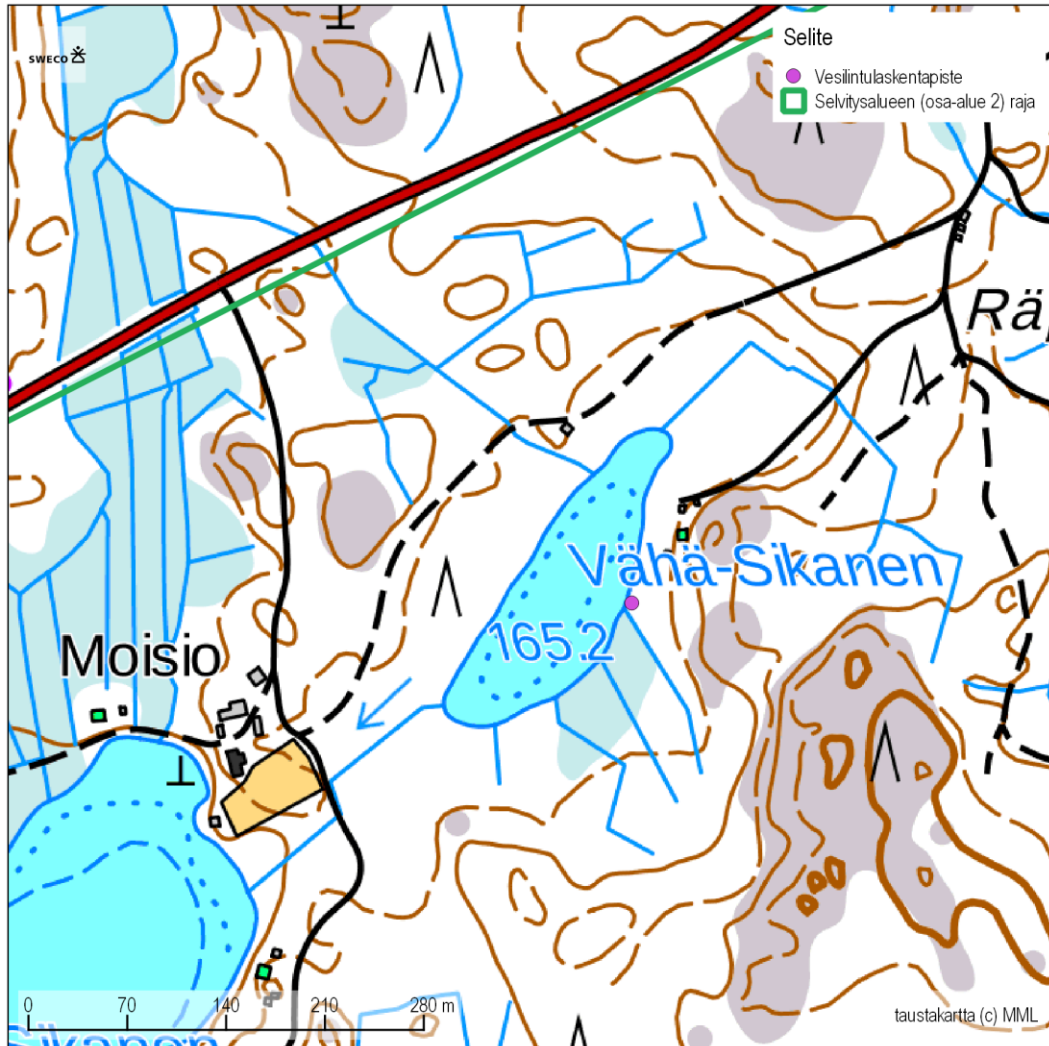
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Tavi	1	LC		X	
Telkkä	1	LC		X	

3.27.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.28 Vähä-Sikanen

Vähä-Sikanen sijaitsee selvitysalueen länsiosassa. Lammen pinta-ala on 1,7 ha.

3.28.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus

Vähä-Sikanen on matala, humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella melko niukkaravinteinen-keskiravinteinen, hyvin pieni latvajärvi. Järveä reunustavat joka puolelta kapeat, noin 3-10 metriä leveät nevaruonukset, jotka vaihtuvat saroja ja järvikortetta kasvaen avoveteen. Nevaa ympäröi kaakkoisrannalla ojitettu, mäntyvaltainen isovarpuräme. Muilla järven rannoilla neva rajautuu entisellä pellolla kasvavaan lehtipuuvaltaiseen nuoreen metsään. Järvi on latvajärvi, mutta siihen laskee ympäröiviltä alueilta muutama kaivettu laskuoja. Järven lounaispäästä lähtee kaivettu laskuoja Iso-Sikaseen. Järven itärannalla on muutama rakennus.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 48. Vähä-Sikanen lounaispäästä koilliseen kuvattuna.

3.28.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoselvityksen keskeiset tulokset.

Taulukko 24 Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

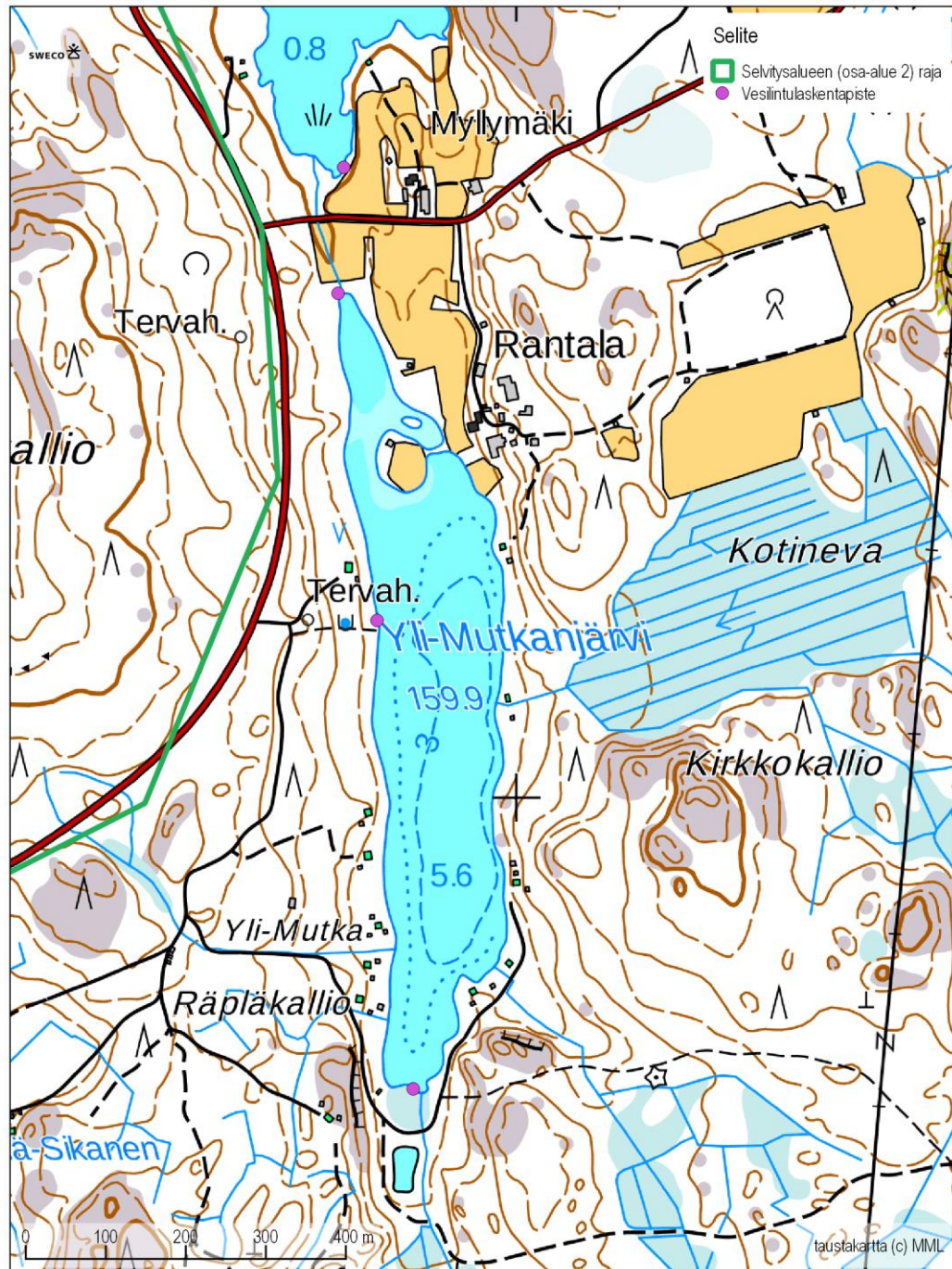
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Hömötiainen	1	EN			
Sinisorsa	1	LC			
Västäräkki	1	NT			

3.28.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.29 Yli-Mutkanjärvi

Yli-Mutkanjärvi sijaitsee selvitysalueen länsiosassa. Järven pinta-ala on 12 ha.

3.29.1 Järven yleiskuvaus, luontotyypit ja kasvillisuus

Yli-Mutkanjärvi on kasvillisuuden perusteella melko niukkaravinteinen latvajärvi. Järvi rajautuu pääosin havupuuvaltaisiin kangasmetsiin ilman nevareunuksia. Järven länsirannan keskellä, järven ja maantien välissä on avohakkuu. Järven eteläpäässä on kapea nevareunus ja sen ulkopuolella ojitettua mäntyvaltaista isovarpurämettä. Pitkänomaisen järven pohjoispään eroaa selvästi muuten kasvillisuutensa perusteella niukkaravinteisesta järvestä. Järven koillis- ja pohjoisrannalla on peltoa, ja peltoon rajautuvassa pohjoisessa lahdessa kasvaa melko runsaasti järviruokoa. Järven pohjoispäästä lähtee kaivettu laskuoja Myllyjärveen. Järven rantavyöhykkeellä on muutama rakennus, jotka ovat pääosin vapaa-ajanrakennuksia. Rakennukset sijoittuvat melko tasaisesti järven eri puolille.

Kuva 49. Yli-Mutkanjärven pohjoisosassa on rehevä, ruovikkorantainen lahti.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä. Yli-Mutkanjärven länsirannan hakatussa rinteessä havaittiin lähde (Kuva 50). Kyseinen lähde on merkitty myös peruskarttaan (merkkinä musta U ja sininen piste sen sisällä). Sen läpi kulki vanha ajoura ja sitä ympäröivä metsä oli avohakattu. Lähde ei ole luonnontilainen eikä luonnontilaisen kaltainen eikä siten vesi- tai metsälakikohde. Yli-Mutkanjärven eteläpuolinen lampi on kaivettu tekolampi.

Kuva 50. Lähde Yli-Mutkanjärven länsirannan hakatussa rinteessä ei ole luonnontilainen eikä luonnontilaisen kaltainen.

3.29.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustoseselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustoseselvityksen keskeiset tulokset. Näiden lisäksi järvellä havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla kurkipari ruokailemassa pohjoisen lahden itärannalla, ja toisella laskentakerralla kaksi kiertelevää kalatiiraa, pajusirkkukoiras ja taivaanvuohi. Edellä mainittuja havaintoja ei kuitenkaan tulkittu järvellä pesiviksi linnuiksi havaintojen ajankohdan tai tyyppin vuoksi.

Taulukko 25. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

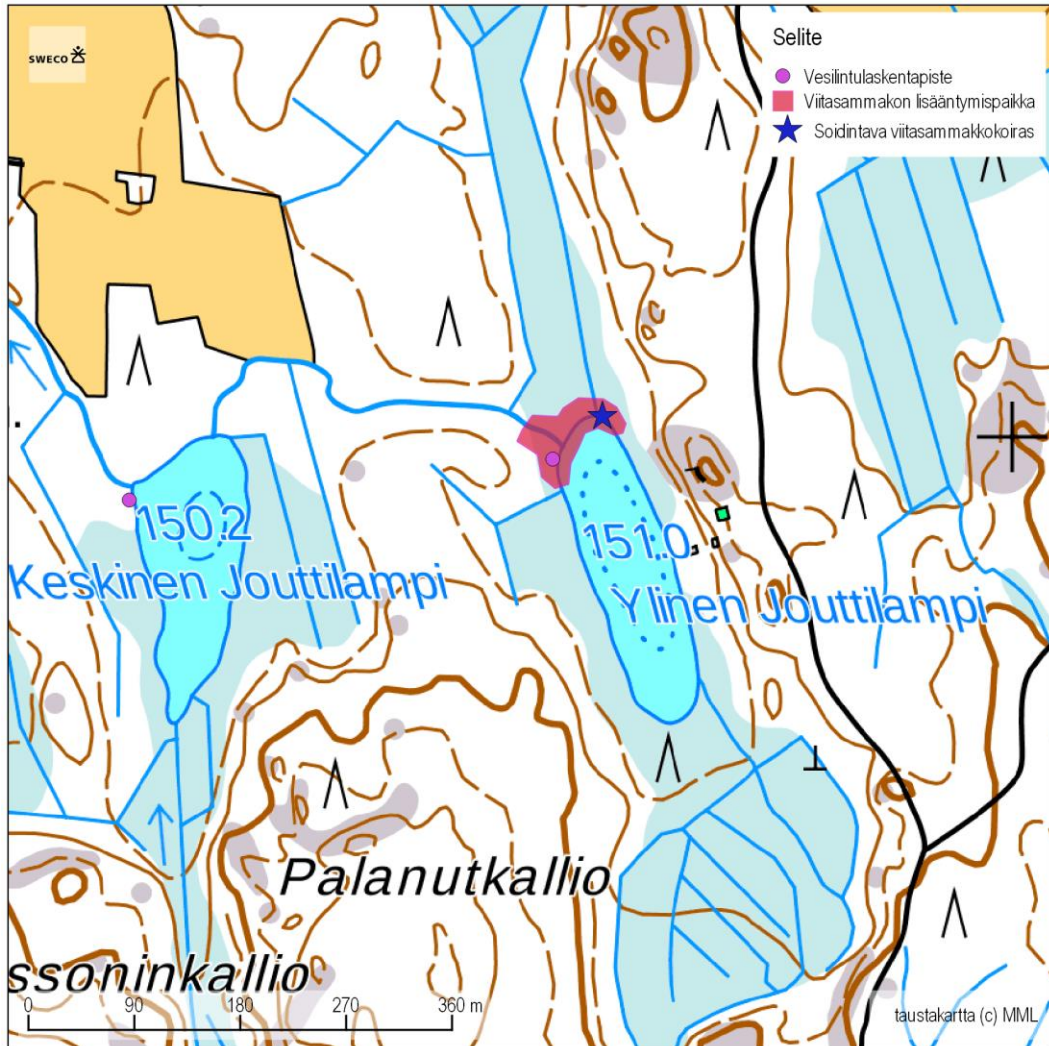
Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Hömötiainen	1	EN			
Rantasipi	1	LC		X	
Ruokokerttunen	2	NT			
Tavi	1	LC		X	
Telkkä	1	LC		X	

3.29.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Luontoselvityksen perusteella järvellä ei ole luontodirektiivin liitteen IV (a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai muita eläimistönsä perusteella huomionarvoisia kohteita.

3.30 Ylinen Jouttilampi

Ylinen Jouttilampi sijaitsee selvitysalueen eteläosassa. Lammen pinta-ala on 1,5 ha.

3.30.1 Järven yleiskuvaus, luontotyytit ja kasvillisuus

Ylinen Jouttilampi on matala, humuspitoinen ja kasvillisuuden perusteella niukkaravintainen, hyvin pieni latvajärvi. Järveä reunustavaa pohjois- ja luoteisosassa 1-10 metriä leveä nevareunus. Muilla rannoilla järveä ympäröi ojitettu mäntyvaltainen isovarpuräme. Järven pohjoispäässä nevan laidalta pohjoiseen jatkuu ojitettu kangaskorpi. Järven itä- ja länsipuolilla rämeakaistaleen ulkopuolella maasto nousee mäille, joilla kasvaa havupuuvaltaista, keski-ikäistä tuoreen ja kuivahkon kankaan metsää. Järveen laskee etelästä ja pohjoisesta kaivetut laskuojat. Järvestä luoteeseen laskee puro kohti Alista Jouttilampea. Puron ranta-metsät eivät ole luonnontilaisia, ja puron uomassa on merkkejä vanhasta suoristuksesta.

eikä puro täytä metsälakikohteen ominaispiirteitä. Järven rantavyöhykkeellä on muutama vapaa-ajanrakennus, jotka sijaitsevat kaikki järven itärannalla.

Järvellä ei havaittu huomionarvoisia luontotyyppi- ja kasvillisuuskohteita eikä suojeltuja pienvesiä.

Kuva 51. Ylisen Jouttilammen itärannalla on yksi kesämökkkitontti. Kuva järven pohjoisrannalta kaakkoon päin.

3.30.2 Pesimälinnusto

Pesimälinnustaselvityksen perusteella järvellä ei ole linnustollisesti arvokkaita kohteita. Seuraavassa taulukossa on esitetty pesimälinnustaselvityksen keskeiset tulokset. Lisäksi lammella havaittiin ensimmäisellä laskentakerralla haapanapari, ja toisella laskentakerralla telkkäkoiras, joita ei tulkittu havaintoajankohtien vuoksi tällä lammella pesiviksi.

Taulukko 26. Pesimälinnustoselvityksessä havaitut huomionarvoiset lintulajit (vesi- ja rantalinnuston osalta kaikki lajit). Uhanalaisluokitus Hyvärisen ym. (2019) mukaan. Lyhenteiden selityksiä: EN= Erittäin uhanalainen, VU=Uhanalainen, vaarantunut, NT=silmälläpidettävä; LC= elinvoimainen. Dir.= Lintudirektiivin liitteen I laji; Va= Suomen kansainvälinen vastuulaji; RT= Alueellisesti uhanalainen laji.

Laji	Paria	IUCN	Dir.	Va	RT
Tavi	1	LC		X	
Telkkä	1	LC		X	

3.30.3 Luontodirektiivin liitteen IV (a) lajit ja muu eläimistö

Ylisen Jouttilammen pohjoisosassa havaittiin viitasammakon lisääntymispaikka. Kyseessä on kansallisesti arvokas luontokohde ja sitä koskee luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen heikennys- ja hävityskiello. Kohteella havaittiin 20.5.2019 noin klo 11.55–12.00 yksi soidintava viitasammakkokoiras (ainoastaan järven rannan nebareunuksen rantavedessä, jossa kasvoi hyvin vähäistä ruoho- ja heinäkavillisuutta. Kohteen rajausta perustuu koiraan sijaintiin sekä kutupaikaksi soveltuvan luontotyypin sijaintiin. Kohteeseen on sisällytetty Yliseltä Jouttilammelta luoteeseen lähtevän leveän ojan alkuosa, joka saattaa luontotyyppinsä ja soidintapaikan sijainnin perusteella toimia viitasammakoiden talvehtimispaikkana.

Kuva 52. Ylisen Jouttilammen pohjoispäässä on viitasammakon lisääntymispaikka.

4 YHTEENVETO

Selvitysalueella on kolme luonnonsuojelualuetta, jotka kaikki ovat yksityisiä luonnonsuojelualueita. Haveri-Lampila, Suomi 100 luonnonsuojelualue (YSA239438), sijaitsee selvitysalueen luoteisosassa ja osin selvitysalueen luoteispuolella Hautamäen Hoikan koillisrannalla ja Pyörähäisen länsi-, etelä- ja itärannoilla. Hepopuron luonnonsuojelualue (YSA230606) sijaitsee Iso-Ristijärven koillisrannalla. Haapaniemen luonnonsuojelualue (YSA238732) sijaitsee Suojärven ja Murhijärven välissä. Selvitysalueella ei ole Natura-alueita, luonnonsuojeluohjelma-alueita, kansainvälisesti (IBA), kansallisesti (FINIBA) tai maakunnallisesti (MAALI) tärkeitä lintualueita tai valtakunnallisesti arvokkaita geologisia muodostumia (kallioalueita, kivikoita, tuuli- ja rantakerrostumia tai moreenimuodostumia).

Selvitysalueen lounaisnurkassa sijaitsee Hakojärven pohjavesialue, joka on vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue. Hakojärven pohjavesialueelta lähimmän selvityksessä mukana olleen järven eli Alisen Jouttilammen rantaan on matkaa noin 1,4 kilometriä. Muut luokitellut pohjavesialueet sijaitsevat selvitysalueen ulkopuolella vähintään 800 metrin etäisyydellä osa-alueen 2 ulkorajasta, joten rantaosayleiskaavassa osoitettavalla rakentamisella ei arvioida olevan vaikutusta pohjavesialueisiin.

Selvitysalueen järvet ovat pieniä, usein matalia, niukkaravinteisia ja humuspitoisia järviä, joita reunustavat tyypillisesti metsätalouskäytössä olevat kangasmetsät ja ojitetut rämeet ja korvet. Pieniä metsäjärviä reunustaa tyypillisesti muutaman metrin levyinen nebareunus. Etenkin selvitysalueen länsiosassa on peltoalueita ja myös karjatiljoja. Maatalouden vaikutuksesta tällä seudulla osa järvistä on keski- tai jopa runsasravinteisia. Ravinteisuuden myötä näillä järvillä on myös etenkin suojaisissa lahdissa ruovikkoisia sekä avo- ja paju- luhtaisia rantoja.

Luontoselvityksessä ei havaittu selvitysalueella luonnonsuojelulain 29 §:n luontotyyppejä. Selvityksessä havaittiin kaksi metsälain 10 §:n ja vesilain 2. luvun 11 §:n mukaista luontotyyppikohdetta. Kyseessä ovat pienet luonnontilaisen kaltaiset metsälammet Murhijärven eteläpuolella sekä Suojärven eteläpuolella. Vesilain mukaan enintään yhden hehtaarin suuruisen lammen tai järven luonnontilan vaarantaminen on kielletty.

Selvitysalueella, etenkin sen etelä- itä ja keskiosissa sijaitsevilla metsärantaisilla pienillä ja keskisuurilla järvillä on hyvin tyypillisesti nebareunus. Näillä nebareunuksilla esiintyy myös uhanalaisia luontotyyppejä, kuten lyhytkorsinevoja, saranevoja ja luhtanevoja. Selvitysalueella ja yleisemmin Pohjanmaalla nämä luontotyyppit ovat kuitenkin suhteellisen yleisiä. Nevarannoille ei muutenkaan ole tarkoituksen mukaista osoittaa kaavassa rakentamista. Näin ollen suoluontotyyppikohteita ei katsottu tarpeelliseksi selvityksen tarkoitus ja luonne huomioon otettaviksi.

Luontoselvityksen maastotöissä ei havaittu valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisia tai lakisääteisesti suojeltuja kasvilajeja. Myöskään Eliölajit-tietojärjestelmän mukaan selvitysalueella ei sijaitse tiedossa olevia uhanalaisten, silmälläpidettävien tai direktiivikasvilajien kasvupaikkoja.

Pesimälinnustoselvityksen maastokäynneillä havaittiin yhteensä 27 huomionarvoista lintulajia. Monilla pienillä, karuilla metsäjärvillä ja lammilla pesii vain niukasti tai jopa ei lainkaan

vesi- ja rantalintuja. Rehevämmillä ja suuremmilla järvilla ja etenkin niiden rauhallisilla, luh-
tarantaisilla lahdilla linnusto on runsaampaa ja monipuolisempaa. Linnustoselvityksen pe-
rusteella selvitysalueella ei kuitenkaan ole erityisiä linnustollisesti huomionarvoisia koh-
teita.

Luontoselvityksen maastokäyntien ja lähtötietojen perusteella rajattiin seuraavat huomion-
arvoiset luontokohteet. Niiden lisäksi edellä kuvatut, alueella sijaitsevat luonnonsuojelualu-
eet ja kaksi vesi- ja metsälain tarkoittamaa metsälampea tulee huomioida kaavasuunnitte-
lussa ja jättää kaiken rakentamisen ulkopuolelle.

Luontoselvityksen maastokäynneillä havaittiin kaksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdys-
paikkaa. Toinen näistä sijaitsee Liesjärven eteläosan koillisrannalla ja toinen Pitkäjärven
kaakkoisosan koillisrannalla. Näitä kohteita koskee luonnonsuojelulain 49 §:n mukainen
heikennys- ja hävityskielto.

Luontoselvityksen maastotöissä havaittiin viisi viitasammakon lisääntymispaikkaa. Nämä
sijaitsevat Ylisen Jouttilammen pohjoisosassa, Myllyjärven länsiosassa Raivionjoen niskan
pienessä lahdessa, Imurilammen luoteis- ja länsiosassa sekä Heikkilän Hoikan pohjoisem-
man osan länsirannalla kahdessa kohdin. Lähtötietoina käytetyn, vuonna 2014 tehdyn
luontoselvityksen (Aalto, 2014) mukaan myös Pitkäjärven kaakkoisosassa ja Valkiaisen
pohjoisosassa sijaitsee viitasammakon lisääntymispaikka. Näitäkin kohteita koskee luon-
nonsuojelulain 49 §:n mukainen heikennys- ja hävityskielto.

Selvitysalueella sijaitsevien rakennusten koloissa on mahdollisesti lepakoiden lisääntymis-
ja levähdyspaikkoja. Kaavassa esitettävä uusi rakentaminen ei kuitenkaan heikennä tai
hävitä mahdollisia rakennuksissa olevia lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Katiska-lammella on havaittu vuonna 2013 lummelampikorento. Lummelampikorento on
luontodirektiivin liitteen IV (a) laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkoja koskee luonnon-
suojelulain 49 §:n mukainen heikennys- ja hävityskielto. Siinä tapauksessa, että Katiska-
lammen rannalle osoitetaan rakennusoikeutta, suositellaan tehtävän tarkentava korento-
selvitys sen selvittämiseksi, sijaitseeko lammella lummelampikorenon lisääntymis- tai le-
vähdyspaikka.

Luontoselvityksen maastokäynneillä havaittiin kaksi majavan pesää, joista toinen sijaitsee,
Murhijärven itärannalla pohjoisemman kesämökkkitontin eteläosassa/eteläreunalla rantavii-
vassa ja toinen Iso Ristijärven itärannalla noin 100 metriä luonnonsuojelualueesta etelään.
Luontodirektiivin liitteeseen IV (a) kuuluvan euroopanmajavan (*Castor fiber*) tunnettu esiin-
tymisalue ei ulotu selvitysalueelle. Lähin 10X10 kilometrin karttaruutu, jossa euroopanma-
javaa on tavattu, sijaitsee Alavuden ja Seinäjoen rajalla lähimmillään noin 35 kilometrin
päässä selvitysalueella havaituista majavan pesistä. Olemassa olevan tiedon perusteella
havaittujen majavanpesien arvioidaankin olevan kanadanmajavien pesiä. Kanadanmajava
on Suomeen istutettu riistaeläin, eikä sen pesiä katsota kaavoituksessa huomioitaviksi
luontokohteiksi.

5 LÄHTEET

Aalto, M., 2014. Pitkäjärven linnusto- ja viitasammakkoselvitys.

BirdLife, 2019. Tärkeät lintualueet. <https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/> (luettu 19.9.2019).

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus, 2013. Sappionjärvet. [https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Sappionjarvet\(5010\)](https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Suojelualueet/Natura_2000_alueet/Sappionjarvet(5010)) (luettu 20.9.2019)

European Environment Agency, 2019. <https://www.eea.europa.eu>. (luettu 3.7.2019)

Hanski, I., Henttonen, H., Liukko, U.-M., Meriluoto M. & Mäkelä A., 2001. Liito-oravan (*Pteromys volans*) biologia ja suojelu Suomessa. Suomen ympäristö 459, Luonto ja luonnonvarat, 130 s.

Hyvärinen, E., Juslen, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019: Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Kontula, T. ja Raunio, A. (toim.) 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus. Luontotyyppien uhanalainen kirja. Suomen ympäristö 5/2018. Osat I ja II. Suomen ympäristökeskus ja Ympäristöministeriö.

Koskimies, P. & Väisänen, R.A. 1988: Linnustonseurannan havainnointiohjeet. – Helsingin yliopiston eläinmuseo, 2. Painos. Helsinki.

Kotola, J. 2019. Sähköposti Jukka Kotola 3.7.2019.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017. Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. & Nironen, M., 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Suomen ympäristö 742, Luonto ja luonnonvarat, s. 114.

Suomen lajitietokeskus, 2019. Laji.fi -portaali. <https://laji.fi/> (luettu huhtikuun lopulla 2019).

Suomen Lepakkotieteellinen yhdistys 2012: Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:n suositus lepakkokartoituksista luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille. 7 s.

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys, 2018. <http://www.lepakko.fi/> (luettu syyskuussa 2018).

Suomen lepakkotieteellinen yhdistys, 2019. Suomen lepakkolajit. <http://www.lepakko.fi/suomen-lepakkolajit> (luettu 28.10.2019).

SYKE, 2019. Pintavesien tyypittely. https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Vesi/Pintavesien_tila/Pintavesien_tyypittely (luettu 29.10.2019)

SYKE ja ELY-keskukset, 2019. Latauspalvelu Lapio. <http://paikkatieto.ymparisto.fi/lapio/latauspalvelu.html> (Luettu 19. ja 20.9.2019).

Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi - kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen Ympäristökeskus. Luonto ja luonnonvarat. 196 s.